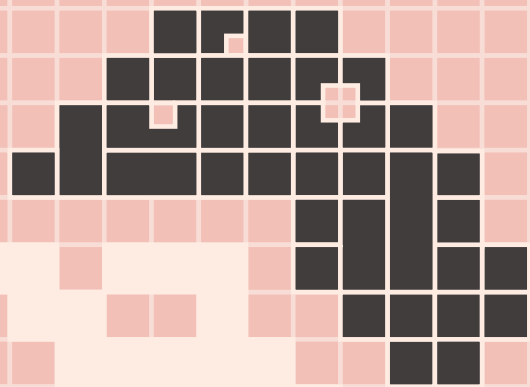
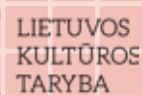

URBANISTINĖS GAIRĖS

Urbanistinės kūrybinės dirbtuvės
NAUJAMIESČIO KODAS

2020

Kauno Naujamiestis

Kauno Naujamiesčio teritorijoje vyksta nemaži pokyčiai bei planuojami įvairūs projektai darantys įtaką miesto centro gyvybingumui. UNESCO statuso suteikimas didžiajai daliai Naujamiesčio teritorijos, planuojamas keisti Kauno miesto bendrasis planas, rengiamas miesto strateginis planas bei įgyvendinami stambūs projektai sukuria poreikį peržiūrėti teritorijos urbanistinę kokybę bei numatyti aplinkos gerinimo viziją.

Dirbtuvės

Kūrybinės dirbtuvės sutelkė architektus, urbanistus, sociologus bei aktyvius miestiečius peržvelgti Naujamiesčio teritorijos vertybes bei pasiūlyti ateities vystymo urbanistines gaires. Keturios multidiscipliniškos komandos kartu su moderatoriais tyrinėjo, generavo idėjas, diskutavo ir pasiūlė 10 urbanistinių gairių kokybiškam Naujamiesčio teritorijos atnaujinimui

10 Urbanistinių gairių

Gairės yra sutelktos į vertybių puoselėjimą, potencialo išnaudojimą bei aktualiausių problemų sprendimą. Šiomis gairėmis siekiame atkreipti dėmesį į kokybiškos aplinkos sukūrimą, vertingų savybių išsaugojimą bei sufleruojame galimus siūlymus, kaip atskleisti ir išnaudoti potencialą, kaip išsaugoti išskirtinumą bei kaip kurti naują kokybišką aplinką. Gairės nagrinėja šias temas: Identitetas, Gamta, Savivalda, Bendruomenės, Blokai, Paveldas, Vertikalumas, Įvairovė, Upės, Atvykimas / išvykimas.

Strategija

Dirbtuvių dalyviai pasiūlė ilgalaikius (2050) bei trumpalaikius (2025) strateginius tikslus šių gairių įgyvendinimui. Tikslai yra detalizuojami įvardinant konkrečius rezultatus, kurių pagrindu galima būtų stebėti kiekvieno iš tikslų įgyvendinimą.

Dirbtuvių procesas

Urbanistinės dirbtuvės vyko 2020 Spalio - Gruodžio mėnesiais. Pirmoji sesija nagrinėjo teritorijos iššūkius, problematiką bei galimybes. Antroji, trečioji ir ketvirtoji sesijos vyko 3 dienas iš eilės ir nagrinėjo Vertybes, Gyvybingumą bei Augimą. Šios temos buvo tyrinėjamos diskutuojamos bei siūlomi sprendiniai. Penktoji ir šeštoji sesija dėl karantino persikėlė į virtualią erdvę ir komandos siūlė Naujamiesčio ateities plėtros scenarijus, apibrėžė vertybes bei galutinai apsisprendė dėl Urbanistinių gairių ir jų strategijų.

10 urbanistinių gairių

1

Genius Loci

Vietos identiteto išlaikymas. Per daug metų susiformavusio charakterio ir nuotaikos plėtojimas darant bet kokią intervenciją į aplinką. Naujų sprendinių grindimas įsiklausymu į nusistovėjusią aplinką ir jos gyvavimo tempą. Maži objektai taip pat svarbūs, kaip ir dideli.

2

Mes mieste ne vieni

Ekologinės sistemos stiprinimas. Lietaus vandens surinkimo sistemų kūrimas ir jų panaudojimas bioįvairovei didinti. Upių regeneravimas, atkasimas ir integravimas į bendrą ekologinę sistemą. Saugoma šlaitų žaluma ir jungiama su kitomis žaliosiomis erdvėmis per žalias / mėlynas jungtis ar žaliuojančius stogus. Kuriamos gamtinės jungtys ir galimybės migruoti miesto faunai. Stiprinamas pasiruošimas klimato kaitos įtakai.

3

Pilnavertė savivalda

Remiantis ilgalaikę viziją, planavimo procesai skirstomi etapais ir vykdomi nuosekliai, kompleksiškai. Atsižvelgiama į visą miestą ir skiriamas dėmesys vietoje kuriamai kokybei – gatvių, pastatų sprendiniams. Bendruomenės ir specialistai turi teises ir pareigas dalyvauti sprendžiant, kas saugoma, plėtojama, stiprinama ar reguliuojama. Palaikomos bendruomenių, specialistų ir kitos iniciatyvos.

4

Gyventojų įgalinimas

Norint pasiekti kokybišką Naujamiesčio teritorijos raidą, reikalingos priemonės, įgalinančios gyventojus dalyvauti darnioje jų kaimynijos vietokūroje. Turi būti siūlomi tokie mažo mastelio erdvių problemų sprendiniai, kurie būtų lankstūs ir jautrūs vietos specifikai. Jais turėtų būti sprendžiami lokalūs konfliktai, mainais sukuriant didesnę šių mikroteritorijų vertę miestui.

5

Superskaidrūs blokai

Naujamiestyje gausu „sustojusios urbanizacijos“ kvartalų, kurių atvėrimas miestui padidintų aplinkinių teritorijų gyvybingumą ir gyvenimo kokybę. Čia svarbu užstatymo intensyvumą ir funkcijų įvairovės didinimą derinti su unikalia vietos dvasia ir gyventojų poreikiais. Taip galima pasiekti naują urbanistinę ir architektūrinę kokybę.

6

Įkrautas paveldas

Įvairi, stipri ir universali, draugiška aplinka (gerbiant gyventojus, bet įsileidžiant ir lankytojus), kvartalų užstatymo tvarkymas, remiantis kokybės kriterijais. Neformalių takų įženklinimas. Egzistuojančių perėjimų rekonstravimas su alternatyviu pėsčiųjų tinklu, įtraukiant kiemus į bendrą tinklą. „Vieša – pusiau vieša – privatu“ modelio išstobulėjimas kvartaluose. Esamų pastatų, net ir ūkinių, įveiklinimas suteikiant naujų funkcijų, bet nestambinant jų mastelio, pramoninių pastatų konversijos – pramonės teritorijos konversija. Automobilių sukonzentravimas vertikaliose saugyklose, nuo jų atlaisvintų teritorijų humanizavimas ir apželdinimas, siekiant padidinti gyvenimo ir darbo komfortą, taip pat sukurti patogią terpę florai ir faunai.

7

Vertikalus gyvybingumas

Miestovaizdžio ir kraštovaizdžio įvairovė. Apleistų erdvių regeneravimas, dėmesys atviroms erdvėms, pirmų aukštų funkcijoms, pastatų vertikaliajai įvairovei. Formuojama gamtinė įvairovė.

8

Įvairovė ekonominiam gyvybingumui

Naujamiesčio teritorijoje gausu ekonominės restruktūrizacijos žaizdų, o jo teritorijos galimybės nėra iki galo panaudojamos miestui ekonomiškai augti. Planuojant ekonominį gyvybingumą turi būti atsižvelgiama į rajono socialinę įvairovę, ekonomines veiklas. Ekonominį gyvybingumą skatinantys sprendiniai formuojami atsižvelgiant į rajono naudotojų socialinius portretus.

9

Upių ir miesto draugystė

Nemuno, Girstupio atsigręžimas į miestą. Daugiafunkcis upės prieigų įveiklinimas, siekiant pritraukti žmonių leisti laiką, projektai, susiję su upės veiklomis, keltu, vandens transportu ir t. t.

10

Vartai į ir iš miesto

Multimodaliniai atvykimo taškai kuriant efektyvią transporto judėjimo strategiją, automobilių parkavimas P&R. Transporto ir pėsčiųjų judėjimo gerinimas, teikiant pirmenybę pėstiesiems ir tvarioms transporto priemonėms. Autobusų ir traukinių jungties stiprinimas. Kauno stotis kaip multimodalinis mazgas. „Rail Balticos“ potencialo įveiklinimas.

DIRBTUVIŲ DALYVIAI

BAULAND

- Donatas Baltrušaitis
- Agnė Dailidaitė
- Paulius Kliučininkas
- Justina Šerpetauskytė

URBANOZAURAI

- Linas Tuleikis
- Kęstutis Vaikšnoras
- Henrikas Gulbinas
- Karolis Platakis

MODERATORIAI

- Tadas Jonauskis
- Živilė Šimkutė (Identiteto sesija)
- Andrius Ropolas (Augimo sesija)

MG + VL + TŠ

- Mantas Gipas
- Vytautas Lelys
- Tadas Šarūnas

LAB

- Akvilė Brazauskaitė
- Audinga Andruškevičiūtė
- Linas Ūsas
- Goda Pomeranceva

SAVANORIAI IR KURATORIAI

- Rūta Vitkutė
- Jūratė Markevičienė
- Snieguolė Siurblienė
- Agnė Jacunskaitė
- Aistė Gaidilionytė
- Eglė Kliučinskaitė
- Lukas Jusas
- Neringa Marcinkutė
- Rasa Labunskaitė
- Simona Reičiūnaitė
- Sima Žagarinskaitė

1 dirbtuvių sesija

IŠŠŪKIAI

Dirbtuvių sesijos tikslas:

Išgryninti teritorijos potencialą, suprasti gyventojų, verslo ir vystytojų poreikius, įvardinti problematiką

Sesiją moderavo Tadas Jonauskis

Sesijos svečiai:

Sigita Bugenienė

Šarūnas Kiaunė

Algis Grigas

gyventojų, verslo ir įstaigų atstovai

Iššūkių tyrinėjimas

1 sesijos apibendrinimas

Per pirmąją sesiją komandos siekė išsiaiškinti teritorijos problematiką. Buvo nagrinėjami jau parengti projektai, studijos ir galiojantys teritorijų planavimo reikalavimai. Sigita Bugenienė apžvelgė aktualiausias paveldo integravimo į urbanistinę aplinką tendencijas ir taikomas praktikas.

Ekskursijos metu Algimantas Grigas vedė komandas po visą Naujamiesčio teritoriją, kartu tyrinėjo pagrindines erdves, kvartalų vidinę struktūrą, neformalias erdves, pristatė istorinius erdvių ir pastatų formavimosi motyvus. Antroje dienos pusėje dalyviai bendravo su gyventojų, verslo, įstaigų ir plėtotojų atstovais. Tikslinių grupių metodika buvo siekiama išsiaiškinti, kas Naujamiesčio teritorijoje veikia, ko trūksta, kas neveikia ir turi būti išspręsta.

Iššūkių dienos rezultatai buvo apibendrinti kiekvienos komandos parengtu stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės metodu. Dienos pabaigoje viešas pristatymas ir diskusija leido išgryninti pagrindinius iššūkius, kuriuos komandos spręstų vėlesniuose etapuose.

Tikslinių grupių diskusija

Tikslinės grupės

Per pirmąją kūrybinių dirbtuvių sesiją dalyviai susiskirstė į tikslines grupes, kurias sudarė gyventojai, verslo ir įstaigų atstovai bei plėtotojai. Diskusijoje buvo aptartos Kauno Naujamiesčio problemos, stiprybės ir silpnybės, grupių atstovai įvardijo savo lūkesčius.

Gyventojai

Ką reikėtų įsigyti?

- Savivaldos ir bendruomenės dialogo, švietimo apie būsimus projektus ir derinimo su gyventojais
- Šaligatvių, gatvių ir viešųjų erdvių kokybės gerinimo
- Būsto prieinamumo miesto centre

Ko reikėtų atsisakyti?

- Chaotiško automobilių parkavimo viešosiose erdvėse
- Apleistos gyventojų aplinkos
- Daugiabučių kiemuose nėra atraktyvios bendruomeninės erdvės

Ką reikėtų išlaikyti?

- Paslaugų ir prekių įvairovę, daugiafunkciškumą miesto centre
- Želdinių kiekį miesto centre
- Upės, vandens svarbą, upės prieigas

Verslo ir įstaigų atstovai

Ką reikėtų įsigyti?

- Iniciatyvų, skatinančių gyventojus keltis į centrą
- Daugiau žaliųjų erdvių mieste
- Viešojo transporto linijos Karaliaus Mindaugo prospekte

Ko reikėtų atsisakyti?

- Chaotiško automobilių parkavimo vietų palei gatvę
- Vidaus miesto logistikos
- Viešųjų erdvių, pvz., Griunvaldo parko, privatizavimo

Ką reikėtų išlaikyti?

- Pėsčiųjų, studentų srautus
- Paprastą viešosios erdvės aktyvinimą mieste
- Kultūrinius renginius tiek objektuose, tiek viešosiose erdvėse

Ką reikėtų įsigyti?

- Daugiau viešųjų erdvių
- Aiškesnio vartotojų poreikių supratimo ir jų orientacijos į infrastruktūrą
- Savivaldos ir verslo tarpusavio dialogo

Ko reikėtų atsisakyti?

- Politinės rizikos įgyvendinant projektus
- Neaiškumo įstatymuose, jų interpretavimo
- Vienodo plėtros reglamentavimo užmiestyje ir Naujamiestyje

Ką reikėtų išlaikyti?

- Miesto kompaktiškumą, patogumą
- Aiškius traukos objektus
- Kultūrinės, socialinės, transporto infrastruktūros plėtrą

Plėtotojai

Siprybės Silpnybės Galimybės Grėsmės

Apibendrinimas

Stiprybės

- Gamtinis karkasas: teritorijos ribas apibrėžia gamtiniai elementai: šlaitai ir Nemunas, žaliųjų erdvių gausa miesto centre
- Miesto centro kompaktiškumas
- Vystoma dviračių takų sistema
- Viešųjų erdvių kiekybė
- Daug konversijos potencialo turinčių teritorijų
- Architektūrinis daugiasluoksniškumas: skirtingo laikotarpio architektūra, erdvių netikėtumas
- Daugiafunkciškumas: didelė paslaugų, prekių ir traukos objektų koncentracija
- Privačios erdvės Naujamiesčio blokų kiemuose
- Kultūrinių renginių gausa, prieinamumas
- Bendruomeniškumas, kaimynių renginiai, bendradarbiavimas

Silpnybės

- Prieigų prie upės nebuvimas
- Tranzitinės upės krantinės: intensyvus eismas Karaliaus Mindaugo pr.
- Chaotiškas automobilių parkavimas viešosiose erdvėse, valstybinėse žemėse, privačiuose kiemuose
- Prasta esama dviračių takų kokybė
- Prasta viešųjų erdvių kokybė, nėra erdvių hierarchijos
- Neišvystytas geležinkelio ir stoties rajonas, jo atskirtis
- Aiškių ribų nebuvimas Naujamiesčio blokuose, jų nevaldymas, skersinių ryšių trūkumas, prasta erdvių kokybė
- Teritorijų monofunkciškumas: krantinėse esančios teritorijos, stoties rajonas neturi funkcijų pasiūlos
- Būsto neprieinamumas miesto centre, parkavimo vietų stygius
- Dialogo miestas-bendruomenė nebuvimas, žinių apie visuomenės poreikius trūkumas

Galimybės

- Prieigų prie upės kūrimas, paupio regeneravimas ir prieinamumas visuomenei
- Žaliųjų erdvių kokybės gerinimas
- Susisiekimo su kitomis miesto dalimis tobulinimas
- Transporto optimizavimas: automobilių parkavimo sprendimai, viešojo transporto prioretizavimas, alternatyvų kūrimas
- Nenutrūkstantis pėsčiųjų ir dviratininkų tinklo kūrimas, prioretizavimas
- Apleistų, monofunkciškų teritorijų konversija, naujas stoties rajono įvaizdis
- Naujų traukos objektų ir funkcijų atsiradimas
- Bendruomeninių erdvių kokybės gerinimas Naujamiesčio blokuose
- Kultūros stiprinimas: bendruomeniškumas, renginių gausa
- Miesto ir visuomenės dialogas, gyventojų poreikių tenkinimas

Grėsmės

- Intensyvesnis transporto priemonių eismas
- Atvykstančiųjų į miesto centrą parkavimo vietų trūkumas
- Traukos objektų grėsmė aplinkai: kaimyninių teritorijų monofunkciškumas
- Identiteto praradimas, intervencijos nekontekstualumas, neatsižvelgimas į šalia esančius architektūrinius objektus
- Sumažėjęs užmiesčio, priemiesčio rajonų funkcionalumas
- Nauji projektai reikalauja daug lėšų, darbai ilgai užtrunka
- Būsto miesto centre neprieinamumas
- Įstatymų interpretavimas
- Savivaldos ir visuomenės dialogo nebuvimas
- Gyventojų prieštaravimas naujoms intervencijoms

Siprybės Silpnybės Galimybės Grėsmės

Komandų SSGG

Stiprybės

- Gera geolokacija / potencijalas
(^{mapa}, gausinis, karkasas, sala)
^{spalis}
- Niešų, jų centrinių kiekis / gausa
- Kotloro stiegi Arvicolerini ir Strobilini ^{mariniai}
- Gera pūsiųjų skautai / infrastruktūra --
pasirangę gamtiniams

Silpnybės

- Pakavimas / pasiekiamumas ^{laikotarpis} - terminas
 - Neįsivoktos vietos arduose bei lygiose (vienalytė) žemėse
 - ~~Junatys~~ Neįėjusių srautai / įvairūs
 - Nuošėlis aikštė?
- ? Žem. tarp autobusų ir geležinkelio stoties sąsajos, apskritai - neįsistatoma.

Galimybės

- KULTŪROS STIPRINIMAS (KNEŠD, KAMAS 2022, LTC.)
- GAMTOS ARŲMAS (UPB, ŽALIOSIOS ZONOS)
- KALCIAI NIO ISENAMISIO / AKESOTO ARŲMAS SIVERGUA.
- PASIEKIMUKO TOLULINIAS - PĖSILYJA RĖSIAI, VIESIAS TRANSPORTAS.

Grèsmès

- NONDIFUNGASIA, ~~NONDIFUNGASIA~~ OBJEKTI NESTE.
- KONTRADIKTORIALINIAI OBJEKTI ZONOS
- ISTATYKINIS REGULIARINIAI ~~ISTATYKINIS~~ (URBANISTINIAI KONKURSI, ŽIKRYNGI NERATYVAI, ETC.)
- IDENTITETO NESUPRATINIAS / PARADIMAS

Stiprybės

Silpnybės

- ③ • Meist einmündig, gegenständig, in den Achseln
 - ② • Wandsporen transtheisch, autochthone, geradlinig
 - ① • Bis zu polsterförmig, mehrkörnig
- ④ • Meist röhrenförmig in kleinen, meist hellen (hellbraunen) Infundibuliformen Gerüstungen, (H)

Galimybės

Grèsmès

- ③ * *Didymopanax* fragrans -
widywać, długi, łopatkowaty liść.
- ③ * *Didymopanax* acuminatum -
mało charakterystyczny kształt liści
głównie / soc. *Didymopanax*
sacajii.
- ③ * *Amomyza* *gambuzia* (?)

Stiprybės

- KIEMU STRUKTURAS UMUMNYA,
INDIVIDUALISMA/OPERTISTAR
BERDASAR BERGELUTAR (K. TORMANOWAY,
BUTIR, ARTISTAR
ATEKTURAS BERGELUTAR TIL. BERGELUTAR
BERGELUTAR DAN
DOK. BERGELUTAR TIL.

Silpnības

- [illegible]

Galimybės

- [illegible]

Grèsmès

- TARTIHOMREEDYU HARFONDI DARGALATIM
 HESSE SAKALDYSE NETIRILDI S HESSE
 AGRESTYU HINISLEETALL PLETA
 VANY POPULACIOTI SODEJAV
 KETID PRISJUNIMAS KASNO JE ETORIS
 Accus/

Stiprybės

- BLOKU, KEMAM:
PRIVET, ATSKIRANNO GATVIY, ŽALIA
ERDVE

Silpnybės

- BLOCK, ELEMAT:
NEŠVALDYNAS/VIŠKIN RIEB NERUVIAS,
ŠVAININIS VYSTYMASIS
FORMAUS BELYPI, DALINIMO, ŽONAVIMO
ŠVARKA KONCIKTAI.

VIEJOS TIEMPOS

1. V. E. HIERARCHIA (3 RANKS)
 2. NEISVYSTYPTOS BLOKY ERDYES
 3. DINKLI KONTRASTA I TARTIFEDNY, NEISUDRON.
 4. MI INTERSAI, VEIKIDS, DIDAKNO KONTRASTA-
 LUMAS?

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = F_x$

- GENERALIS MINDAHO PROSPERITAS
VIESO TO TRANSPORTO FORENIS PROSPERITE
PROSPERITAS VULGARITAS. ATQVITIS.

Galimybės

- TILTING / JUNCTS ON KALIS REGIONS
 BALL BALIC JUNCTS

UNIVERSITY OF ALABAMA

- STOTIES FAMON
VIDUAS KIMU YERU BLOS ERDIA
VIDUAS
FRAGMENTERAS / NINTENYUS NAM
TIMAS
GRAMMAS MASTE
VEROS ERDIA
CALIOS ~~VEROS~~ ERDIA (MOTTEROS, ANAN
JIKAKOS, BURAKOS YAKATYS, SAKROM)
MURKA.

Grèsmès

- JOSEPHAS
KRYKSTANTYS IS RUTH FARGOY NESTLY ACCO-
POBILIA

12552771782

- PUEBLO NAUJO PAGOHO HYSTYMAS
 STOTIES PAGOHO VAICENS
 SAVIDA IDENTITO ISCAUSQ/PAE
 (BLOR)
 NUIKEM HODOLAS
 NAUJO INTERVENCIOES DSANTY ALISON
 JISA EDVIE
 TAISTELLY/PRINCIPY ARDEM ISCALM JANQY
 UNIKEM TRILUNAS

2 dirbtuvių sesija

VERTYBĖS

Dirbtuvių sesijos tikslas:
**Suprasti vietos identitetą bei
išgryninti Naujamesčio teritorijos vertybes**

Sesiją moderavo Živilė Šimkutė
Sesija vyko Spalio 21 d.
Kauno architektų namuose

Sesijos svečiai:
Marija Drėmaitė
Vytautas Jokužis

Naujamiesčio vertybės ir identitetas

2 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Tikslas

Antrosios sesijos tikslas buvo geriau suprasti Kauno Naujamiesčio identitetą formuojančius erdvinius ir nematerialiuosius atributus. Dirbtuvių dalyviai kvieisti diskutuoti apie Naujamiesčio identitetą per tris skirtingas – kultūros paveldo, Kauno miesto bendrojo plano kaip pagrindinio plėtros parametrus numatančio dokumento ir ateities pramonės miesto – perspektyvas.

Kultūros paveldo perspektyva

Sesijos pradžioje prof. Marija Drėmaitė pristatė nominaciją modernųjį Kauną įtraukti į UNESCO pasaulio kultūros paveldo sąrašą. UNESCO nominacinės bylos rengimo darbo grupės vadovė paaiškino paraiškos rengimo procesą, Kauno išskirtinumą kitų modernių miestų kontekste, nominuojamų teritorijų architektūrinės, urbanistinės ir nematerialiąsias vertybes. Kauno Naujamiesčio daugiasluoksniškumas – istorinių sluoksnių atpažįstamumas, vientisas, nuosekliai kurtas urbanistinis audinys, naujai kuriamos sostinės architektūrinė bei socialinė specifika, materialus ir nematerialus palikimas – Kauną daro ypatingą pasaulio kontekste. Kultūros paveldo integravimas į miesto plėtros procesus, jį įveiklinant, pritaikant naujoms funkcijoms, pritaikant šiuolaikiniams poreikiams, yra vienas iššūkių, su kuriais susiduria miestas ir projektuotojai.

Kauno miesto bendrojo plano perspektyva

Kauno miesto bendruoju planu siekiama, kad Kauno miestas būtų plėtojamas kaip daugiavfunkcis, optimalios struktūros miestas, kuriame suderinta patraukli gyvenamoji aplinka su verslo, visuomeninėmis, rekreacinėmis zonomis ir išplėtotą socialinę infrastruktūrą. Pristatymo apie bendrąjį planą metu diskutuota apie Kauno miesto urbanistines vizijas.

Kaunas išaugo kaip pramonės miestas, uostas, ir iš pažiūros šis identitetas sunyko, nes neliko uosto, daug tarpukario ir sovietmečio gamyklų buvo uždarytos, ir šis miesto veidas lyg sunyko. Tačiau pasigilinus išryškėja tai, kad, keičiantis gamybos technologijoms, logistikos galimybėms, gamybos vietos ar (ir) išvaizda mieste pasikeitė, bet iš esmės tas veidas niekur nedingo. Inžinerinių technologijų ir robotikos bendrovės „Elinta“ direktorius Vytautas Jokužis su dirbtuvių dalyviais pasidalijo šiuolaikinių technologijų įmonių poreikiais. Kaunas, anot V. Jokužio, yra patrauklus aukštą pridėtinę vertę kuriančioms įmonėms, tačiau infrastruktūros joms labai trūksta. Miesto centrinėje dalyje esančių buvusių pramoninių įmonių regeneracija galėtų tapti vieta technologijų įmonėms įsikurti – taip būtų puoselėjamas naujas pramoninio Kauno identitetas.

Pramonės miesto perspektyva

Naujamiesčio vertybės ir identitetas

2 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Iššūkiai

Kadangi Naujamiestis atlieka miesto administracinio centro funkciją, teritorija patiria daug didesnę spaudimą dėl plėtros, palyginti su kitomis miesto dalimis. Nepriklausomybės laikotarpiu įsigalėjus laukinės laisvosios rinkos miesto plėtros logikai, priimta daugybė trumparegiškų sprendimų, kurie šiandien bado akis, tad plėtoti diskusiją apie Naujamiesčio identitetą formuojančius ženklus, miesto nematerialiąsias vertybes ir vietos dvasias yra sudėtinga.

Tiek dirbtuvių dalyviai, tiek mieste dirbantys projektuotojai turi nelengvą uždavinį balansuoti tarp akivaizdžių mieste padarytų klaidų taisymo ir naujo potencialo įgalinimo miestui empatiškomis, tvariomis priemonėmis. Dirbtuvių dalyvių laukia sunkus uždavinys – bandyti laviruoti tarp kvartalų struktūrą sudariusio prekybos centro, tarp ore kabančio ir svarbaus vizualinio ryšio tarp šlaitų suardžiusios parkingo vietos, tarp nykstančių jungčių su Žaliakalniu, tarp nehumaniško pločio gatvės, visiškai atskyrusios miestą nuo upės, tarp trinkelizacijos, tvorų, vartų ir užkardų bumo kiemuose, tarp „gyvulių ūkio“ tipo gudravimų įgyvendinant Naujamiesčio silueto šuolį link žvaigždžių, tarp įžūliai užkonservuotos centre esančios pramoninės teritorijos, kurios valdytojai nieko nedaro, tik laukia geresnės kainos parduoti, taip pat tarp miesto identiteto puoselėjimo ir jį formuojančių materialių ir nematerialių ženklų išsaugojimo.

Sesijos metu identifikuoti iššūkiai Naujamiesčio teritorijoje:

- Uždari blokai, atitverti tvoromis, užvertais praėjimais, nekompleksiškai tvarkoma aplinka.
- Atskyrimas nuo upės nehumaniško profilio Karaliaus Mindaugo prospektu.
- Plėtra į žaliąsias teritorijas ir vangios buvusių pramoninių teritorijų regeneracija.
- Disonuojanti architektūra.
- Spaudimas intensyviai plėtoti perimetrą, vengiant vidinių kiemų plėtros dėl didžiulio komplikotumo ir interesų gausos.
- Kultūros paveldo integravimas į miesto plėtros procesus, jį įveiklinant, pritaikant naujoms funkcijoms, pritaikant šiuolaikiniams poreikiams, yra vienas iš iššūkių, su kuriais susiduria miestas ir projektuotojai.
- Dialogo tarp skirtingų interesų grupių suradimas, mechanizmų kalbėtis apie bendras erdves trūkumas.
- Kompleksiškas kvartalų plėtojimas vengiant fragmentaciją skatinančių sprendimų.

Sesijos metu identifikuotas Naujamiesčio potencialas

- Vidinis blokų plėtojimas (ne tik perimetre), būstų plėtra, nes tai prisidėtų prie didesnio Naujamiesčio gyvybingumo.
- Kultūros paveldo objektų išryškinimas ir įprasminimas kompleksškai ir pagarbiai plėtojant kvartalus.
- Alternatyvių maršrutų numatymas šalutinėmis gatvelėmis, atskleidžiantis Naujamiesčio identitetą.
- Buvusių pramoninių teritorijų regeneracija ir įveiklinimas pastoviomis ir laikinomis funkcijomis.
- Jungčių su Žaliakalniu ir Žemąja Freda stiprinimas.
- Aukštą pridėtinę vertę kuriančių technologijų įmonių, vykdančių netaršią gamybą, pritraukimas į Naujamiestį.
- Jei Kaunas bus įtrauktas į UNESCO kultūros paveldo sąrašą, išnaudoti išaugusį miesto patrauklumą turizmo infrastruktūrai plėtoti.

Toliau pateikiami dirbtuvių komandų parengti Naujamiesčio identiteto žemėlapiai, kuriuose, be jau aptartų temų, komandos įvardijo papildomus Naujamiesčiui charakteringus bruožus:

- vidinis Naujamiesčio blokų pasaulis, kontrastuojantis su reprezentaciniu administracinio Kauno centro įvaizdžiu,
- kultūrinių, socialinių, edukacinių traukos taškų gausa,
- prieinamumą ir patrauklumą praradusi upė,
- kokybiškos žalios erdvės gausa.

MG+VL+TS

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - VERTYBĖS

Ypatingą Naujamiesčio vertę turi jo viešosios erdvės. Čia gausu tiek didelių agoros tipo erdvių, tiek promenadinių gatvių, tiek spontaniškai atsiradusių intymesnių erdvių – kiemelių ar jaukių užuovėjų, kur galima atsikvėpti nuo miesto užesio. Šie vertingi miesto elementai nesudaro darnios visumos. Trūksta bendros viešųjų erdvių sistemos – tolygių perėjimų iš intymių viešųjų erdvių į promenadas bei agorines erdves. Naujamiesčio viešosiose erdvėse gausu vertingų paveldo ženklų, kurie nusako jo naudojimo būdus, taip pat gali simboliškai išstumti atskiras naudotojų grupes, pasižyminčias savitu gyvenimo būdu. Į tai turi būti atsižvelgiama plėtojant erdves, siekiant jų atvirumo naudotojų ir naudojimo įvairovei.

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

BAULAND

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - VERTYBĖS

Šlaitai ir upė yra vieni pagrindinių elementų, kuriančių identitetą, ir pagrindinės gamtinės zonos, supančios Naujamiestį iš šiaurės ir pietų. Tačiau jų gamtinė jungtis yra fragmentuota arba silpna.

Senamiestis bei Birštono gatvė vakaruose ir geležinkelis rytuose yra stiprūs žmogaus suformuoti elementai, įrėminantys ir kuriantys Naujamiesčio identitetą. Jie gali būti skiriantys, taip pat jungiantys Naujamiestį su kitomis erdvėmis.

Stačiakampis gatvių tinklas yra išraiškingas, būdingas metropoliams, galintis labai kompaktiškai sutelkti daug gyventojų ir veiklų. Naujamiesčio gatvės (ypač Laisvės alėja) atpažįstamos iš gausios medžių žalumos.

Aikščių ir parko kompozicija kuria vientisą sistemą ir atskleidžia skirtingas miesto temas. Administracija – miesto sode, istorija, universitetai ir kultūra – Karo muziejaus aplinkoje, naktinė bei alternatyvioji kultūra – soboro aikštėje. UNESCO pripažinimo siekiantis urbanistinis tarpukario paveldas yra ir visai šaliai svarbus identiteto pagrindas.

Veikianti pramonė miesto centre yra unikali ypatybė, kuri gali būti ne eliminuota, bet visavertiškiau ir šiuolaikiškiau integruota į besikeičiantį Naujamiestį.

Nemažai Naujamiesčio vertybių žino ir puoselėja gyventojai. Veiklos ir jų vietos dažnai nėra žinomos atvykusiems žmonėms ir neturi jokios matomos fizinės išraiškos. Taigi, naktinė ekonomika, darbo, laisvalaikio vietos priklauso nuo žmonių įpročių ir kuria vietos specifiką. Pažeidus tokią susiformavusią sistemą, būtų labai sunku vertingai ją atkurti.

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

URBANOZAURAI

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - VERTYBĖS

Ryškaus gamtinio karkaso – Žaliakalnio šlaitų ir Nemuno upės – apibrėžtas Naujamiestis pasižymi aiškia geometrine kvartalų struktūra, kurioje išryškėja kompozicinė ir komunikacinė ašis: nuo Senamiesčio Vilniaus gatvės besitęsianti Laisvės alėja, pereinanti į Vytauto prospektą ir atsiremianti į geležinkelį. Stiprus perimetrinis kvartalų užstatymas slepia paslaptis kvartalų viduje. Esmė glūdi jų viduje – ten verda permainingas gyvenimas įvairiose erdvėse: nuo tankiai užstatytų su siaurais perėjimais iki erdvių žalių kiemų, tačiau visi kvartalai prievartaujami esminio šiuolaikinio gyvenimo atributo – juose ankštai priparkuota automobilių, kurie užima perėjimus ir kiemo funkcijas turinčią atlikti bet kurią laisvesnę vietą. Tačiau, nepaisant parkavimo netvarkos kiemuose, visur matoma mažo mastelio statinių gausa, pasižyminti tik sau suprantama tvarka ir darna, tarsi močiutės mežginys, kuris kuria nepaprastą atmosferą, ir paprasti sandėliukai, natūraliai susipynę su želdiniais, kuria šiltą saugumo pojūtį – miesto triukšmas visai išsitrina, ir jautiesi, lyg būtum kaime.

Vienas esminių Naujamiesčio erdvinių identitetų yra tai, kad iš šiaurinės ir rytinės pusių visada matai žalių šlaitų sieną, globojančią supančią Naujamiestį ir jį paverčiančią tarsi pagrindiniu miesto kambariu. Šlaitų buvimą matai arba jauti visada, bet to nepasakysi apie upę – ją išvysti tarsi netyčia, kai atklysti į pietinę Naujamiesčio dalį. Ji – lyg didžiulė miesto paslaptis, kuri bus atskleista ne kiekvienam. Tačiau būdamas šalia upės supranti, kad ji labai svarbi, lėtai nešanti sunkų informacinį klodą, surinktą iš visos Lietuvos ir galbūt dalį jo priplakanti prie Naujamiesčio kranto.

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

LAB

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - VERTYBĖS

Viena svarbiausių Naujamiesčio vertybių – gamtinis karkasas. Upė ir sala turi didelį potencialą, kuris šiuo metu neišnaudotas. Taip pat miesto charakterį padeda kurti šlaitai ir fiziniai bei vizualiniai ryšiai su jais. Gamtinių elementų integravimas į Naujamiesčio visumą turi didelį potencialą. Gamtinis karkasas ir geležinkelis kartu apibrėžia fizinės Naujamiesčio ribas. Čia gausu įvairaus dydžio ir pobūdžio viešųjų erdvių. Svarbios bei vertingos yra ir bendruomeninės viešosios erdvės tipinių Naujamiesčio blokų kiemuose. Jos dar nėra sutvarkytos ir iki galo išnaudotos, jungtys gana pavienės. Blokų struktūrą ir kiemų erdves matome kaip Naujamiesčio vertybes.

Mūsų komanda Naujamiestį mato padalytą į 3 charakteringas zonas: tai pramonės paveldo zona, žemėlapyje pažymėta skaičiumi 1, centrinė blokų struktūros dalis (2) ir šlaitų zona (3). Manome, kad ryšiai tarp zonų ir jų skirtumai galėtų būti pagerinti, zonas integruojant tarpusavyje, bet išlaikant skirtingus charakterius.

Kitas svarbus Naujamiesčio bruožas – jo architektūrinių sluoksnių įvairovė, kultūros paveldas. Taip pat svarbu, kad gyventojai imasi kultūrinių iniciatyvų, tokių kaip „Kiemų šventė“, „Landšafto dizaino festivalis“, dalyvauja bendruomeniniuose projektuose, kuria lokalias kūrybines laboratorijas

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

3 dirbtuvių sesija

GYVYBINGUMAS

Dirbtuvių sesijos tikslas:
**Suprasti ir identifikuoti teritorijos gyvybingumą formuojančius
urbanistinius ir architektūrinius elementus**

Sesiją moderavo Tadas Jonauskis
Sesija vyko Spalio 22 d.
Kauno architektų namuose

Sesijos svečiai:
Mindaugas Pakalnis
Dalia Čiupailaitė
Saulius Rimas
Nerijus Valatkevičius

Gyvybingumas

3 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Tikslas

Sesijos „Gyvybingumas“ tikslas buvo išgryninti teritorijai svarbiausius gyvybingumą formuojančius elementus. Dalyviai tyrinėjo urbanistinio audinio kuriamą / nekuriamą gyvybingumą, gyventojų ir Naujamiesčio lankytojų poreikius bei jiems atitinkančių erdvių architektūrą, esamų planų bei iniciatyvų daromą įtaką Naujamiesčio teritorijos gyvybingumui.

Urbanistinė plėtros įtaka miesto gyvybingumui

„Gyvybingumo“ sesiją komandos pradėjo pokalbiu su Mindaugu Pakalniu apie miesto planavimą ir miesto daromą įtaką gyvybingumui. Vilniaus geroji patirtis ir išmoktos pamokos plėtojant naująjį miesto centrą ir rengiant naują miesto bendrąjį planą išskėlė daugybę svarbių temų:

- miesto kvartalų tankumas daro didelę įtaką aplinkinių viešųjų erdvių gyvybingumui. Mindaugas minėjo siektiną kvartalų intensyvumą, didesnį nei 1.0;
- miestas gali daryti didelę įtaką naujai statomų pastatų ir įrengiamų teritorijų kokybei. Numatomi pirmų aukštų kokybės reikalavimai, užstatymo vieta gatvės perspektyvoje, būtinybė numatyti viešąsias ir žaliąsias erdves;
- perimetrinis užstatymas ir pirmų aukštų atsivėrimas į viešąsias erdves ir gatves labiausiai skatina gyvybingumą.

Toliau dalyviai diskutavo su Dalia Čiupailaite-Višnevskia apie viešųjų erdvių gyvybingumą. Dalia apžvelgė pagrindinius viešųjų erdvių naudojimo principus, pagrindinius naudotojus ir dažnai daromas klaidingas viešųjų erdvių gyvybingumo prielaidas. Pagrindinis keliamas klausimas – ar atvira erdvė yra vieša, ir ko reikia, kad viešosios erdvės būtų tinkamos naudoti. Dalia aptarė viešųjų erdvių daugiafunkciškumą per naudotojų perspektyvą, jų poreikį ir architektūrinės išraiškos daromą įtaką kasdieniam naudojimui. Pabaigoje Dalia pateikė įžvalgų, kaip būtų galima sukurti gyvybingas viešąsias erdves, užtikrinant skirtingas patirtis, programuojant skirtingas veiklas: įrengiant žaidimų, pasirodymų ir stebėjimų erdves, numatant objektus, kurie gali būti skirtingai naudojami ir paskatinti skirtingas žmonių veiklas. Vėliau dirbtuvių dalyviai diskutavo apie viešosios, privačios ir bendruomeninės erdvės įtaką miesto gyvenimui, nuosavybės ribų daromą įtaką erdvėms išnaudoti.

Viešųjų erdvių gyvybingumas

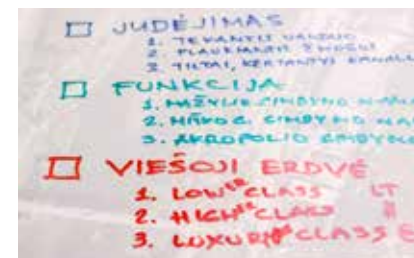

Gyvybingumas

3 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Miesto dalių ir paveldo objektų atnaujinimas, darantis įtaką miesto gyvybingumui

Dalyviai taip pat bendravo su Kauno miesto savivaldybės Paveldo skyriaus vadovu Sauliumi Rimu ir miesto vyriausioju architektu Nerijumi Valatkevičiumi. Saulius pristatė savivaldybės patirtį, kai atnaujinant Naujamiestyje esančių pastatų fasadus pasikeičia ir visa funkcijų dinamika, atsiranda naujų iniciatyvų ir veiklų, įveiklinamos naujos viešos erdvės ir „sniego gniūžtės“ efektu pradeda atsinaujinti gretimi pastatai. Nerijus pristatė Kauno miesto planus, darančius didelę įtaką Naujamiesčio teritorijai. Pagrindiniai ateities karštieji taškai yra stoties prieigos ir geležinkelių teritorijos atnaujinimo perspektyvos, kurios teigiamai paveiks Naujamiesčio pietinės dalies gyvybingumą. Nemuno salos trauktos objektai, planuojama, sukurs didelę trauką ir skatins judėjimą skersai Laisvės alėjos.

Apibendrinamos dienos darbo rezultatus komandos išskyrė temas, kurios smarkiai veikia Naujamiesčio gyvybingumą:

- stoties rajonas kaip miesto vartai ir šios teritorijos plėtros potencialas;
- kiti atvykimo mazgai, kuriuose prasideda lankytojų kelionė po Naujamiestį;
- upė ir judėjimas palei vandenį, judėjimas į kitus krantus ir upės „įvedimo“ į miesto audinį svarba;
- judėjimo tęstinumas ir nuoseklumas, gatvių humanizavimas;
- Karaliaus Mindaugo prospektas ir didelis lankytojų srautas į „Akropolį“ ir areną;
- viešojo transporto aptarnavimas ir jungtys su visu miestu, naujo lokalaus transporto atsiradimo galimybės, siekiant sujungti stoties rajoną su Senamiesčiu;
- Laisvės alėjos viešoji erdvė, funkcijos ir identitetas;
- kompaktiškas ir tankus užstatymas, leidžiantis atsirasti įvairioms funkcijoms;
- kvartalų viduje esančių erdvių intymumas, smulkumas ir netikėtumas.

Komandų apibendrinti gyvybingumą formuojantys veiksniai ir potencialas

MG+VL+TS

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - GYVYBINGUMAS

Pagrindinis iššūkis teritorijos gyvybingumui užtikrinti yra mažėjantis miesto gyventojų skaičius. Naujamiestis savo gyvybingumo potencialu yra labai nevienalytė teritorija. Viena vertus, buvusių pramoninių teritorijų konversija galėtų į rajoną pritraukti naujų gyventojų. Akivaizdžiausias būdas tai pasiekti – kokybiško būsto plėtra stoties prieigose esančiame istoriniame Karmelitų priemiestyje. Rajono patrauklumui ir gyvybingumui stiprinti neišnaudojamas ir miesto ryšys su upe. Visgi tokie žingsniai turėtų būti žengiami pamatuotai – atsižvelgiant į augančius gyventojų ir lankytojų srautus, kad nenukentėtų šiuo metu jau naudojamos miesto erdvės. Tokius pokyčius derėtų pradėti nuosaikiais žingsniais, t. y. kuriant skersinius ryšius su upe, įsteigiant viešąsias erdves konversijos teritorijoje ir jas naudojant kaip svertą su aplinkinių sklypų šeiminkais derantis dėl konversijos teritorijos kokybės, atvirumo socialinei įvairovei.

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

BAULAND

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - GYVYBINGUMAS

Naujamiesčio gyvybingumui įtaką daro miestui būdingos zonos: reprezentacinė ir administracinė, stoties ir pramonės, gyvenamoji, kultūrinė. Šias zonas svarbu stiprinti kuriant gyvybingą miesto centrą.

Unikalūs Naujamiesčio blokai yra gyvybingumo pagrindas. Blokus kuria ir juose bendradarbiauja ne tik gyventojai, bet ir vietos socialinės ir kultūrinės institucijos, taip pat savivaldybė.

Viešosios erdvės yra ne tik traukos taškai, bet ir mazgai, jungiantys visą viešųjų erdvių sistemą. Tokios vietos gali užtikrinti, kad charakteringos zonos išlaikytų savo paskirtį, ir leisti aktyviai jas kurti, naudoti blokų gyventojams.

Naujos jungtys gali suteikti galimybę gyventojams judėti įvairesnėmis kryptimis. Todėl jungtys su Nemuno sala ir kitais krantais bei rajonais, esančiais ant šlaito, yra vienas aktualiausių infrastruktūros elementų.

Naujamiesčio gatvių stačiakampis planas, sankirtos palaiko miesto pulsą ir vietų gyvybingumą. Tačiau atstumai tarp sankryžų, viršijantys 226 m (tai dvigubai didesnis atstumas nei tarp klasikinių Barselonos blokų), apsunkina sklandų pėsčiųjų judėjimą ir riboja gatvių gyvybingumą. Reikalingas papildomas neformalus gatvių tinklas, kuris jungtų vidines blokų erdves, formuotų perėjimus, skirtus pėstiesiems ar dviratininkams. Taip būtų sukurtas gatvių tinklas tinkle, atsirastų įvairesnių galimybių judėti ir būtų užtikrintas gyvybingumas.

Kauno stoties transformacija gali tapti stipriu impulsu, skatinančiu pokyčius jos aplinkoje. Zonos abipus stoties rytų ir vakarų pusėse turi galimybę būti darniai transformuotos, išsiskirti stipriu vietos gyvybingumu ir daryti įtaką Naujamiesčiui, miestui, pietų regionui ir visai šaliai.

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

URBANOZAURAI

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - GYVYBINGUMAS

Vanduo suteikia gyvybės. Net apdžiūvusi šaka, gavusi vandens, ima žaliuoti ar net žydėti, joje teka gyvybė. Tad upės buvimas mieste neturėtų būti laikomas paslaptįje – šią žinią reikia paskleisti kaip galima plačiau: „Ei, jūs esate prie upės!“ Reikia panaikinti tą plačią magistralę, atskiriančią mus nuo upės – vietoj jos užtektų paprastos gatvės, kurią kiekvienam žmogui būtų lengva įveikti nesileidžiant į požemines perėjas.

Upės buvimo ženklų galėtų atsirasti daugelyje Naujamiesčio vietų, tarkim, XVI a. miesto gynybinės sienos bokštų vietos (viena jų yra Laisvės alėjoje), galėtų būti paženklintos ne atstatytais bokštais, bet tokio pat dydžio šuliniais, rodančiais Nemuno vandenį. O gal upė galėtų kanalais įsilieti į urbanizuotą miesto audinį ir taip jį ne tik praturtinti, bet ir išspręsti utilitarinius miesto vėsinimo klausimus? Tai ir funkciškai pagyventų miesto erdves, jas užplūstų žmonės, nes atsirastų priežasčių būti tose erdvėse.

Kur vanduo, ten ir gyvybė – želdinių gausa neatsiejama nuo šios miesto dalies. Tačiau kur želdiniai, ten ir kitų formų gyvybė – visa fauna neatsiejama nuo civilizacijos, nes žmogus mieste niekada negyveno vienas, šalia jo visada buvo ne tik jo augintiniai, bet ir tūkstančiai kitų organizmų. Visa tai sudaro darnų sambūrį.

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

LAB

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - GYVYBINGUMAS

Analizuodami Naujamiesčio gyvybingumo temą, dėmesį sutelkėme į viešąsias erdves, judėjimo tinklą ir funkcijas. Paprastai gyvybingumui mieste didelę įtaką daro nenutrūkstanti darnaus judėjimo tinklai, gatvių ir viešųjų erdvių kokybė. Karaliaus Mindaugo prospektą matome kaip elementą, kuris atskiria miestą nuo upės. Todėl siūlome sujungti antžeminius pėsčiųjų ir dviračių takus į aiškią sistemą visame Naujamiestyje, prijungti upės pakrantę bei salą, taip pat numatyti jungtis su kitais rajonais. Svarbūs ir neformalūs judėjimo maršrutai, kurie galėtų sujungti blokų kiemus ir įnešti gyvybės į blokų vidų. Toks judėjimo tinklas galėtų sujungti įvairias viešąsias erdves: privačias, bendruomeniškas ir viešas. Šiuo metu viešųjų erdvių Naujamiestyje yra nemažai: Laisvės alėja, Vienybės aikštė, Ramybės parkas, blokų kiemai, Nemuno sala ir t. t., tačiau gausu ir neišnaudoto gyvybingumo potencialo.

Tam, kad suaktyvintume viešąsias erdves, siūlome gatvės ir aikščių erdvėse formuoti aiškų perimetrinį užstatymą, pirmuose aukštuose įvesti komercinę funkciją, išlaisvinti viešąsias erdves nuo monofunkciškumo, suteikti joms lankstumo. Taip pat manome, kad labai svarbu išlaikyti viešųjų erdvių hierarchiją ir įvairovę.

Upės pakrantė šiuo metu yra neaktyvi ir sunkiai prieinama. Vanduo mieste turi potencialo pritraukti žmonių, sukurti gyvybingas viešąsias erdves ir gali būti išnaudojamas įvairioms funkcijoms: vandens transportui, paviljonams šalia ar ant vandens, žaliosioms erdvėms, koncertams ir t. t. Tad sėkmingai sujungus upę su miestu ir integravus, paupys galėtų tapti gyvybinga viešąja erdve, patrauklia Naujamiesčio gyventojams ir lankytojams.

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

4 SESIJA

AUGIMAS

Dirbtuvių sesijos tikslas:
**Transformuoti ankstesnių sesijų idėjas ir mintis
į konkrečias architektūrines intervencijas**

Sesiją moderavo Andrius Ropolas
Sesija vyko Spalio 23 d.
Kauno architektų namuose

Augimas

4 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Iššūkiai

„Augimo“ sesijos tikslas – transformuoti ankstesnių sesijų idėjas ir mintis į konkrečias architektūrines intervencijas. Pagrindinis iššūkis komandoms buvo surasti po vieną architektūrinį pasiūlymą, kuris atspindėtų visą iki tol diskutuotą Kauno Naujamiesčio kompleksiskumą. Komandos stengėsi surasti „mažo mastelio, didelio poveikio“ sprendimus. Tai reiškia, kad architektūrinis sprendimas gali būti nedidelio mastelio, tačiau turėti reikšmingą poveikį ir atverti naujų galimybių. Kuriant architektūrinę idėją taip pat reikėjo atsižvelgti į finansus (kas ir kodėl tai finansuotų?), teisinę bazę (ką reikėtų keisti, kad tai veiktų?) ir suprasti naudotoją (kam skirta intervencija?). Šios sesijos metu komandų žvilgsnis į Naujamiestį iš viršaus (per planą) nusileido į akių lygį (gatvės perspektyvą). Tai leido identifikuoti lokalius, Naujamiesčiui būdingus iššūkius.

Gyventojų tankis

Vienas svarbiausių Naujamiesčio iššūkių – per mažas gyventojų tankis. Visos komandos sutarė, kad Naujamiesčio kvartalai yra dideli, o jų tankumas dar nėra optimalus. Per mažas gyventojų tankis yra pagrindinė kliūtis siekiant kokybiškesnio, patrauklesnio ir efektyvesnio gyvenimo mieste. Išorinis kvartalų perimetras beveik visur suformuotas, pastatai tvarkomi, ir didesnių keblumų dėl šios reprezentacinės kvartalų dalies nėra. Būtų galima svarstyti ir kelti perimetrinio užstatymo aukštingumo klausimus, ypač Miško gatvės išklotinėse, Laisvės alėjoje, tačiau turint omenyje galimus keblumus, susijusius su delikačiu kultūros paveldo pritaikymu ir transformavimu, tai yra sudėtinga. Daug paprasčiau didesnį Kauno miesto centrinės dalies tankumą pasiekti efektyviau išnaudojant kvartalų vidinę struktūrą.

Mobilumo ir ekologinių tinklų klausimai yra mažiau akivaizdūs, tačiau taip pat labai svarbūs. Kauno centras istoriškai kūrėsi tarp dviejų skirtingų elementų – upės ir šlaitų. Išplėtojus Naujamiesčio gatvių tinklą ir suvaldžius Nemuno potvynius, du miestą formavę elementai tapo atskirti. Nutiesus Karaliaus Mindaugo prospektą, upės ryšys su miestu visiškai išnyko. Galima diskutuoti apie žaliųjų erdvių plotą Kaune, kad jis yra pakankamas, tačiau Naujamiestyje žaliosios erdvės koncentruojasi į didesnes atskiras zonas – parkus ar skverus, kurie tarpusavyje nėra sujungti, todėl žaliosios erdvės suvokiamos fragmentiškai. Negana to, Naujamiestis neturi jokio santykio su vandeniu. Labiau integruota žaliaji tinklo sistema ir ryškesnis miesto santykis su vandeniu yra dideli iššūkiai, kurie neabejotinai padidintų gyvenimo kokybę ir miesto patrauklumą.

Naujamiestis nėra struktūriškai ir funkciškai vienisas. Čia galima rasti keletą skirtingų zonų, kurios kelia savų iššūkių, tačiau pačia plačiaja prasme galima sakyti, kad yra dvi zonos – tarpukario paveldo zona, kuri baigiasi maždaug ties „Akropoliu“, ir neišplėtotą industrinę Naujamiesčio zoną, kuri plečiasi nuo „Akropolio“ iki geležinkelio stoties. Šią neišplėtotą, apleistą teritoriją įveiklinti yra didžiulis iššūkis, kuris suteikia plačių galimybių tiek Naujamiesčiui, tiek visam Kauno miestui. Dėl stambių pramonės teritorijų greita ir plati šios miesto dalies plėtra turbūt neįmanoma, todėl reikia ieškoti smulkesnių taktinių metodų, kurie paspartintų pokyčius ir leistų atrasti šios prastai išnaudojamos teritorijos pranašumus.

Miesto centrinės dalies identiteto klausimas susijęs su visais iki šiol keltais iššūkiais: tankiu, ekologiniais tinklais ir apleistų teritorijų pritaikymu. Spręsti identiteto iššūkius yra sudėtingiausia, nes jie mažiausiai apčiuopiami ir ilgai formuojami, tačiau stiprus ir patrauklus Naumiesčio identitetas bus tapatinamas su viso miesto identitetu. Šiuo metu tarpukario architektūra yra ryškiausias Naujamiesčio tapatybės elementas, su kuriuo lyginamas visas Kaunas, tačiau Naujamiestis gali pasiūlyti daug daugiau. Didžiulis tapatumo iššūkis – sukurti įvairiapusišką Naujamiestį, kurį būtų galima sieti su daugybe skirtingų, patrauklių ir kokybiškų ypatybių. Tuomet architektūra galėtų būti vienu elementu, per kuriuos būtų suvokiamas miestas, esantis šalia vandens, žaliųjų erdvių ir kokybiškų naujų pramoninių teritorijų.

Mobilumas ir tankumas

Iššūkių sprendimas

Augimas

4 sesijos moderatoriaus apibendrinimas

Potencialas

Gausybė iššūkių nereiškia, kad visus juos reikia įgyvendinti vienu metu, norint pasiekti rezultatą. Visi šioje sesijoje identifikuoti iššūkiai gali būti sprendžiami atskirai, ir visiškai nesvarbu, nuo kurio būtų pradama – visi sprendimai veda link geresnio ir patrauklesnio gyvenimo Kauno Naujamiestyje. Didžiausias Naujamiesčio potencialas slypi neužstatytose erdvėse. Pritraukti gyventojų ir investicijų būtų galima geriau išnaudojant kvartalų vidų ir teritoriją, kuri driekiasi nuo „Akropolio“ iki geležinkelio stoties. Nagrinėjant kvartalų vidų kyla nuosavybės klausimų. Nors formuojant sklypus stengiamasi laikytis senųjų posesijų ribų, dėl pakitusios urbanistinės struktūros tai padaryti yra sudėtinga, kyla daug chaotiškų situacijų, pėsčiųjų judėjimas per kvartalus tampa keblus. Tačiau šį sudėtingą nuosavybės klausimą galima spręsti pasitelkiant metodus, išbandytus kitose šalyse. Vienas jų – nuosavybės pertvarkymo būdas, kai sklypų savininkai sutinka atiduoti dalį savo žemės visuomenės poreikiams, nes nauja viešoji erdvė prie jų nuosavybės pakelia vertę, kuri su kaupu atperka atiduotą nuosavybės dalį. Taip pertvarkant kvartalus kyla neribotų galimybių kurti naują gyvenimo ir darbo kokybę mieste.

Stoties prieigos

Teritorijoje, kuri driekiasi nuo „Akropolio“ iki geležinkelio stoties, taip pat slypi didžiulis miesto potencialas. Čia žemės sklypai didesni nei kitur Naujamiestyje, todėl atitinkamai kyla reikiamos investicijos bei rizikos, o plėtra sulėtėja. Norint pasiekti greitesnių rezultatų, reikia strategiškai išnaudoti šios teritorijos erdvinį potencialą. Didžiuliai pramoniniai pastatai miesto centre, atviros erdvės, plokšti stogai su nuo jų atsiveriančiomis panoramomis yra ypatybės, kurių nerasime niekur kitur Naujamiestyje. Vien dalies plokščių industrinių stogų atvėrimas visuomenei gali sukurti naujų traukos taškų miesto centre. O atsiradęs papildomas dėmesys teritorijai gali paskatinti greitesnius pokyčius.

Naujamiestyje slypintis ekologinių sistemų potencialas gali būti alternatyvus pradžios taškas, siekiant esminių pokyčių Naujamiestyje. Jeigu derybos su privataus turto savininkais stringa, galima pradėti nuo viešųjų erdvių. Kaune pastaruoju metu intensyviai buvo pertvarkomos gatvės. Jas geriau pritaikius susisiekimo infrastruktūrai, galima pradėti galvoti apie gatvių pritaikymą ekologiškai infrastruktūrai. Naujų ekologinių tinklų kūrimas pasitelkiant vandenį ir išnaudojant natūralų miesto reljefą gali sustiprinti miesto žaliajį veidą ir miesto tarp dviejų upių identitetą. Vienas paprasčiausių būdų tai pasiekti – lietaus vandenį nuvesti atvirais, žaliais nubėgimo takais, kurie formuojami šalia pėsčiųjų takų ir pastatų fasadų.

Naujamiesčio, o kartu ir viso miesto identitetas yra neatsiejamas nuo vandens, tačiau miesto kasdienybėje tai nejuntama. Todėl verta svarstyti naujas viešąsias intervencijas, kurios pabrėžtų Kauno santykį su vandeniu. Pats akivaizdžiausias sprendimas būtų užstatyti Karaliaus Mindaugo prospektą naujais pastatais prie vandens, tačiau tai yra labai sudėtingas ir brangus projektas, kurį įgyvendinti dar užtruks. Kitas būdas yra anksčiau minėtas ekologinių tinklų kūrimas išnaudojant natūralų reljefą. Tačiau įmanoma kurti papildomą Naujamiesčio identitetą ne vedant miestą prie vandens, bet atvedant vandenį į miestą. Taip būtų galima kurti instaliacijas, kurios mieste nuolat primintų apie jį supantį vandenį.

Kauno Naujamiestyje yra daug slypinčio potencialo, kuris gali būti pradėtas išnaudoti be didžiulių planų ir investicijų. Pasitelkus „mažo mastelio, didelio poveikio“ strategiją, galima atrasti nesudėtingų būdų, kurie duotų aiškią pradžią ilgalaikiams ir strateginiams pokyčiams.

Užstatymo ir gamtos sinergija

MG+VL+TS

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - AUGIMAS

Didžiausią augimo kokybę Naujamiestyje būtų galima pasiekti žengiant palaipsniui – nuo nevisiškai išnaudojamų kvartalų vidaus iki konversinių teritorijų. Tačiau tam reikia naujų viešųjų ir privačių interesų derinimo metodų, kurie vėliau galėtų praversti ir kokybiškai pramoninių teritorijų konversijai.

Šioje sesijoje pasirinkome du Naujamiesčio kvartalus, kurių pagrindu planavome ten susipynusių interesų derinimo priemonę – „Kvartalaizerį“, įkvėpusį „Gyventojų įgalinimo“ gairės turinį. „Kvartalaizeriu“ siūlomi miesto ir kvartalo gyventojų bei savininkų mainai. Už miestui palankius, Naujamiesčio plėtros viziją įgyvendinti padedančius sprendimus gyventojams bei savininkams suteikiamos galimybės gerinti jų aplinkos kokybę ir didinti turto vertę. Tam siūlomas specialus politikos priemonių derinys. Dalis tokių priemonių, tokios kaip taktinis urbanizmas ar paveldo atnaujinimo schema, Kaune jau yra taikomos. Kiti pokyčiai galėtų būti įgyvendinami pasitelkiant struktūrinį finansavimą arba palyginti nebrangius, medijavimu ir administravimu pagrįstus žingsnius.

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

BAULAND

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - AUGIMAS

Įsijungęs Naujamiestis – idėja, jungianti greitą miesto centro gyvenimą, kompaktišką transportą, ateities investicijas, šiuolaikinę transformuotą pramonę ir tarptautinio susisiekimo traukinių linijas, taip pat pastovų gyvenimą vertingoje paveldo aplinkoje, žalumos ir vandens apsupty bei gyvybinguose, bendruomeniškuose vidiniuose kiemuose.

Ekologinę struktūrą sudaro ne tik parkai, skverai ir šlaitai, bet ir žaliosios gatvės. Laisvės alėja yra vienas svarbiausių žalumą jungiančių elementų. Tačiau visavertei sistemai reikia intensyvesnio ir geriau integruoto žalių gatvių tinklo.

Nors Naujamiestį juosia upė, vandens sistema mieste yra iššūkis (lietaus tvindomos gatvės, fontanai, veikiantys kaip kondicionieriai). Visavertiškai veikiančiai vandens sistemai Naujamiestyje reikalinga atvira vandens surinkimo gatvėse sistema. Žaliosios erdvės padėtų surinkti vandens perteklių nuo kietų paviršių ir vėliau darsyk panaudoti vandenį. Bendrai ekosistemai ne mažiau svarbus ir Girstupio upelis, tekantis po buvusiomis gamyklomis.

„Rail Balticos“ linijos projektas Naujamiesčiui grąžina tarptautinį susisiekimą ir miesto matomumą. Naujamiesčiui „įjungti“ reikalingas visavertis ir visus įtraukiantis kompleksiškas stoties ir jos aplinkos transformacijos projektas. Greitaeigis, kompaktiškas autobusiukas yra miesto centro urbanistinę struktūrą vienijantis elementas. Jo trasos sujungtų stotį ir Senamiestį per Naujamiestį. Toks papildomas transportas suteiktų galimybę dinamiškiau ir greičiau nuvykti į Senamiestį, priartintų stotį prie kitų miesto rajonų ir suteiktų galimybę į maršrutą įtraukti dar nevisavertiškai veikiančias teritorijas.

Karaliaus Mindaugo prospektas vienija anksčiau išvardytus aspektus. Tad svarbu prospektą ir sankirtas su juo transformuoti tam, kad gamtinė, vandens, pėsčiųjų, socialinė, ekonominė ir gyvenamoji aplinka būtų labiau subalansuotos.

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

URBANOZAURAI

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - AUGIMAS

XXI a. pažanga išmokė žmones į miesto plėtrą ir augimą žiūrėti ne kiekybiniais, bet tik kokybiniais dydžiais. Todėl tikras augimas yra ne erdvinis didėjimas, bet kokybiškesnis turimų išteklių išnaudojimas, o tai reiškia ne seno griovimas, atlaisvinant vietą naujesniems ir didesniems, bet seno sutvarkymas, neprarandant jo turėtos vertės ir jai suteikiant tinkamesnių funkcijų. Vienas esminių kokybiško augimo veiksnių – išsaugoti esamą mastelį, urbanistinio audinio frakcijos smulkumą ir kaitą ar plėtrą vykdyti išlaikant tą pačią melodiją, kuria kvartalas groja jau šimtą metų, tik atlikti ją naujesniais instrumentais.

Žinoma, neįsivaizduojamas miesto dalies prie upės kokybiškas augimas be upės sugrąžinimo miestui – upės pakrantė yra vienas didžiausių neišnaudotų išteklių, kalbant ne tik apie kokybišką viešąją erdvę, bet ir apie tam tikros viešos paskirties statinių atsiradimą. Kanalizuojamam Girstupio upeliui reiktų suteikti amnestiją ir jį išleisti į laisvę, kad apie jį taip pat galėtų formuotis kokybiškos erdvės ir kokybiški statiniai, kurie buvusią pramoninę zoną paverstų visaverčiu miestu.

Komandos dienos darbą apibendrinantis žemėlapis

LAB

Komandos dienos sesijos apibendrinimas - AUGIMAS

Didžiausią galimybę augti matome aplink būsimąją „Rail Balticos“ stotį ir Naujamiesčio pramonės zonoje. Pramonės zona šiuo metu yra atskirta nuo miesto, nesutvarkyta. Jos vieta turi daug potencialo, nes yra tarp būsimo tarptautinės reikšmės transporto mazgo ir upės bei pramonės paveldo. Šioje teritorijoje teka Girstupio upelis, kuris vis dar yra po žeme.

Susitelkėme į pramonės teritoriją. Kaip pirmąjį susipažinimą su ja siūlome kelionę stogais. Atradome „Pergalės“ fabriko stogą, nuo kurio minimaliomis priemonėmis galima kitaip pažvelgti į miestą, jo ryšį su upe. Žmonės galėtų išvysti, koks būtų miestas be Karaliaus Mindaugo „autokanalo“, čia atsiveria niekieno neužgožiamas vaizdas į Nemuną ir kitą jo krantą. Šios zonos atvėrimas miesto gyventojams ir jo svečiams galėtų būti pirmas žingsnis plėtojant teritoriją, skatinant konversiją. Vaizdą nuo stogo galima pamatyti čia.

Žmones ant stogo pirmiausia būtų galima pakviesti rengiant ekskursijas, vėliau organizuojant kultūros renginius, o galiausiai ši vieta galėtų tapti stogo sodu pastato gyventojams, nes numatome, kad teritoriją plėtojant galėtų atsirasti ir gyvenamosios paskirties pastatų.

Aprėpiame ir paupio zoną, kurios didžiulis potencialas dar neišnaudotas, nes ji atskirta nuo Naujamiesčio Karaliaus Mindaugo prospektu. Zonoje šalia Nemuno matome galimybę augti, ieškome būdų, kaip paupio erdves sujungti su Naujamiesčio pėsčiųjų ir darnaus judėjimo srautais, kaip išnaudoti pačią upę vandens transportui bei pramogoms, sukurti gyvybingas viešąsias erdves

Komandos dienos darbų apibendrinantis žemėlapis

5-6 sesijos

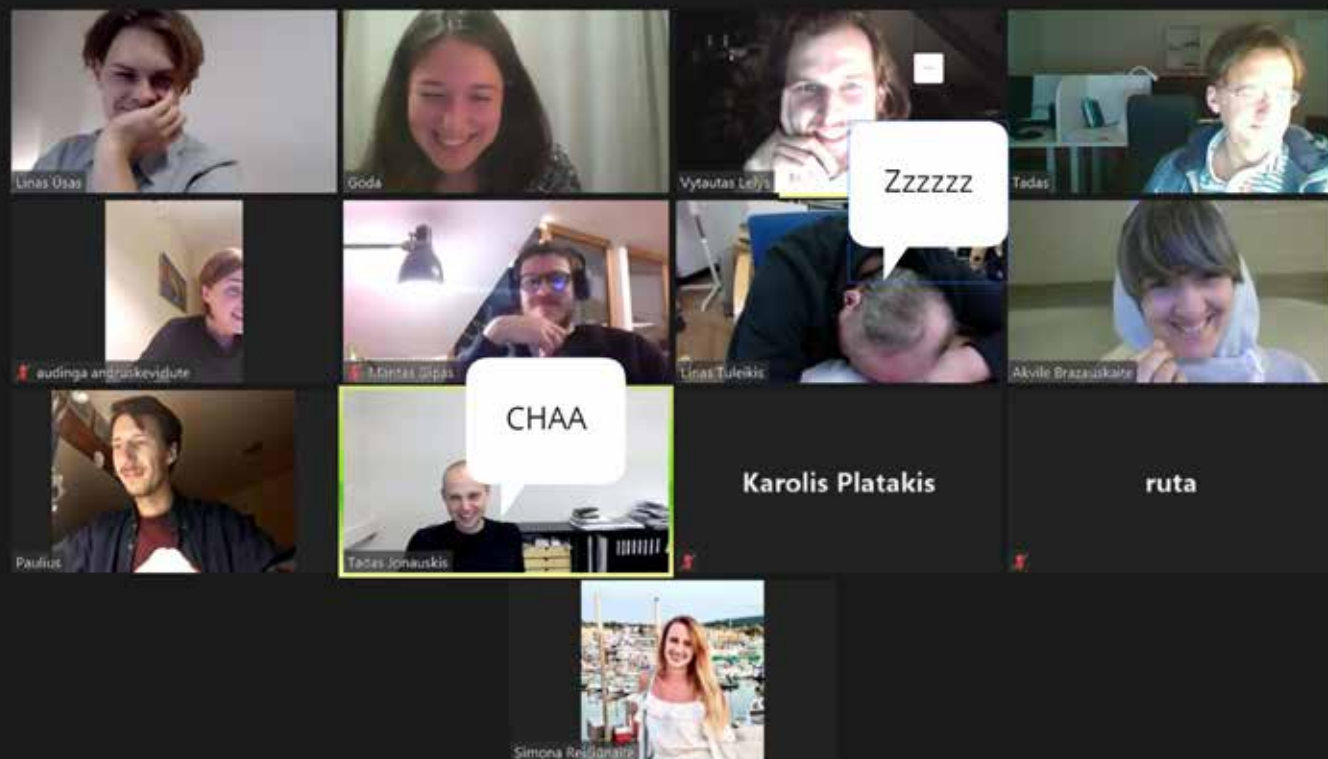
VIZIJA IR STRATEGIJA

Dirbtuvių sesijos tikslas:
**Suformuoti Naujamiesčio teritorijos viziją,
strateginius tikslus bei urbanistines gaires**

Sesiją moderavo Tadas Jonauskis
Sesijos vyko Lapkričio 20 d.
Lapkričio 26 d.
Gruodžio 4d

Sesijos vyko virtualioje erdvėje

5 sesija

6 sesija

1 IDENTITETAS

2 GAMTA

3 SAVIVALDA

4 BENDRUOMENĖS

5 BLOKAI

6 PAVELDAS

7 VERTIKALUMAS

8 ĮVAIROVĖ

9 UPĖS

10 ATVYKIMAS/IŠVYKIMAS

10
URBANISTINIŲ
GAIRIŲ

Genius Loci

KODĖL?

Vietos dvasios išsaugojimas – tai garantas neprarasti ilgalaikės vertės. Vietos dvasia Kauną skiria nuo kitų pasaulio miestų, tai papildo vietos gyvenimo įpročius ir kuria unikalų vietos charakterį. Esmė slypi už reprezentatyvių fasadų.

KĄ SIŪLOME?

Puoselėti kraštovaizdžio ir funkcijų įvairovę.
Atsisukti į kvartalų vidų – jis ne mažiau vertingas už išorę (gatvių užstatymą). Vidus pripildo išorę ir leidžia jai egzistuoti (gatvių užstatymas egzistuoja dėl kvartalų vidaus).
Apleistus statinius regeneruoti ne griauinant, bet remontuojant ar rekonstruojant.
Kvartalų vidinių erdvių mastelį pasitelkti kaip etaloną – trūkstami užpildai turi atsirasti nestambinant tūrių.
Paryškinti kvartalų siluetų turtingumą ir savitumą plėtojant kvartalus.
Erdvę papildo įvairiame aukštyje susipynusios funkcijos – turi būti išnaudojamas vertikalus planavimas.
Formuoti gamtinę įvairovę.

VDM ir Vieniybės aikštės vaizdas - aerofotografija, iki 1940, Antano Burkaus kolekcija

Genius Loci

Strateginiai tikslai

IDENTITETAS

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Sudaryti identiteto ir verčių žemėlapi

- Į šio žemėlapio sudarymą įtraukti įvairias interesų grupes.
- Jį patikrinti studijomis, tyrimais.
- Jį pildyti kūrybinėmis dirbtuvėmis.

Superprojektas – eksperimentavimas natūroje M1:1

- Telkti bendruomenes bendrai veiklai.
- Kurti sėkmės istorijas ir jas viešinti.
- Parengti veikimo priemonių arsenalą ir iškomunikuoti.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Išsaugoti kvartalų unikalumą

- Puoselėti identitetą.
- Išlaikyti natūros ir kultūros (gamtos ir urbanizavimo) pusiausvyrą.

Puoselėti ir didinti unikalumo vertę

- Didinti vertę ir gyvenimo kokybę dalijantis.
- Skatinti bendruomeniškumą.
- Šviesti visuomenę apie esamą vertę ir saugojimo naudojant pranašumus.

Genius Loci

Galimybių detalizacija

Naujamiesčio blokai viduje talpina neišnaudotą esamų struktūrų potencialą, kuris iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti menkavertis.

IDENTITETAS

Tačiau įtraukiant bendruomenes, atrandant naujas funkcijas, esamos struktūros gali atgimti ir užtikrinti vidinį kvartalų gyvybingumą, suteikdamos jiems kitą kokybę.

Genius Loci

Galimybių detalizacija

IDENTITETAS

Esama situacija

Automobilius perkeliant į vertikalias talpyklas su liftais, esamus garažus galima išnaudoti gyventojų veikloms

Genius Loci

Galimybių detalizacija

IDENTITETAS

Esama situacija

Patalpos gali virsti į specializuotas parduotuvėles ar kavines

Genius Loci

Galimybių detalizacija

IDENTITETAS

Esama situacija

Nelegaliai užverti praėjimai gali virsti žaliais, gyvybingais skverais

Mes mieste ne vieni

KODĖL?

Mieste gyventojus sudaro ne tik žmonės, bet ir kitos gyvybės formos: augalija, gyvūnija. Šios gyvybės formos atlieka itin svarbų vaidmenį, kadangi gamtoje natūraliai susiformavę procesai yra efektyvūs, tvarūs, paprasti ir gali padėti miestams kovojant su išskylančiomis problemomis: karščio bangomis, potvyniais, sausromis, oro ir vandens tarša, klimato kaita ir kitomis. Tačiau Naujamiesčio teritorija patenka į nepakankamo geoekologinio kompensavimo zoną, joje neužtikrinama biologinė įvairovė, skurdi miesto žalioji ir mėlynoji infrastruktūra, fragmentuoti žali skverai, parkai, gatvės nesudaro vientisos ekologinės struktūros. Tokioje aplinkoje minėtiems natūraliems procesams vykti sunku, todėl šiuo metu negalime pasinaudoti jų teikiamais privalumais, o žvelgiant į klimato kaitos realijas, tą padaryti vertėtų.

KĄ SIŪLOME?

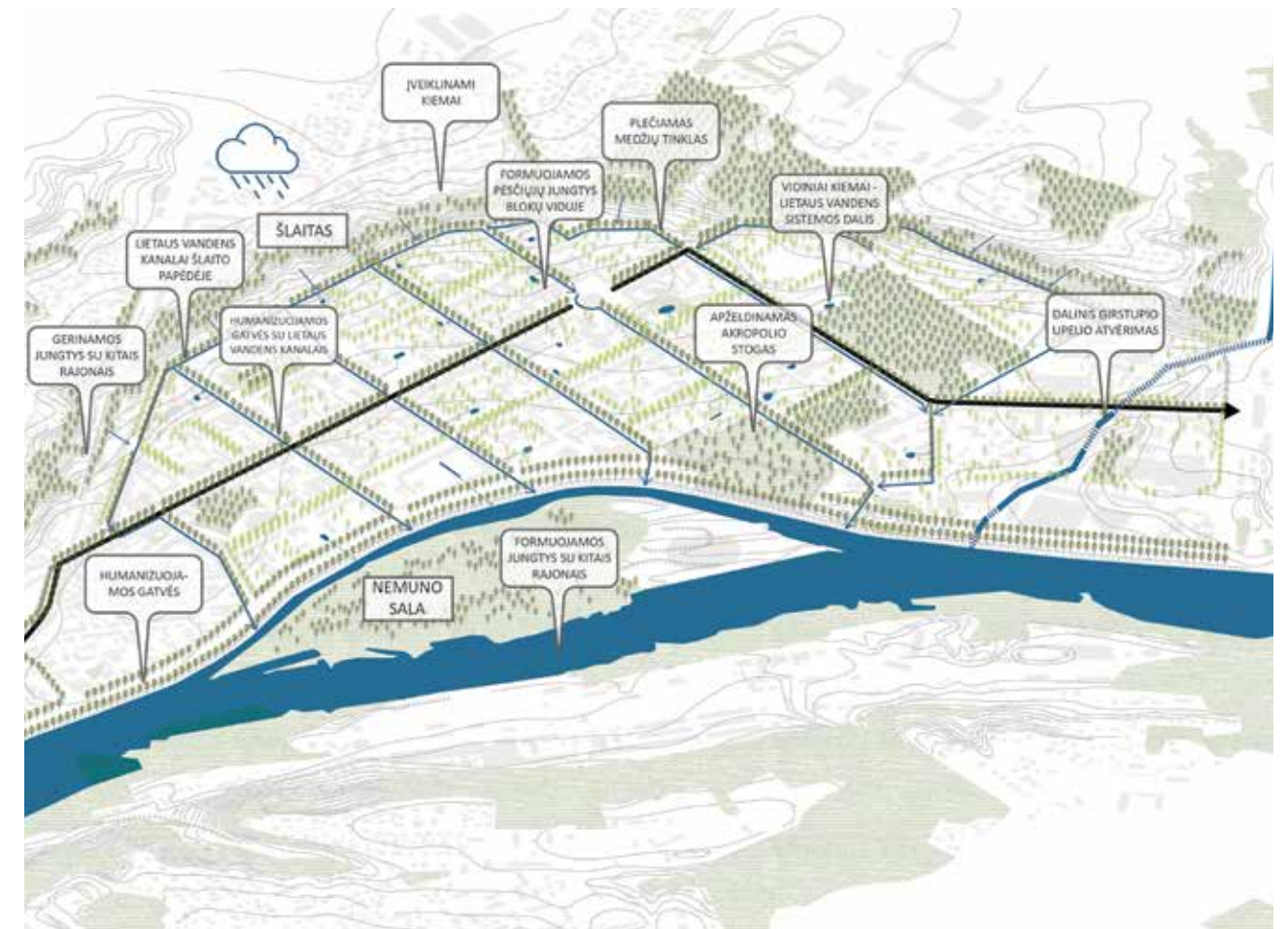
Kurti nenutrūkstančio gamtinio karkaso Naujamiesčio teritorijoje sistemą, žaliosiomis jungtimis susiejant egzistuojančius gamtinio karkaso elementus (Nemuną, šlaitą, medžių alėjas, kiemus) ir naujai siūlomus gamtinius elementus. Žaliuosius koridorius formuoti kokybiškais želdiniais gatvėse ir ant stogų (pvz., Akropolio stogo apželdinimas).

Kokybiški želdiniai yra neatsiejama viešųjų erdvių dalis, todėl žaliosios jungtys pasitarnautų ir kuriant neutrūkstantį žalių viešųjų erdvių tinklą apjungiant egzistuojančias aikštes, alėjas, kiemus ir pėsčiųjų gatves (Laisvės alėja, Gedimino, Maironio, Daukanto, Mickevičiaus g.) į vientisą funkciškai gyvybingą sistemą.

Gyvybė neatsiejama nuo vandens, todėl siūlome Naujamiestyje sukurti ir plėtoti tvarią lietaus vandens surinkimo ir panaudojimo sistemą. Priartinti Nemuną prie miesto, atidengti ir integruoti Girstupio upelį į Naujamiesčio struktūrą.

Įgyvendinti žiedinės ekonomikos principus, siekti antropogeninės ir gamtinės aplinkos balanso, biologinės įvairovės plėtros.

Įgyvendinti taktinio urbanizmo iniciatyvas, skatinti gerąsias bendruomenių iniciatyvas.

Mes mieste ne vieni

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Neprarasti turimos žalumos

- Išsaugoti esamus brandžius medžius (ne tik lajas ir kamienus, bet ir visą šaknyną) kaip kertinius gamtinio karkaso elementus viso Naujamiesčio teritorijoje;
- Padėti želdiniams sausrų metu, įrengti gilumines šaknų zonos laistymo sistemas (RZWS).

Inicijuoti ir palaikyti įvairias neformalias žaliojo kurso iniciatyvas

- Susieti taktinio urbanizmo iniciatyvas su žalumos gausinimu Naujamiestyje;
- Stiprinti kasmetinį landšafto festivalį;
- Skatinti vietos bendruomenių ar neformalių sodų iniciatyvas, palaikyti jau esančias Kopūstų lauko, 8 forto ir kitas iniciatyvas;
- Skirti daugiau dėmesio miesto faunai, pavyzdžiui, įkuriamas vabzdžių viešbučių tinklas;
- Skatinti įvairias iniciatyvas prie Nemuno kanalo;
- Sukurti atvirų erdvių ekologinės struktūros stiprinimo metodologiją;
- Išbandyti skirtingų parametrų gatvių profilius ir rasti tinkamiausius sprendimus;

Suformuluoti ilgalaikę miesto žaliąją politiką, kurioje būtų numatyti šie tikslai

- Palaikyti esamos žalumos gerą būklę;
- Reglamentuoti želdinių projektavimą ir priežiūrą – ypač naujų medžių sodinimą, kur dominuoja kietosios dangos, šaknyno zonos apsaugą;
- Susitarti ir taikyti žalių erdvių vertybių ir kokybės kriterijus bei jų naudojimą.

Gerinti žaliųjų erdvių kokybę ir didinti jų kiekį:

- Stiprinti gamtinį karkasą ir žaliąsias jungtis, sukuriant nepertraukiamą bendrą miesto gamtinę sistemą;
- Bent 20% Naujamiesčio ploto dengti medžių lajomis;
- Didinti biologinę įvairovę (pagal kriterijus, apibrėžtus miesto žaliojoje politikoje);
- Įveiklinti ir išvystyti kokybišką gamtinę aplinką palei Karaliaus Mindaugo prospektą ir Nemuno kanalą;
- Nustatyti ekologinio kompensavimo mechanizmą naujos plėtros teritorijoms.

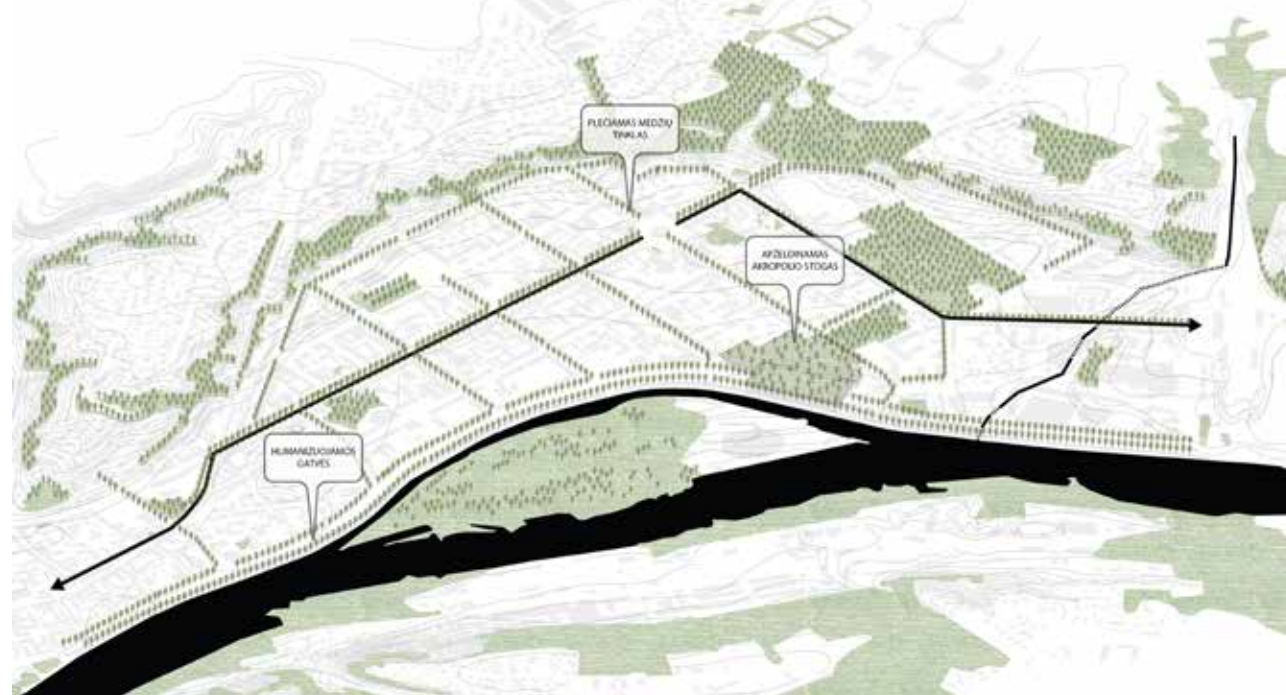
Kuriama lietaus vandens surinkimo sistema ir žaliosios jungtys:

- Lietaus vandens surinkimas nuo pastatų ir infiltravimas sklypo ribose;
- Lietaus vandens surinkimas ir infiltravimas gatvėse;
- Požeminių upelių atvėrimas (Girstupis);
- Lietaus vandens nuvedimas į Nemuno kanalą;
- Vandens sistemos integravimas vidiniuose blokų kiemuose.

Mes mieste ne vieni

Pagrindiniai gamtinės aplinkos formavimo principai ir kriterijai Naujamiestyje

1. Gamtinio karkaso, žaliųjų jungčių stiprinimas

Daugelis Naujamiesčio gatvių yra apželdintos, tačiau rekonstrukcijų metu neužtikrinamos sąlygos šių medžių gyvybingumo užtikrinimui, t.y. pažeidžiamos ar pašalinamos šaknys, nauji medžiai sodinami į sutankintą gruntą, paliekant nepakankamą kiekį gerai drėkinamo ir aeruojamo grunto ilgalaikiui kokybiškam medžių augimui. Svarbiausios užduotys: pagerinti esminių gatvių žaliųjų koridorių kokybę, juos atkurti, panaudoti stogus ir vidinius kiemus žalioms jungtims ir kurti gamtinį ryšį Karaliaus Mindaugo prospekte tarp miesto ir upės.

Gamtiniam karkasui ir žaliosioms jungtims mieste labai svarbūs sveiki ir brandūs gatvių medžiai su plačia šaknų sistema, kurią pasiekti galima naudojant inovatyvius sprendinius, tokius kaip grunto dėžės (angl. soil cells), apželdinus eksploatuojamus arba neeksploatuojamus stogus:

Šaltinis: <https://greenblue.com/na/case-studies/wembley-park/>

Šaltinis: <https://greenblue.com/na/product-category/soil-cells/>

Šaltinis: <https://www.pinterest.com/pin/468937379942186974/>

Šaltinis: <https://www.zinco.de/presseberichte?page=3>

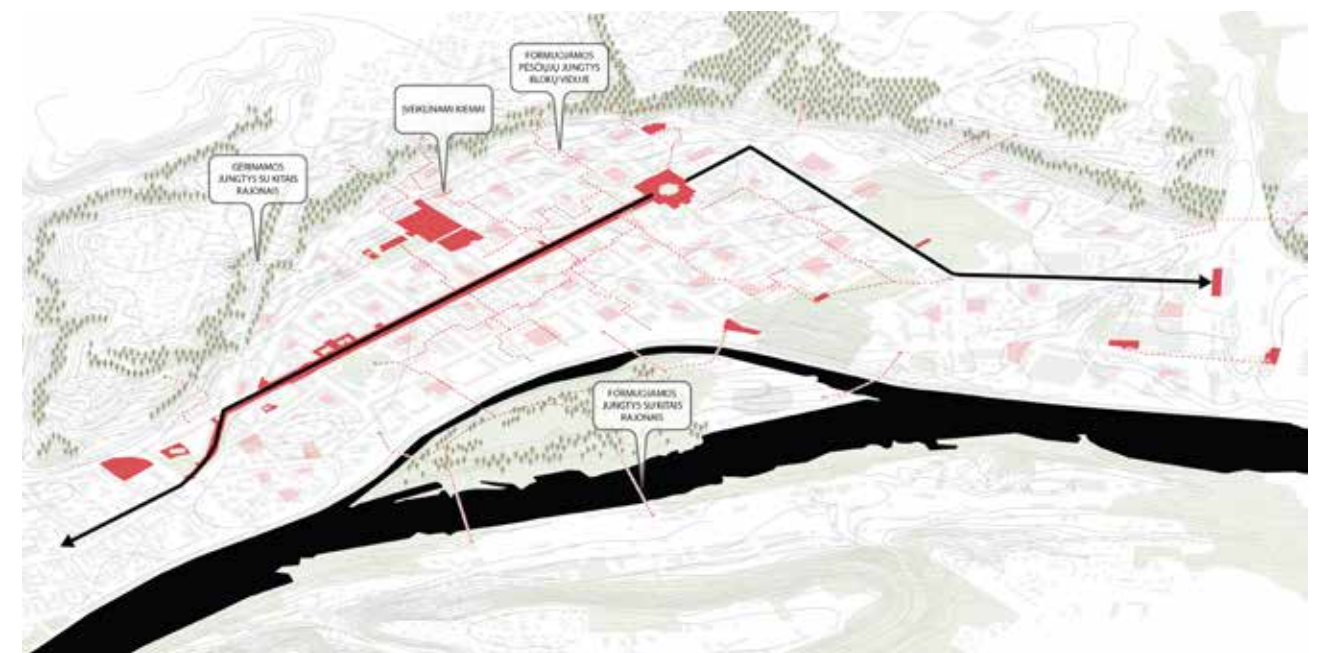

Medžiai, žali stogai ir augmenija gali padėti sumažinti miesto šilumos salų poveikį. Krintantys medžių šešėliai atitraukia saulės spinduliuotę nuo pastatų ir kietų dangų paviršių ir šie taip neįkaista šiltuoju metų laiku. Taip pat medžiai natūraliai vėsina orą garindami vandenį.

Ekosistemos paslaugos apima dirvožemio formavimąsi, maisto ir skaidulų tiekimą, oro kokybės ir klimato reguliavimą, vandens tiekimo ir kokybės reguliavimą bei kultūrinę ir estetinę tam tikrų augalų ir gyvūnų rūšių vertę. Ekosistemos paslaugos svarbios mieste, kadangi jos gerina fizinę, psichinę ir emocinę sveikatą, kuria miesto identitetą.

2. Kokybiški želdiniai viešosiose vietose

Ekosistemos paslaugos yra biologinės įvairovės teikiami produktai ir paslaugos. Jie apima dirvožemio formavimąsi, maisto ir skaidulų tiekimą, oro kokybės ir klimato reguliavimą, vandens tiekimo ir kokybės reguliavimą bei kultūrinę ir estetinę tam tikrų augalų ir rūšių vertę.

Viešosios žalios erdvės turėtų būti kaimynystės centre ir nutolusios ne toliau kaip per 5 minutes pėsčiomis nuo gyvenamųjų ar viešų pastatų. Todėl prieinamumas ir atstumas yra labai svarbūs veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti planuojant ir projektuojant miesto žalias ir viešas erdves.

Šaltinis: <http://townshendla.com/projects/kingdom-street-paddington-central-87/>

Šaltinis: <https://worldlandscapearchitect.com/wp-content/uploads/2018/09/jaktatan-Stockholm-Sweden-Aj-Landskap4.jpg>

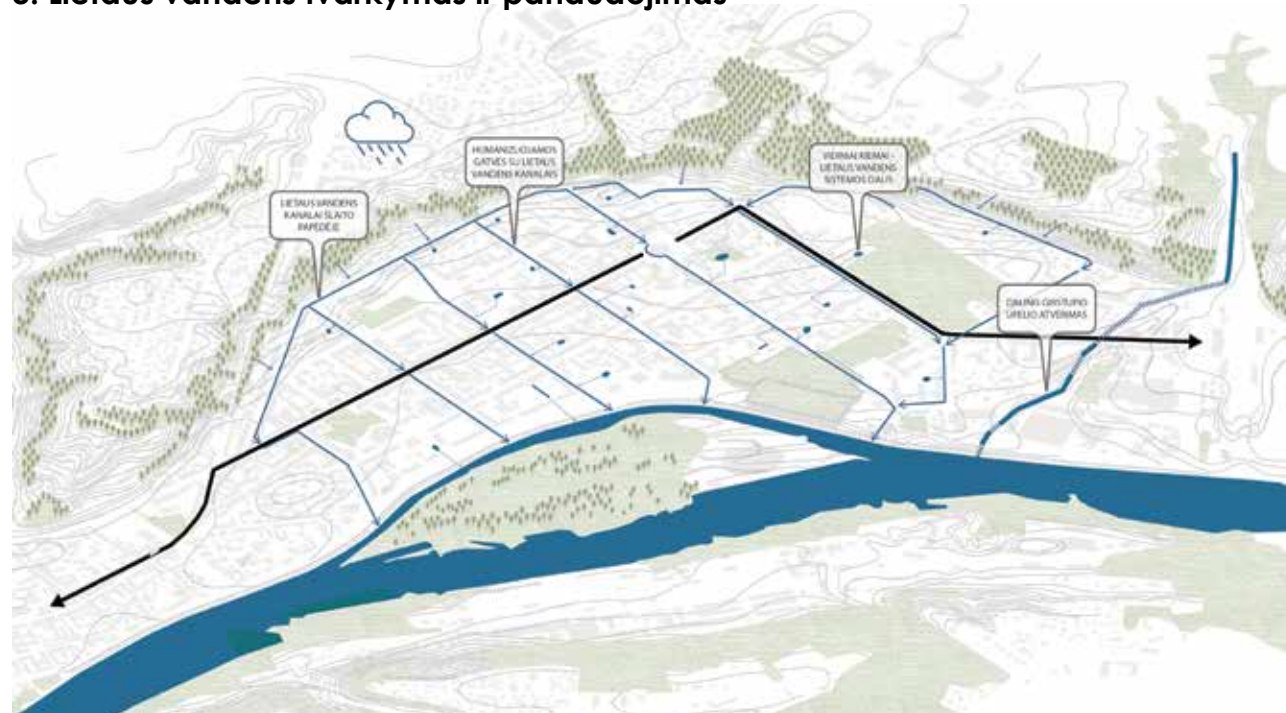

Šaltinis: <https://worldlandscapearchitect.com/823-congress-pocket-patio-dwg/#.X9JqDq7SUk>

Mes mieste ne vieni

Pagrindiniai gamtinės aplinkos formavimo principai ir kriterijai Naujamiestyje

3. Lietaus vandens tvarkymas ir panaudojimas

Sėkmingai taikant ekologiškus metodus, bus skatinamas dirvožemio ir augmenijos kontaktas, lietaus infiltracija ir sulaikymas. Nors žaliųjų gatvių dizainas ir išvaizda skiriasi, funkciniai tikslai yra tokie patys:

- numatyti lietaus nuotekų kontrolę, siekiant apriboti teršalų pernešimą į lietaus nuotekų surinkimo sistemas;
- kiek įmanoma atkurti iki užstatymo buvusią hidrologinę sistemą;
- suformuoti gatves, kurios padėtų apsaugoti aplinką ir vietos vandens kokybę.

Kritulių surinkimas nuo pastatų ar kitų nelaidžių paviršių į lietaus vandens sodus, kuriuose jį galima saugoti ir panaudoti vėliau, pavyzdžiui, sausros metu, arba infiltruoti į gruntą ir papildyti gruntinius vandenius.

Vandens surinkimo gatvėse pavyzdžiai:

Šaltinis: <https://greenblue.com/gb/products/arborflow/klimafliisen-climate-tile-installed-copenhagen-street/>

Šaltinis: <https://twitter.com/GreenBlueUrban/status/1332679361917546496>

Šaltinis: <https://www.dezeen.com/2018/10/02/tredje-natur-anti-flood-klimafliisen-climate-tile-installed-copenhagen-street/>

Vandens surinkimo ir vandeniui laidžių paviršių pavyzdžiai gatvėse:

Šaltinis: <https://www.totallandscapecare.com/landscaping/designing-a-heavenly-hellstrip/#gallery-2>

Šaltinis: <https://www.urbangreenbluegrids.com/projects/hammarby-sjostad-stockholm-sweden/>

Šaltinis: <https://www.pinterest.com/pin/540643130258943934/>

4. Antropogeninės ir gamtinės aplinkos balansas, biologinė įvairovė

Būtina išsaugoti senus medžius, kurie yra kertiniai gamtinio karkaso elementai mieste ir kurie suteikia prieglobstį miesto gyvūnams. Vienas brandus ąžuolas gali palaikyti 2300 rūšių gyvybę, pasak Jameso Huttono Instituto tyrimo.

Biologinė įvairovė gali būti skatinama ir paprastais būdais, tokiais kaip skirtingų priežiūros režimų nustatymas, pvz., retas nenaudojamų vejos plotų šienavimas padidina rūšių įvairovę, o pievose saugią erdvę randa miesto gyvūnai. Įvairūs želdinių tipai (aukšti žoliniai augalai, krūmai, žemi medeliai ir kt.) taip pat prisideda prie miesto biologinės įvairovės didėjimo.

Šaltinis: <https://www.pinterest.com/pin/293226625740284200/>

Šaltinis: <https://www.nigeldunnett.com/hampton-court-show-2015/>

Šaltinis: <https://realestatemarket.com.mx/noticias/arquitectura/14902-snohetta-crea-hogar-para-las-abejas-de-noruega>

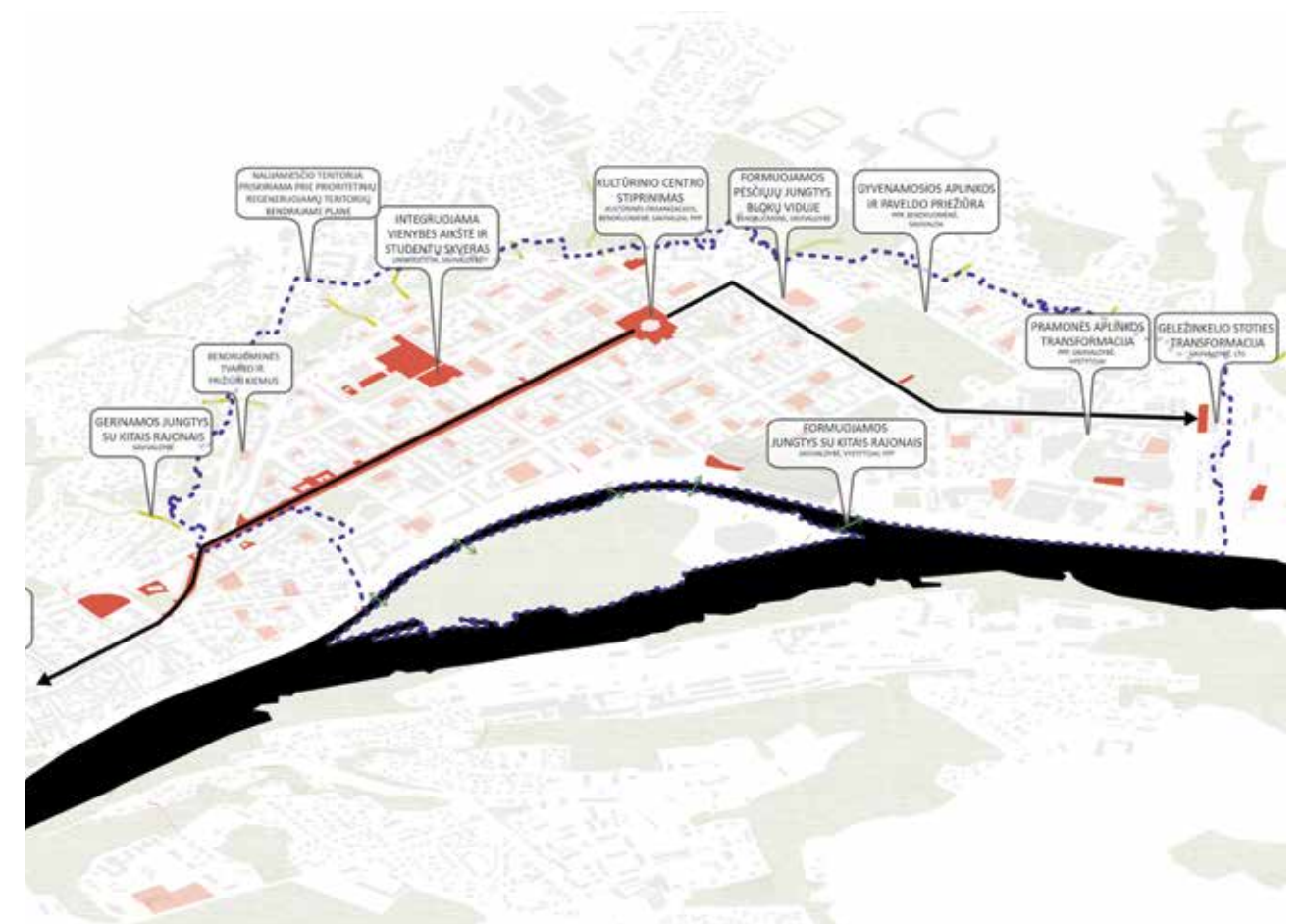
Pilnavertė savivalda

KODĖL?

Savivalda gali ginti viešąjį interesą ar inicijuoti progresyvius miesto projektus, tačiau to beveik neįmanoma įgyvendinti be pačių gyventojų pastangų, žinių ir nuomonės. Tad nuolatinis savivaldos darbas su miestiečiais turėtų tapti esmine planavimo dalimi. Įtraukiant skirtingus žmones su skirtingais požiūriais itin svarbūs tampa planavimo ir įgyvendinimo etapai, aiški struktūra ir nuoseklumas. Svarbiausia – nuoseklus planavimo procesas. Taip pat savivalda nėra pajėgi aprėpti visų miesto temų, tad susitarimą galima pasiekti derinant neformalias iniciatyvas ir įstatymus bei planavimo dokumentus.

KĄ SIŪLOME?

Planavimo procesą organizuoti skirtingais masteliais: miesto, rajono, bloko. Kiekviename lygmenyje pirmenybę teikti bendradarbiavimu paremtiems projektams. Skatinti PPP („public private partnership“) modelį, įtraukiant platesnį suinteresuotų šalių ratą plėtojant Naujamiestį. Inicijuoti regeneracijos ar plėtros projektus vertingoje paveldo aplinkoje suinteresuotų šalių (savivaldybės ir privačių dalyvių) partnerystės pagrindu. Planavimo ir įgyvendinimo procesus detalizuoti etapais. Kiekvienas etapas turėtų įgyvendinimo tikslus, terminą ir atsakingus bei suinteresuotus dalyvius. Pirmiausia siūlome Naujamiesčio teritoriją priskirti prie prioritетinių regeneruojamų teritorijų Kauno miesto bendrajame plane. Planavimą organizuoti nuolat viešinant procesus ir rezultatus. Ypač ankstyvuose planavimo etapuose viešinti procesą ir įgalinti institucijas, plėtotojus, vietos bendruomenes, siekiant išvengti didelių konfliktų ateityje. Suformuluoti ir viešai deklaruoti pagrindinius viešus savivaldos principus.

Pilnavertė savivalda

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Bendros miesto vizijos apibrėžimas

- Sutarti dėl teritorijų, kurioms suteikiamas plėtros prioritetas.
- Išgryninti plėtros etapiškumą.
- Nustatyti miesto prioritetines plėtros ir konversijos teritorijas.
- Inicijuoti įtraukų probleminių teritorijų planavimo procesą, formuojant darbo grupes, organizuojant kūrybines dirbtuves.

Bendradarbiaujanti savivalda ir gyventojai

- Teikti pirmenybę efektyviai komunikacijai apie planavimo projektus PP etape.
- Remti neformalias gyventojų ar bendruomenių teigiamas iniciatyvas, jas skatinti.
- Pirmenybę teikti bendruomenės lūkesčiams, kurie suderinami su kitais formaliais sprendimais.
- Procesus remti dialogu, gera komunikacija.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Plėtojamos prioritetinės teritorijos turi būti kokybiškesnės

- Įtraukti vietos bendruomenes plėtojant teritorijas.
- Įtraukti ekspertus (kultūros paveldo, gamtos mokslų, socialinių mokslų, urbanistus ir kt.) plėtojant teritorijas.
- Įveiklinti apleistus objektus / teritorijas, pritaikyti naujai įvairiai paskirčiai.

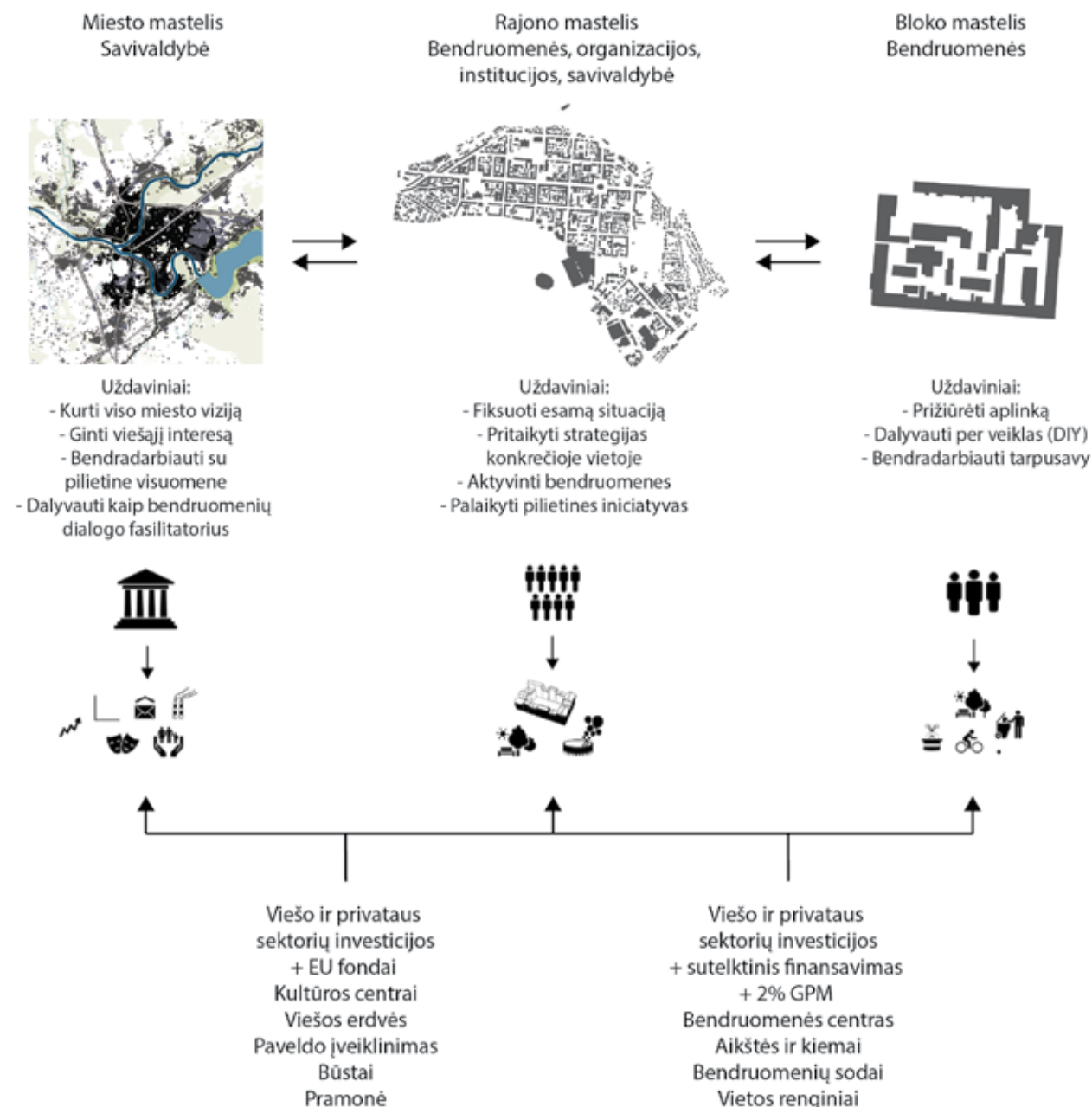
Bendruomenės dalyvavimas planuojant

- Leisti bendruomenėms dalyvauti planuojant ir prisidėti prie sprendimų.
- Finansiškai remti projektus, kurie kuriami bendradarbiaujant privačiam ir viešajam sektoriams.

Pilnavertė savivalda

Galimybių detalizacija

Miesto valdymo ir planavimo procesas priklauso nuo teritorijos dydžio. Savivalda gali daugiau dėmesio skirti didesnėms miesto ar vieno rajono teritorijoms. Vietos gyventojai labiau suinteresuoti ir turi galios spręsti bloko ar rajono mastu. Kiekvienu atveju yra savų iššūkių, ir skirtingos grupės gali spręsti juos, papildydamos viena kitą. Nuo teritorijos dydžio ir socialinės grupės priklauso finansavimo šaltiniai, įstatymų reikalavimai ir kiti veiksniai.

Naujamiesčio planavimo etapai yra preliminarus būdas susitarti dėl prioritetų ir aiškiai įvardyti, kada to bus siekiama. Pirmenybė teikiama mažesniems, eksperimentiniams projektams, neformaliems taktiniams veiksams. Daugiausia išteklių reikalaujantys ir daugiausia suinteresuotų dalyvių įtraukiantys sprendimai įgyvendinami vėliausiai. Iki tol dėmesys skiriamas pasirengimo etapui.

Gyventojų įgalinimas

KODĖL?

Naujamiesčio teritorijoje gausu vietų, kuriose konfliktiškai susipina atskirų gyventojų ir savininkų interesai. Tai trukdo pagerinti iki galo neišplėtotų kvartalų kokybę. Tam reikia suderinti šiuos sudėtingai susipynusius privačius interesus. Šiuo metu nėra tokių miesto politikos priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti, kad savivalda, įsitraukdama į tokių situacijų sprendimą, atlieptų viešuosius interesus ir galėtų suteikti naudos tiek vietos gyventojams, tiek visam miestui. Be miesto įsitraukimo sprenddami tokius konfliktus vietos gyventojai nesijaučia galintys daryti matomą įtaką jų artimiausiai aplinkai ir yra linkę susitelkti į smulkius taktinius žingsnius, iki galo neišnaudojančius jų vietos potencialo.

KĄ SIŪLOME?

Parengt viešosiomis lėšomis finansuojamų sprendinių paketą („Kvartalaizerį“). Juo būtų padedama spręsti šias konfliktiškas situacijas taip, kad atskiros konflikto šalys galėtų efektyviai panaudoti žemę ir statinius. Kartu būtų gerinama aplinkos kokybė ir priimami miesto pasirinktai Naujamiesčio vizijai palankūs žemės panaudojimo sprendimai. Svarbi šio sprendinių derinio ypatybė yra lankstumas – gyventojai turėtų galimybę patys rinktis, kiek ir ko jiems reikėtų atsisakyti, kad gautų miesto jiems siūlomą ir kartu viešąjį interesą atliepiančią naudą. Taip būtų pasiekti miestui palankūs sprendimai, kuriais gerbiama privati nuosavybė, atsižvelgiama į istorines sklypų ribas.

Gyventojų įgalinimas

Strateginiai tikslai

BENDRUOMENĖS

4

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Aktyvinami gyventojai ir interesų grupės

- Gyventojai įtraukiami į kvartalų ateities permąstymą.
- Savivalda pradeda gyventojų, turto savininkų ir viešo intereso medijavimo procesus.
- Pagausėja gyventojų, teigiančių, jog savo aplinkoje gali ką nors pakeisti.

Sukuriamos kvartalų kaimynijos

- Atskiros bendrijos ir fiziniai asmenys susijungia į savitumu išsiskiriančias „kvartalias“.
- Suformuluojamos kvartalų vizijos, tenkinančios gyventojų, savininkų ir miesto interesus.
- Daugiau investuojama į gerovę.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Auginamas „kvartalijų“ veiklumas

- Atsiranda gyvenimo kokybę didinančių bendruomeninių veiklų.
- Išauga būsto prieinamumas ir įvairovė.
- Išauga nuolatinių gyventojų skaičius

Gyventojų įgalinimas

Galimybių detalizacija

Šia gaire norime išryškinti egzistuojančių miesto planavimo ir būsto politikos priemonių poveikį gyventojų elgsenai. Gyventojų įsitraukimas į darnią miesto plėtrą jų gyvenamojoje vietoje negali būti pasiektas tik švietimo priemonėmis. Tai priklauso nuo gyventojų įgalinimo spręsti kasdienes gyvenimo mieste problemas, prisidedant prie darnios miesto plėtros principų įgyvendinimo smulkiausiose miesto teritorijose. Tokio sau ir miestui naudingos elgsenos derinimo, kuriančio gyvybingas miesto vietas, ir turi būti siekiama politikos priemonėmis.

KO REIKIA MIESTUI?

- Būstų kiekis ir įvairovė
- Sureguliuotas parkavimas
- Servitutiniai praėjimai kvartalų viduje
- Paveldo išsaugojimas ir atkūrimas
- Organizuota kaimynija (kvartalija)
- Miesto gyvybingumo elementai

Bendruomeninio būsto kvartinio vystymo analogas (Tübingen, Alte Weberei, Vokietija)

KO REIKIA GYVENTOJAMS?

- Parkavimo vietų (perkėlimas)
- Galimybė rinktis kaip formuojamos erdvės
- Sukurtos vertingos viešosios erdvės
- Nuosavybės dalis bendruomeniniame turte
- Vietos prieinamumas, judėjimo barjerų panaikinimas
- Vietos (kvartalo) autentiškumas ir tapatumas

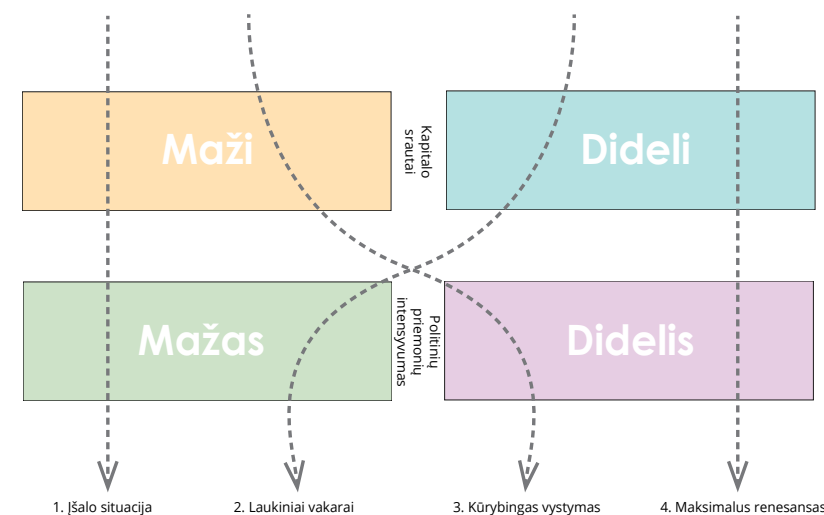
BENDRUOMENĖS

4

Naujamiesčio nematome kaip vienalytės teritorijos. Į ateities scenarijų įvairovę pasirinkome toliau žiūrėti per du teritorinius atvejus: jau egzistuojančius kvartalus, kurių urbanistinę kokybę reikėtų kelti, ir pramonines teritorijas, kurių galima konversija labai pakeistų rajono urbanistinį audinį. Savo scenarijų vizualizacijomis norėjome parodyti, kaip jie veiktų tokias skirtingo mastelio Naujamiesčio teritorijas, ypač esamą urbanistinį audinį – kvartalus. Dėl šių priežasčių įgyvendindami užduotį pasirinkome nesmarkiai pakoreguoti scenarijų aprašymus, kad jie geriau atitiktų teritorinę problematiką, su kuria dirbame.

Koreguodami scenarijus vadovavomės sociologinės „prospect analysis“ scenarijų sudarymo principais. Jie nurodo, jog prielaidos arba veiksniai, kurie pasirenkami formuojant galimus scenarijus, turi turėti didelę struktūrinę įtaką, bet būti mažai nuspėjami. Nuo 1990 m. Kauno gyventojų skaičius sumažėjo 100 tūkst. gyventojų. Optimistiškiausiomis prognozėmis, bendras Lietuvos gyventojų skaičius per šį dešimtmetį stabilizuosis, ims augti ir pasieks 3 mln. Todėl nėra prielaidų turėti lūkesčių, kad smarkiai augs gyventojų skaičius. Pagal „prospective analysis“ principus nominalus gyventojų skaičius, nors ir turi didelę įtaką, yra gana nuspėjamas veiksnys, todėl nėra tinkamas scenarijams sudaryti.

Naujamiesčio ateities scenarijai

Išskyrėme dvi papildomas prielaidas, kurios daro didelę įtaką rengiant Naujamiesčio ateities scenarijus, bet, mūsų nuomone, joms būdingas didelis neapibrėžtumas:

kokia bus Kauno miestą ir regioną pasiekiančių statyboms skirtų kapitalo srautų apimtis?
kiek nacionaliniu ir Kauno miesto lygiu bus intensyvi urbanistinės plėtros ir būsto politika?

Atitinkamai išskyrėme keturis prielaidų rinkinius, kurie veda į skirtingai mūsų pasirinktą mastelį veikiančius scenarijus (žr. schemą)

Gyventojų įgalinimas

Galimybių detalizacija

1. Įšalo situacija

Niekas nesikeičia, sustoja jau prasidėję kaitos procesai. Plėtojasi “neformalus” ir “spontaniškas” urbanizmas.

Pramoninių teritorijų konversijai trūksta kapitalo.

2. Laukiniai vakarai, arba blogesnė situacija

Kvartalų kokybė negerėja, dabartinės problemos aštrėja. Daugėja aukštuminių pastatų gadinančių vertingąsias kvartalų prieigose esančių teritorijų savybes.

Jei pramoninių teritorijų konversija vykdoma, nepasinaudojama potencialu sukurti kokybiškesnę urbanistinę aplinką. Tikėtina, kad konversija nevykdoma, nes aštrėja urbanistinė drieka – daugiau kapitalo investuojama į teritorijas, kuriose naujų projektų plėtos nevaržo Naujamiesčiui būdingi suvaržymai.

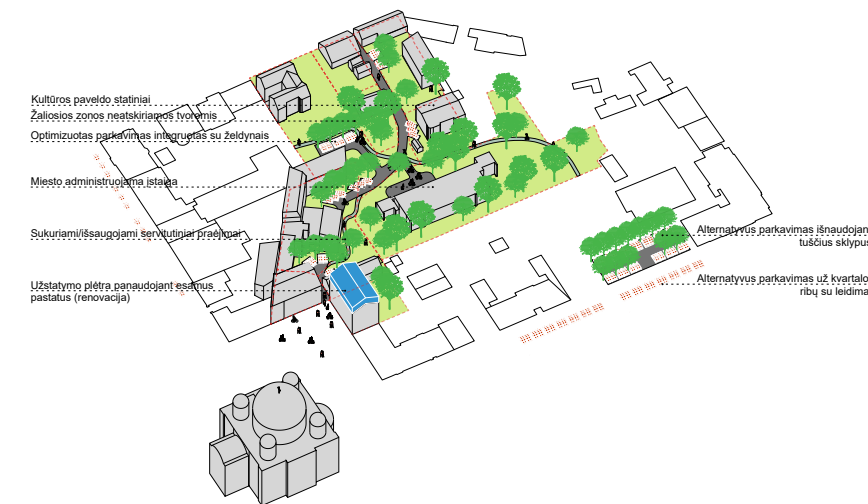
BENDRUOMENĖS

4

3. Nuosaikaus, bet kūrybingo” vystymo situacija

Atsiranda didelių išteklių nereikalaujančių funkcijos konversijų kvartalų viduje, taip pat sėkmingų taktinio urbanizmo pavyzdžių, kūriškai pertvarkomos intymios viešosios erdvės.

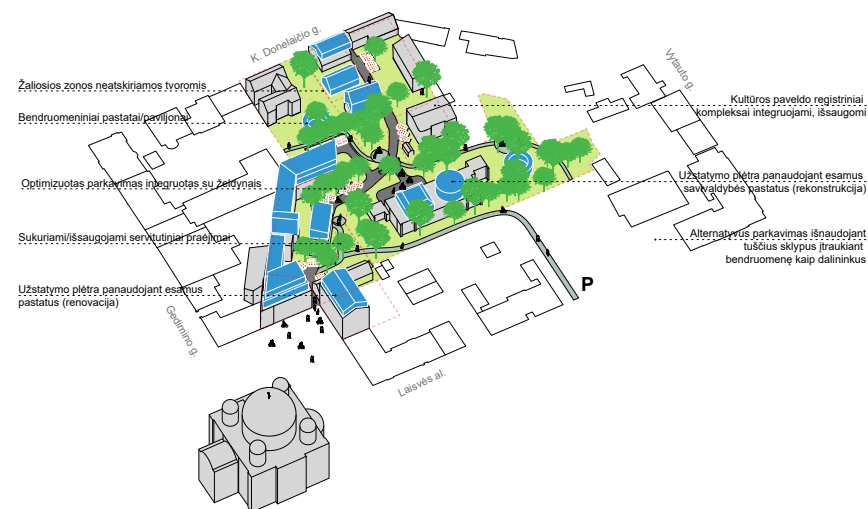
Pramoninių teritorijų konversijai trūksta kapitalo.

4. Maksimalaus renesanso situacija

Atsiranda didelių išteklių nereikalaujančių funkcijos konversijų kvartalų viduje, taip pat sėkmingų taktinio urbanizmo pavyzdžių, kūriškai pertvarkomos intymios viešosios erdvės.

Pramoninių teritorijų konversija galėtų būti vykdoma analogišku principu.

Gyventojų įgalinimas

Galimybių detalizacija

Priemonės bendruomenei įgalinti

Dalis aptartų priemonių jau yra Kauno miesto bei nacionalinės būsto ir miesto planavimo politikos rinkiniuose. Tačiau norint pasiekti maksimalų gyventojų įgalinimą dalyvauti darnios vietokūros procese reikalinga didesnė tokių priemonių įvairovė. Ją galima plėsti pradedant nuo pigesnių priemonių, tokių kaip taktinis urbanizmas ar žemės dalybų schemos. Brangesnėms priemonėms, tokioms kaip bendruomeninis būstas, įgyvendinti gali būti pasitelkiamas valstybės ar savivaldos turtas, taip pat struktūrinio finansavimo priemonės socialinei atskirčiai mažinti ir miestų regeneracijai.

1. ĮŠALO SITUACIJA

Naujas užstatymas:
(nėra)

Funkcijos:
Įvairovės neatsiranda

Viešos erdvės ir žalios zonos:
Intymios viešosios erdvės dar labiau nunyksta, naujų agorinių erdvių neatsiranda, jos neužsipildo papildomais gyventojų srautais.

Transporto ir pėsčiųjų judėjimas:
Automobilių srautai ir galimybės judėti pėstiesiems išlieka nepakitusios.

2. LAUKINIAI VAKARAI, ARBA BLOGESNĖ SITUACIJA

Naujas užstatymas:
Yra, tankus, padidėjęs aukštingumas ir intensyvumas

Funkcijos:
Atsiranda įvairovės, bet ji nepritaikoma vietos gyventojų poreikiams.

Viešos erdvės ir žalios zonos:
Intymios viešosios erdvės dar labiau nunyksta, jos panaudojamos automobiliams parkuoti. Jau egzistuojančios erdvės pritraukia papildomus gyventojų srautus. Tačiau naujos plėtros objektai disonuoja su paveldu – viešųjų erdvių kokybė nėra aukšta.

Transporto ir pėsčiųjų judėjimas:
Didėja automobilių srautai. Prastėja pėsčiųjų galimybės judėti rajone.

3. NUOSAUKAS, BET KŪRYBINGO VYSTYMO SITUACIJA

Naujas užstatymas:
(nėra)

Funkcijos:
Atsiranda įvairesnio bendrų erdvių panaudojimo, daugiausiai prieinamo vietos gyventojams.

Viešos erdvės ir žalios zonos:
Atsiranda patrauklių intymių viešųjų erdvių.

Transporto ir pėsčiųjų judėjimas:
Palengvėja pėsčiųjų judėjimas tarp kvartalų.

4. MAKSIMALAUS RENESANSO SITUACIJA

Naujas užstatymas:
Yra, tankumas ir aukštingumas nuosaikus, padidėjęs intensyvumas

Funkcijos:
Yra, tankumas ir aukštingumas nuosaikus, padidėjęs intensyvumas

Viešos erdvės ir žalios zonos:
Sukuriama viešųjų erdvių sistema su maloniai perėjimais nuo intymių iki agorinio tipo erdvių. Sutvarkomos žaliosios erdvės, naujos intervencijos viešosiose erdvėse dera su paveldu, išieškoti nauja / sena santykiai, jie nedisonuoja, prasmingai papildo vienas kitą. Naujai kuriamose erdvėse nėra fizinio ar simbolinio išstumimo, jos socialiai aktyvuotos, jų gyvybingumui pakanka žmonių skirtingų dienos metu.

Transporto ir pėsčiųjų judėjimas:
Automobilių judėjimas atitraukiamas, išsprendžiamos parkavimo problemos, parkuojant už ar šalia Naujamiesčio. Ženkliai pagerėja judėjimas pėsčiomis ir dviračiais. Atsiranda alternatyvių judėjimo būdų metu.

Super skaidrūs blokai

KODĖL?

Šiuo metu Naujamiesčio kvartalai primena unikalų, spontaniškai susiklosčiusį, bet chaotišką urbanistinį audinį. Iki dabartinės situacijos prieita skirtingais laikotarpiais priimant gana prieštaringsus miesto plėtros sprendimus. Naujamiesčio kvartalų kiemuose daugeliu atvejų yra ribotos galimybės praeiti ar pravažiuoti. Kvartalų viduje dažnai trūksta aiškiai suformuotų bendruomeninių erdvių, jų intensyvumas ir gyventojų skaičius yra per mažas, norint sukurti gyvybingo miesto jauseną. Naujamiesčio kvartalų daugiasluoksniškumas unikalus tuo, jog juose galima suvesti labai skirtingus interesus, sukurti unikalią miestiečių bendravimo, bet ne konflikto, terpę. Tai vietos, kuriose galima pasiekti unikalią gyvenimo ir veiklos kokybę, labai skirtingas funkcijas priartinant prie žmogaus.

KĄ SIŪLOME?

Siūlome panaudoti šias teritorijas miesto gyvybingumui stiprinti atsižvelgiant į jų dabartinį kontekstą – materialinį ir socialinį daugiakultūriškumą. Šių procesų kokybė turėtų būti užtikrinta įgalinant esamus ir būsimus kvartalų gyventojus siekti sutarimo dėl bendrų architektūros kokybės standartų ir bendro gyvenimo kaimynystėje būdų. Kvartalai turėtų būti puoselėjami didinant jų fizinę ir socialinę vertę, įvedant papildomų funkcijų, kurios sujungtų kvartalus su likusiu miesto audiniu, bet derėtų su dabartiniais erdvės naudojimo būdais, išsaugotų „kaimas mieste“ fragmentus, patrauklų viešą – privatu santykį, suteiktų galimybes vietos gyventojams savo automobilius parkuoti neapkraunant kvartalų vidaus. Siūlant naujus užstatymo projektus turėtų būti vengiama sustambinti statinius – turėtų būti atsižvelgiama į esamą mastelį ir vietos konteksto kalbą. Šios vertės turi būti atveriamos kitiems miesto gyventojams stiprinant vidinę kvartalų struktūrą ir lengvinant praeinamumą.

Super skaidrūs blokai

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Gerinama Naujamiesčio kvartalų aplinkos kokybė

- Sumažinti automobilių skaičių, suorganizuoti alternatyvų automobilių statymą.
- Formuoti intymias, nedidelio mastelio bendruomenines erdves.
- Įkurti daugiau ekoįvairovei palankių žaliųjų erdvių.
- Padidinti nenutrūkstamų servitutinių takų ilgį.
- Sutarti dėl užstatymo aukštingumo ir intensyvumo rodiklių, juos įtvirtinti dokumentuose

Didinama gyvenamųjų kvartalų socialinė vertė

- Pagausinti sutvarkytų / atkurtų paveldo objektų / fragmentų.
- Suformuoti bendruomenines erdves.
- Sustiprinti kvartalų sąsajas su likusiu miesto audiniu, formuojant jaukius perėjimus.
- Gyventojams puoselėti kvartalų vietos dvasią.

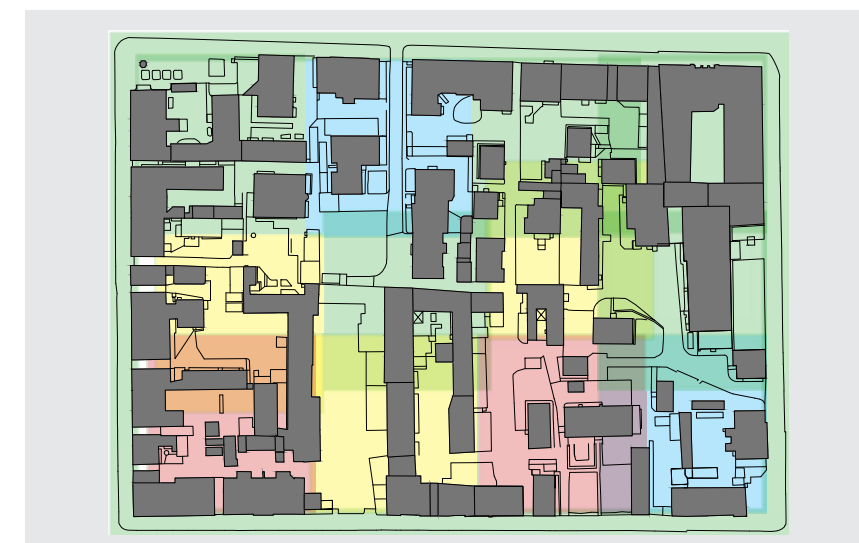
Kyla Naujamiesčio kvartalų gyvybingumas

- Intensyviai ir įvairiomis veiklomis naudoti kvartalų erdves.
- Auginti bendrųjų erdvių plotą ir jų panaudojimo kokybę.
- Plėtojant bendruomeninį ir socialinį būstą, padidinti būsto prieinamumą ir įvairovę.
- Daugiau erdvių panaudoti smulkiajam verslui.

Super skaidrūs blokai

Galimybių detalizacija

Naujamiesčio blokai dažnu atveju miestiečiams prieinami tik iš fasadinės pusės. Kiemai, perėjimai yra užtverti, tušti plotai užstatomi automobiliais.

Vieša-pusiau vieša - pusiau privatu - privatu

Atidarius vidines erdves, automobilių parkavimą perkėlus į vertikalias, skaidrias technines automobilių aikšteles, kiemuose atsiranda vietos gyvenimui. Panaikinama aštri riba tarp vieša – privatu.

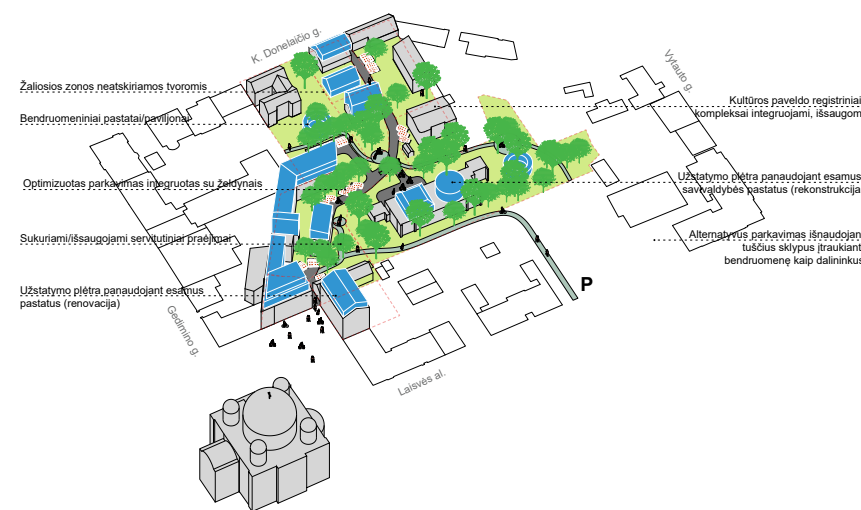

Super skaidrūs blokai

Galimybių detalizacija

Maksimalaus renesanso situacija (tradiciniuose kvartaluose):

Atsiranda didelių išteklių nereikalaujančių funkcijos konversijų kvartalų viduje, taip pat sėkmingų taktinio urbanizmo pavyzdžių, kūriškai pertvarkomos intymios viešosios erdvės.

„Kvartalaizeris“

Išplėtojus platformą, kaip miestas ir gyventojai Naujamiesčio tradiciniuose stačiakampiuose kvartaluose spręstų įsisenėjusias blokų vidaus problemas, turėtų būti siekiama, kad konversijos kvartaluose šios pamokos būtų pritaikomos jau ankstyvame etape:

1. Formuojami želdynai, egzistuojančių ekologinių struktūrų vietose (Girstupio upelio atvėrimas) ir aplink juos įrengiamos viešosios erdvės.
2. Steigiamas bendruomeninis būstas (kurio savivaldoje gyventojai būtų aktyvūs ir įgalinti), skirtas šeimoms ir atitinkantis įvairius gyventojų poreikius dėl būsto (S, M, L).

Įgalinus pačius gyventojus planuoti ir tvarkyti kiemų kolektyvines erdves taip, kad tiek miestas, tiek gyventojai pasiektų savo tikslus, būtų sukurtas modelis:

Suformuoti servitutai pėstiesiems.

Perorganizuotas automobilių parkavimas.

Sukurta galimybė didinti gyventojų skaičių kvartale, steigiant bendruomeninius būstus ir atsižvelgiant į kaimynijos poreikius.

Sukurta platforma, kaip konvertuoti kvartalų viduje esančius apleistus ūkinius pastatus (garažus, sandėliukus ir kt.).

Sukurtos kvartalo kaimynijos.

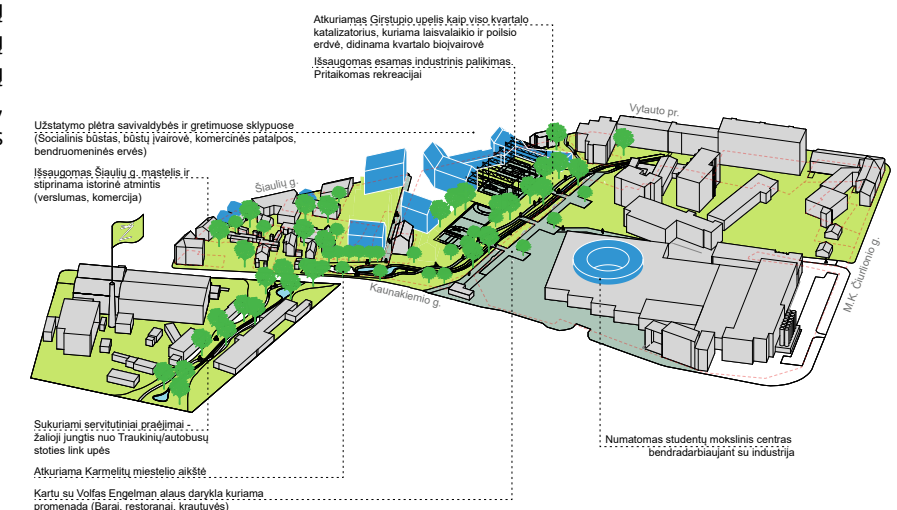
Steigiami bendruomeninius poreikius atitinkantys statiniai, želdiniai ir viešosios erdvės.

Išsaugomi ir į kvartalą integruojami kultūros paveldo registriniai kompleksai

Gyvybingi „superblokai“

Maksimalaus renesanso situacija (konversijos teritorijose):

Pramoninių teritorijų konversija galėtų būti vykdoma analogišku principu: Atsiranda didelių išteklių nereikalaujančių funkcijos konversijų kvartalų viduje, taip pat sėkmingų taktinio urbanizmo pavyzdžių, kūriškai pertvarkomos intymios viešosios erdvės.

Įkrautas paveldas

KODĖL?

Tai yra nacionalinis turtas.
Tai formuoja ir palaiko valstybės savimonę ir savivertę.

KĄ SIŪLOME?

Saugoti autentišką, puoselėti jos naudojimą.
Rūpintis ne tik didelių, bet ir mažų autentiškų objektų verte.

Įkrautas paveldas

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Skirtingo laikotarpio paveldo objektų žemėlapiai

- Juos pristatyti visuomenei.
- Populiarinti informaciją apie saugojimo naudojant pranašumus.
- Skatinti įsikurti smulkiojo verslo ir mažus kultūros objektus paveldo statiniuose.

Informacinė bazė, kaip tvarkytis paveldo objektuose, gyventojams

- Parengti paveldą tausojančių sprendinių (langų, durų restauravimo, sienų šiltinimo ir t. t.) katalogą.
- Didinti katalogo prieinamumą.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Paramos naudotojams sistema

- Sukurti informacinę paramos gyventojams sistemą.
- Sukurti finansinę paramos sistemą įveiklinant ar prikeltant apleistus paveldo objektus.
- Sudaryti paveldą tausojančių instrukcijų rinkinį.

Įkrautas paveldas

Galimybių detalizacija

Galimos bendruomenės centro patalpos

Potenciali vieta veikiančiam skverui

Dažnai suvokiam Kauno Naujamiesčio paveldą tik tarpukario modernizmo rėmuose. Tačiau Naujamiesčio blokų vidus talpina įvairaus laikotarpio bei stilistikos objektus. Dažnu atveju jie neišnaudoja savo potencialo.

Tarpukario medinukas

Cariniai pastatai

Dabartinės nepriklausomybės laikotarpio garažas

Sovietinio laikotarpio slėptuvė

VERTIKALUS GYVYBIN- GUMAS

VERTIKALUMAS

KODĖL?

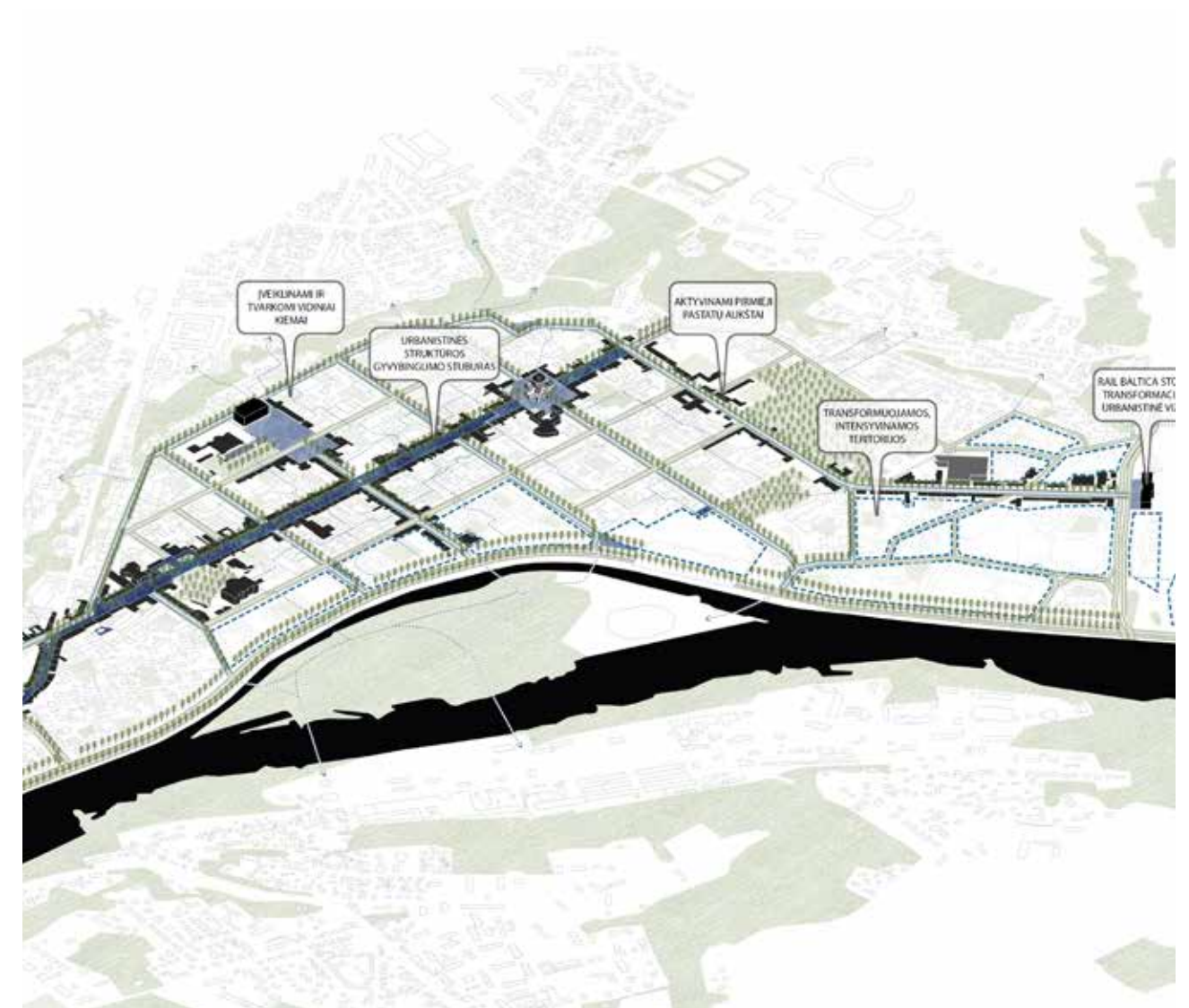
Planuojant teritorijas itin svarbu atkreipti dėmesį į vertingas socialinės įvairovės, neformalių gyventojų iniciatyvų, miestovaizdžio ypatybes, kurioms įtaką daro gamtinių elementų ir pastatų aukštis ir veiklų įvairovė skirtinguose aukštuose. Pastatų ir vietos gyvybingumą galima užtikrinti skirtingas veiklas įkūrus skirtinguose aukštuose. Nors Naujamiestis pasižymi išraiškingu miesto siluetu, neišnaudoja šių charakteringų ypatybių. Planuojant nedaug dėmesio skiriama pirmų aukštų ir pėsčiųjų aplinkos gyvybingumui, žmogiškam masteliui kurti.

KĄ SIŪLOME?

Stiprinti esamą urbanistinę struktūrą, kurios pagrindinė ašis būtų Laisvės alėja ir Vytauto prospektas. Stiprinti funkcinius ryšius šiaurės–pietų kryptimis įveiklinant Nemuno pakrantę ir šlaitus. Tikslas – stiprinti Naujamiesčio urbanistinę struktūrą ir jos gyvybingumą, sukurti stiprią Kauno senamiesčio ir Kauno stoties jungtį.

Kauno Naujamiestyje stiprinti urbanistinės struktūros gyvybingumą didinant vietos gyventojų aktyvumą ir funkcinių veiklų įvairovę. Siūloma įveiklinti kultūros paveldo pastatus ir aktyvinti pastatų pirmus aukštus.

Regeneruoti ir kurti gyvybingą 24/7 Kauno stoties teritoriją – ją plėtoti kaip įvairiarūšio transporto mazgą, traukinių stotį, autobusų stotį ir miesto viešąjį transportą sujungiant į efektyvią susisiekimo sistemą. Išnaudoti projekto „Rail Baltica“ teikiamą potencialą, regeneruoti apleistos pramonės teritorijas.

VERTIKALUS GYVYBINGUMAS

Strateginiai tikslai

VERTIKALUMAS

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Gyvybingas ir gerbiamas paveldas

- Skatinti naudoti paskirties neturinčius statinius.
- Prižiūrėti, tvarkyti ir įveiklinti paveldo objektus.

Intensyviai ir įvairiomis veiklomis naudojamos Naujamiesčio erdvės

- Suformuluoti principinius užstatymo aukštingumo ir intensyvumo parametrus.
- Daugiafunkciškai naudoti pastatus.
- Sukurti ar sustiprinti viešąsias erdves vidiniuose kiemuose ir jų jungtis.
- Suformuoti viešųjų erdvių hierarchinę sistemą (pagrindinės, viešosios, privačios...).

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Intensyviai ir įvairiai naudojamos Naujamiesčio erdvės

- Numatyti įvairesnių naudojimo ir veiklų funkcijų į Naujamiestį.
- Tolygiau naudoti erdves, pastatus, zonas įvairiu paros metu ar skirtingais sezonais.
- Formuoti naują užstatymą, pasitelkiant antstatus erdvei intensyviau išnaudoti.

Stiprus miesto vizualinis identitetas

- Plėtoti remiantis sutarto užstatymo aukštingumo ir intensyvumo parametrais.
- Suformuoti ar išlaikyti charakteringą miestovaizdį, būdingas panoramas, kraštovaizdžio ir urbanistinių elementų dermę ir t. t.).

VERTIKALUS GYVYBINGUMAS

Galimybių detalizacija

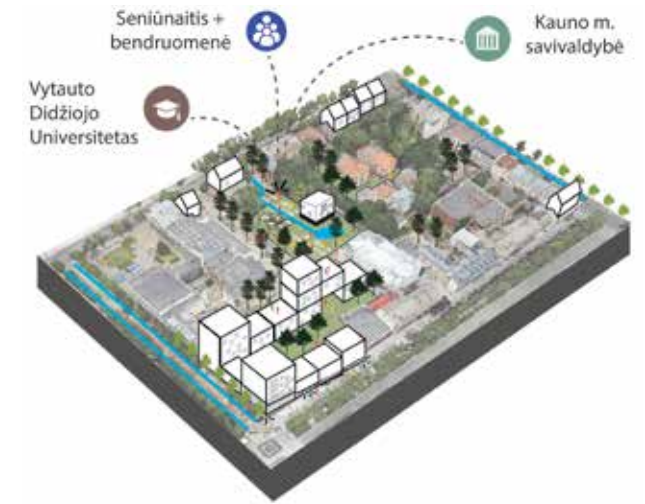
Daugiafunkcis pastatų įveiklinimas skirtingu paros metu

Blokų vystymas paremtas žiedinės ekonomikos principais

Vietinės produkcijos ir smulkaus verslo skatinimas

Planuodami ant žemėlapių dažnai nepastebime esminių vietos ypatybių ir galimybių. Todėl svarbu į Naujamiestį žiūrėti iš perspektyvos arba per pjūvį. Vertikalų gyvybingumą galime užtikrinti skirdami prioritetą intensyviau pastatams įveikinti visais paros ir metų laikais, integruodami žiedinės ekonomikos principus, tokius kaip medžiagų perpanaudojimą, siekdami naujos plėtros ar pagerinti kokybę, taip pat skatindami vietos produkciją ir smulkųjį verslą. Tai padės gaivinti ir stiprinti pirmuosius gatvių aukštus, kurti žaliąsias jungtis per stogus ir neprarasti žmogiško mastelio.

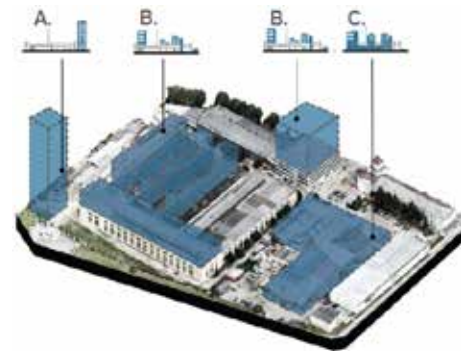
„Power blokas“ – įvairi, stipri ir unikali darbo ir gyvenimo aplinka. Kuriant stiprų Naujamiesčio bloką, sutelkiami įvairūs sprendimo būdai: viešojo erdvės viduryje bloko, intensyvių perimetrų kūrimas, antstatų, priestatų ar panašus miesto auginimas ar statinių be paskirties pritaikymas naujai funkcijai. Tokiems bendriems projektams kuriama finansavimo programa ir telkiami vietos gyventojai, kultūros, švietimo įstaigos (kaip universitetai), savivaldybė ir kiti. Tai padės sukurti unikalią gyvenamąją aplinką ir blokus padaryti visiems atpažįstamus.

VERTIKALUS GYVYBINGUMAS

Galimybių detalizacija

Priklausomai nuo aplinkos ypatybių, užstatymo parametrų ir saugomų bei vertingų pastatų, siūlomi 3 skirtingi plėtojimo scenarijai: produktyvusis, sociokultūrinis ir ekologinis. Jie gali būti taikomi visam blokui ir gyvybingumas stiprinamas skirtingais būdais.

Produktyvioji plėtra

- Prioritetas teikiamas intensyviai plėtrai, integruojant esamus pastatus.
- Siekiama esamas funkcijas suderinti su nauju užstatymu.
- Daugiau dėmesio įvairiarūšiam transportui ir tarptautiniam susisiekimui.

A. Papildymas - užstatymas šalia

B. Koegzistencija - užstatymas ant viršaus

C. Nauja pradžia - naujas vystymas

VERTIKALUMAS

- Prioritetas paveldui ir gyvybingam miesto centrui.
- Naujas užstatymas vykdomas remiantis paveldo objektų pozicija ir funkcijų įvairove.
- Daugiau dėmesio skiriama funkcijų įvairovei, bloko struktūrai ir naudojimo intensyvumui stiprinti, paveldui naudoti ir kompaktiškai augti.

Sociokultūrinė plėtra

A. Gyvenamieji kiemai - užstatomos vidinės blokų erdvės

B. Gyvybingos blokų gatvės - stiprinamas perimerinis užstatymas

Ekologinė plėtra

- Prioritetas atviros aplinkos kokybei, pavieniams objektams.
- Plėtojama ekstensyviai, nekeičiant esamų užstatymo parametrų arba užstatant pavieniais objektais.
- Daugiau dėmesio skiriama ekologinei struktūrai stiprinti ir neužstatytoms erdvėms išnaudoti

A. Akcentai - pavienis užstatymas

B. Gyvybingas kraštovaizdis - stiprinama erdvių tarp pastatų kokybė

Įvairovė ekonominiam gyvybingumui

KODĖL?

Naujamiestyje gausu ekonominės restruktūrizacijos žaizdų, taip pat apleistų teritorijų, kurios buvo planuojamos pagal centralizuotos planinės ekonomikos principus. Šios teritorijos neatitinka postindustrinės ekonomikos daugiaveikliškumo, orientacijos į paslaugas arba į aukštos pridėtinės vertės gamybą. Norėdami išnaudoti šios teritorijos potencialą miestui ekonomiškai augti, turime išlaikyti čia jau egzistuojančių ekonominių veiklų įvairovę ir sudaryti galimybių atsirasti naujoms veikloms. Todėl plėtodami šias teritorijas turėtume atsisakyti monoindustrinio požiūrio į ekonominį gyvybingumą. Toks požiūris į miesto ekonomiką, nors netiesiogiai, vis dar dažnas – pridengiamas šiuo metu populiariomis vienintelės „proveržio“ šakos paieškomis ar klišiniu požiūriu į „aukštųjų technologijų“ pramonės poreikius.

KĄ SIŪLOME?

Planuojant Naujamiesčio teritorijas ir ekonominį gyvybingumą stiprinti turinčius sprendinius, į teritorijas ir gyvybingumo prielaidas turime žvelgti ne per skirtingų ekonomikos šakų įsivaizduojamus poreikius, bet per į šias ekonomines veiklas įsitraukusių specialistų miesto patirtis. Ekonominiam gyvybingumui užtikrinti svarbūs ir ekonomiškai neaktyvūs gyventojai, kurie socialiniais ryšiais susiję su aktyviai dalyvaujančiais kuriant miesto ekonomiką. Svarstant teritorijos sprendinius turi būti atsiremama į Naujamiestį naudojančių skirtingų socialinių grupių personas – socialiniais tyrimais grįstus Naujamiesčio gyventojų ar jo lankytojų socialinius portretus, kuriuose atsispindi skirtingi ekonomiškai aktyvių ir neaktyvių asmenų lūkesčiai, neatliepti poreikiai ar nesukurtos galimybės.

Įvairovė ekonomiam gyvybingumui

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Identifikuojamos Naujamiesčio naudotojų personas

- Esamų Naujamiesčio gyventojų socialiniai portretai.
- Galimų Naujamiesčio gyventojų socialiniai portretai.
- Esamų Naujamiestyje veikiančių įmonių darbuotojų ir savininkų socialiniai portretai.
- Naujamiestyje galinčių veikti įmonių darbuotojų ir savininkų socialiniai portretai ir poreikiai.

Sukurti socialinę įvairovę atliepiančias, ekonominį gyvybingumą skatinančias sprendinius

- Naujamiesčio gyventojų poreikius atitinkantys ekonominio gyvybingumo sprendiniai.
- Naujamiesčio įmonių poreikius atitinkantys ekonominio gyvybingumo sprendiniai.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Ekonominių veiklų įvairovės didinimas

- Naujamiestyje veikiančių (ne tik registruotų) įmonių skaičius.
- Naujamiestyje veikiančių vartotojų kooperatyvų skaičius.
- Naujamiestyje veikiančių (ne tik registruotų) įmonių apyvarta.
- Naujamiesčio gyventojams sukurtų darbo vietų skaičius.
- Naujamiesčio gyventojų sumokamo GPM augimas.

Ivairovė ekonominiam gyvybingumui

Galimybių detalizacija

Algiukas, 9 metų mokinys, gyvena Kauno raj.

Algiukas yra aistringas paspirtukininkas, pastaruoju metu labai susidomėjo riedlenčių sportu. Kartu su savo tėvais ir seneliais gyvena name Kauno priemiestyje, name, kuriame gyvena ir seneliai. Vienas iš Algiuko rūpesčių – kaip plėsti savo Pokemon kortų kolekciją. Geriausia vieta tam yra riedlenčių parkas Naujamiestyje, kuriame gali sutikti daug kitų vaikų ir patraukliu santykiu išsikeisti savo turimas kortas. Pagrindinis galvos skausmas jamšiam planui yra mama, kuri – ji neėra nusiteikusi, kad Algiukas vienas viešuoju transportu keliautų į miesto centrą. Algiukas mato, kad su mama sutarti gal ir pavyktų, jei jis sutiktų lankyti muzikos mokyklą. Algiukui smagu būti skirtingose miesto vietose, ten sutikti kitų riedlentinių. Per miestą keliauti jis norėtų savarankiškai.

Girdisi vaikų iš vežimėlių balsai, riedlentės šuolių garsai, kavinės indų skambesys. Iš toli girdisi atpūskuojantis keleivinis laivas. Upės ir gamtos ženklai formuoja Kauną.

Olgita yra ūkio Kėdainių rajone savininkė. Verslą ji pradėjo prieš dešimt metų gana rizikingoje ekologinių produktų nišoje. Jos verslo sėkmė priklauso nuo galimybės pačiai tiesiogiai ar minimaliai įsitraukiant tarpininkams parduoti savo produktus. Todėl ji ketvirtadieniais ir šeštadieniais lankosi Kaune, miesto turguose.

Ketvirtadienis yra jos mėgstamiausia diena. Keliaudama į turgų ji gali atsitraukti nuo šeimos rūpesčių. Stoties turguje ji darbą baigia ketvirtą valandą. Likusias kelias valandas moteris skiria sau – lanko tautinių šokių kolektyvą, su kuriuo pernai „Duokim garo!“ varžytuvėse užėmė antrą vietą. Po repeticijų ansamblyje Olgita vietos bare, kur jos vyras verda kraftinį alų, susitinka su verslo partneriais, pavyzdžiui, su vietos bendruomenės vartotojų kooperatyvo entuziastu Vytautu. Vartotojų kooperatyvai Olgitai labai svarbūs, nes jie vertina aukštą kokybę, o produkciją jiems galima parduoti tiesiogiai ir didesnę kiekį. Be to, ir kompanija visai smagi – užsimezgė draugystė su keliais miesto daržininkais, kuriems Olgitos patarimai padeda užauginti skaniausius pomidorus. Jie auginami prie pat namų virtuvės – kiemuose ir ant stogų įrengtose daržininkavimo terasose!

Olgita, 48 metų ūkininkė, ekologinio ūkio savininkė, gyvena Kauno regione

Šviežios skerdienos kvapas, salotų šlaminimas, ūkininko tarmiška kalba. Kauno regiono atspindys pačiame miesto centre.

Ivairovė ekonominiam gyvybingumui

Galimybių detalizacija

Sofija, 82 metų seniorė, buvusi mokytoja ir tremtinė, gyvena Naujamiestyje

Sofijai didžiausias šių dienų malonumas – sėdėti savo kieme. Čia ji kalbasi su draugėmis, stebi žaidžiančius vaikus ar atsitiktinius praeivius. Sofija retai susitinka su savo vaikais – sūnus emigravęs į Airiją, o dukra gyvena Šilainiuose, retai užsuka į miesto centrą. Dukra mielai gyventų arčiau mamos, bet jos šeima didelė, o Sofijos butukas mažas ir reikalauja remonto. Visgi dukrą labai domina išgirstos kalbos apie kaimynystėje plėtojamus bendruomeninius būstus – jai tai, ko gero, vienintelė galimybė įsikurti arčiau mamos, taip pat darbovietės, į kurią kasdien keliaudama spūstyse sugaišta daug laiko. Sofija net negalvoja apie kraustymąsi į Šilainius. Ji nenori niekur trauktis iš savo namų. Be to, ji jau sunkiai juda, tad dukros mintys apie kraustymąsi tik kelia nerimą. Naujamiestyje ne tik šilti prisiminimai apie jos jaunystę, bet ir pažįstama aplinka, jaukūs art deco pastatai, žaliuojantys jos amžiaus medžiai. Netoliese ir poliklinika, taip pat bažnyčia, turgus, kuriame galima įsigyti kokybiškų daržovių už prieinamą kainą. Čia jos vieta.

Achmedas į Kauną su šeima atvyko iš Sirijos. Naujamiestyje jie įsikūrė bendruomeniniame name, savivaldybės socialiniame būste. Achmedas – labai nagingas stalius, todėl bendruomenės erdvėse esančiose dirbtuvėse greitai pradėjo meistrauti. Pagrindiniai jo klientai –interjerų ir eksterjerų detales atkuriantys Naujamiesčio art deco butų gyventojai ir kaimynijos. Pirmą kartą po karo negandų Achmedas jaučiasi įsitvirtinęs, dvasinę ramybę atgauti padeda ir dažni apsilankymai Naujamiesčio mečetėje. Pagrindinis Achmedo rūpestis – jo šeima. Žmonai ir vaikams pritapti sekasi sunkiau. Daug vilties teikia nauji bendruomeninio būsto kaimynai – jie nuoširdžiai padeda žengti pirmus žingsnius naujoje šalyje.

Achmedas, 43 metų stalius, gyvena Naujamiestyje

Išvairovė ekonominiam gyvybingumui

Galimybių detalizacija

Viktoras, 58 metų mechatronikos įmonės vadovas, gyvena Kauno raj.

Viktoras yra labai sėkmingos mechatronikos įmonės direktorius. Šiuo metu jį neramina du galvos skausmai. Du labai perspektyvius jaunos specialistus bando nuvilioti panaši Antverpeno įmonė. Viktoras tikisi šiuos specialistus išlaikyti, tačiau jis jaučia, kad aukštesnis atlygis nėra vienintelis argumentas, kuriuo jis gali įtikinti savo kolegas.

Kolegai Jonui, kuris prieš pusmetį susilaukė antro vaiko, sunku derinti šeiminius ir darbo įsipareigojimus. Kelionei į darbą ir iš jo, vyresniajai dukrai vežioti į muzikos mokyklą jis sugaišta daug laiko. Be to, kūdikis prastai miega, tad nepailsi ir Jonas.

Viktoras jaučia, kad Jonas įsitempęs kaip styga, ir sutarti su juo darosi sunku. Su tuo susijęs ir antras jo galvos skausmas. Viktoras jau seniai ieško savo įmonei tinkamų patalpų „front ofisui“ su techninių tyrimų erdvėmis Kauno Naujamiestyje. Tokios patalpos padėtų jo darbuotojams derinti šeiminius ir darbo įsipareigojimus, nes tai dirbant tik LEZ teritorijoje yra gana sunku. Be to, tai būtų patrauklus taškas į miestą atvykstantiems klientams.

Atnaujintoje gamykloje ritmiškai juda robotų rankos, lengvai jaučiasi saldus jų sąnarius sutepusios alyvos kvapas, kurį greitai permuša į lauką parūkyti išėjusio inžinieriaus pipirosas.

Galimybių detalizacija

Vytautas, 31 metų architektas urbanistas, laisvai samdomas darbuotojas, gyvena Naujamiestyje

Vytautas – Naujamiesčio naujakuris. Prieš metus jis sugrįžo į gimtąjį miestą, arčiau tėvų ir dar arčiau centre gyvenančių senelių. Tai buvo gana netikėtas posūkis – į Kauną patraukė galimybė dalyvauti bendruomeninio būsto plėtros projekte. Kaip architektui, jam buvo ypač svarbi jo būsto kokybė – tokio būsto Vilniuje, kuriame gyvena prieš išsikraustydamas į Kauną, jis niekaip nebūtų galėjęs įpirkti.

Šis penktadienis Vytautui – ypatingas. Diena prasidėjo gražiu rytu. Vytautas kieme gėrė kavą ir plepėjo su kaimyne Sofija, kuri stebėjo ant šakos kabančią voverę. Vėliau Vytautas sėdo ant dviračio ir numynė iki co-working erdvės šalia neseniai atidengto Girstupio upelio – šią darbo erdvę jis nuomojasi su keliais kolegomis. Šiandien per piet Vytautas baigė svarbų projektą ir išvyko savaitgaliui į Varšuvą – darbus baigė jau po pietų greitajame traukinyje.

Varšuvoje Vytautas architektūros mugėje susitinka su keliais draugais, su kuriais susipažino per „Erasmus“ programą studijuodamas. Tai gera proga atnaujinti profesinius ryšius, aptarti bendrus verslo planus, taip pat gerai praleisti laiką – Varšuva tikrai yra nuostabus

Klegančių barų lankytojų balsai ir įrenginių ūžesys gaudžia tarp aukštų gamyklų sienų. Gyvybinga barų ir kavinių gatvė, kur dar visai neseniai buvo užtvirta tvora. Gyvenimas čia šurmuliuoja kiaurą parą, o ir gamyba nesustoja.

O čia ne buvusi „Pergalės gamykla“, kurią norėjo nugriauti?

Upių ir miesto draugystė

KODĖL?

Kaunas yra upių miestas. Naujamiestyje teka net dvi upės – Nemunas ir Girstupis. Girstupio upelis jau kurį laiką yra „palaidotas“ po žeme. Upės krantinėse nėra žmonių traukos taškų, jos nepritaikytos renginiams – tėra kaip tranzitinė transporto gija. Mieste neišnaudojamas vandens, kaip poilsio zonos, transporto, verslo, turizmo, kultūros, paslaugų ar kitų veiklų, potencialas.

Patekti prie Nemuno trukdo aštuonių, o vietomis net dešimties juostų Karaliaus Mindaugo prospekto transporto koridorius.

KĄ SIŪLOME?

Siaurinant Karaliaus Mindaugo prospektą, upę sugrąžinti miestui. Kurti viešąsias erdves prie vandens, veiklas ir scenarijus Nemune bei jo kanalo pakrantėje. Girstupio upelį atverti visuomenei, visapusiškai interaktyviai integruoti į miesto audinį. Teikti prioritetus pėstiesiems, tvarioms transporto priemonėms, automobilių dalijimosi paslaugoms („Car Sharing“) ir viešajam transportui, įtraukti vandens transportą kaip alternatyvą judėti mieste.

Upių ir miesto draugystė

Strateginiai tikslai

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Kanalo integravimas į miestą

- Padidinti pėsčiųjų ir dviračių perėjų / pervažų skaičių Karaliaus Mindaugo prospekto dalyje tarp Birštono gatvės ir „Akropolio“.
- Padidinti pėsčiųjų ir tvarių transporto priemonių srautus.
- Organizuoti festivalius, renginius prie vandens.
- Įkurti traukos taškų vandenyje ir šalia vandens.
- Miesto gyventojus ir jo svečius pripratinti prie Karaliaus Mindaugo prospekto važiuojamosios dalies siaurinimo, laikinai visiškai ar iš dalies uždariant Karaliaus Mindaugo prospektą.

Girstupio upelio integravimas į miestą

- Atverti Girstupio upelį.
- Suformuoti vientisus pėsčiųjų ir dviračių takus šalia upelio ir stočių mazgą bei pramonės zoną sujungti su Nemunu.
- Įkurti traukos taškų šalia upelio.

Upės integravimas į miestą

- Padidinti plotų želdiniams / žmonėms ir sumažinti automobiliams.
- Padidinti pėsčiųjų ir tvarių transporto priemonių srautus Nemuno ir Nemuno kanalo krantinėje.
- Pailginti upės transporto veiklą 24/7.
- Numatyti naujų patrauklių funkcijų pakrantėje visus metus.
- Suformuoti viešąsias erdves paupyje.
- Pėsčiųjų ir tvaraus transporto keliais sujungti upę ir Laisvės alėją, upę ir geležinkelio stotį

Miesto integravimas į upę

- Susiaurinti Karaliaus Mindaugo prospekto važiuojamąją dalį.
- Įrengti tiltus ir kitus takus per vandenį.
- Sudaryti galimybes veiklas plėtoti vandenyje.
- Pritraukti aukštos architektūrinės kokybės / traukos objektų (ikoninių pastatų) prie upės.

Upių ir miesto draugystė

Esama situacija

1. Nemuno upė

Upės pakrantė buvo palikta ir užmiršta.

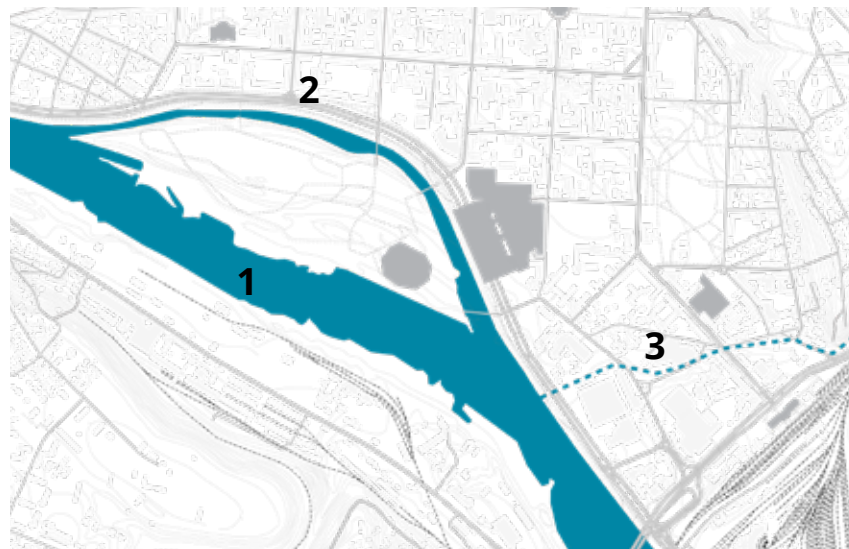
Kadangi Kauno Naujamiestyje buvusioms industrinėms veikloms upės nereikėjo, vanduo nebuvo naudojamas pagal funkciją ir liko nuošalyje, užmirštas. Remiantis sėkmingais pavyzdžiais pasaulyje, upės potencialą galima įveikinti ir atverti žmogui.

2. Nemuno kanalas

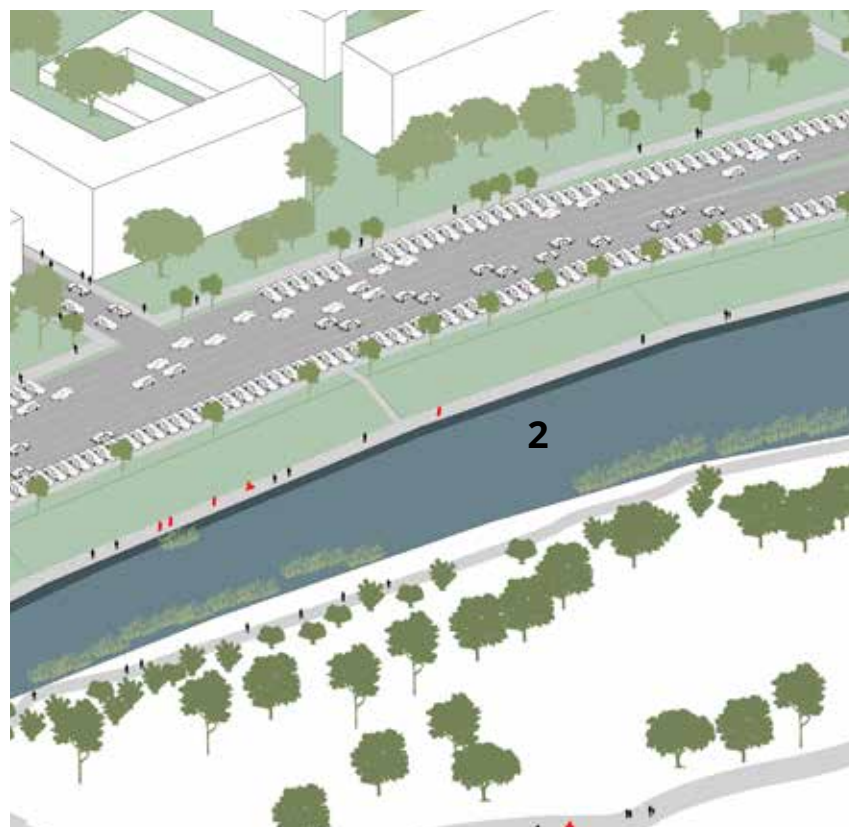
Anksčiau kanalai naudoti prekėms transportuoti. Šiomis dienomis kanalų paskirtis pasikeitė į rekreacinę, poilsio ir pramogų. Kanaluose dažnai buriasi ir plaukiojančių namų / laivų bendruomenės. Tačiau Kaune kanalas dar atskirtas nuo miesto, mažai naudojamas, nepatrauklus pėstiesiems, dviratininkams ir veikloms, prarandamas santykis su vandeniu, nors jis turi daug potencialo pritraukti veiklų ir tapti gyvybingas, kaip įprasta sėkmingai integruoti miestų kanalams.

3. Girstupio upelis

Girstupio upelis įteka į Nemuną pramonės zonos pietuose, tačiau pramonės zonoje esanti jo dalis yra po žeme. Maži kanalai ar upeliai miestuose gali praturtinti viešąsias erdves, bioįvairovę, pritraukti žmonių, šalia jų formuojamos terasos, pėsčiųjų ir dviračių takai. Girstupio upelis taip pat gali jungtis tarp traukinių stoties ir Nemuno.

Naujamiesčio upių schema

Nemuno kanalo ir Karaliaus Mindaugo prospektų santykio schema. Esama situacija

Norime matyti Nemuną kaip:

- gyvą „gatvę“,
- dviejų krantų jungtį,
- floros ir faunos namus,
- poilsio vietą,
- kultūros versmę,
- sporto centrą,
- žvejų traukos tašką,
- visus metus gyvą zoną – žiemą kanalas gali tapti ledo čiuožykla.

Sėkmingai krantinei sukurti svarbūs aspektai

- Laukinė gamta.
- Erdvė visuomenės poreikiams šalia upės.
- Vizualiniai ryšiai.
- Svarbūs / reprezentatyvūs ir atpažįstami (ikoniniai) pastatai (pvz., sporto arena, teatras).
- Veiklos: valtytis, gamta, žvejyba, kultūra, vandens sportas, čiuožykla.
- Patogus pasiekiamumas pėsčiomis ir tvarus transportas.

Girstupio upelio atvėrimas

Atvertas Girstupio upelis padiktuotų pėsčiųjų ir dviračių takų, jungiančių traukinių stotį su pramonės zona ir Nemunu, išdėstymą, galėtų tapti sėkminga, dinamiška, skirtingų lygių viešąja erdve. Upeliai ir kanalai miestuose kuria intymesnes erdves šalia vandens nei didelės upės, juose gausu bioįvairovės. Pramonės zonoje upelio atvėrimas turėtų potencialo pritraukti įvairių veiklų šalia vandens.

https://lt.wikipedia.org/wiki/Vandens_taksi

https://www.archdaily.com/919542/floating-farm-dairy-goldsmith-company?ad_medium=gallery

<https://inhabitat.com/gigantic-rubber-duckie-floats-down-the-loire-river-in-france/florentijn-hofman6/>

<https://twitter.com/zellersamuel/status/1243542251512438785>

<https://korealive.wordpress.com/2012/08/31/weathers-been-great-here-in-seoul/>

<http://whitearkitekter.com/project/broparken/>

<https://www.thetimes.co.uk/article/facebook-to-build-giant-british-hq-in-kings-cross-g0sj70gdp>

Galimos veiklos upėse

Upių ir miesto draugystė

Žalioji scenarijus

- Salos pakrantė nekeičiama, paliekama natūrali jos išvaizda.
- Krantinė gražinama kauniečiams, tampa traukos zona.
- Geras pakrantės, vandens ir Nemuno salos pasiekiamumas pėsčiomis pakrantei suteikia aktyvumo. Vietose, kuriose dabar praeiti negalima, įrengiami pėsčiųjų takai, pandusai, patogūs, platūs laiptai, liftai. Plaustai, takai virš vandens ar vandeniui, plaukiojantys tiltai, valtys išsprendžia jungčių problemą ir padeda lengvai persikelti per upę.
- Paliekama vietos gamtai, padedama jai atsigaivinti. Keičiant gyventojų įpročius ir tinkamai parenkant augalus, galima sumažinti vandens taršą ir panaikinti blogą jo kvapą.
- Dideli ir atpažįstami objektai prie vandens tampa meno kūriniais ir yra traukos objektai.
- Galimybė nemokamai persikelti per upę ar paplaukioti upe (pvz., vandens dviračiais) taip pat pakrantei suteikia gyvybingumo.
- Kanalas tampa natūralios gamtos erdve, patrauklia neskubantiems miestiečiams, turistams, klajūnams, vaikštūnams.
- Daugiau prisilietimo su vandeniu.
- Tranzitinis automobilių srautas keliamas po žeme.
- Karaliaus Mindaugo prospektas siaurinamas.
- Kuriamos viešojo transporto stotelės su transporto HUB'ais prie sankryžų.
- Formuojama aktyvi erdvė priešais gyvenamųjų blokų pirmuosius aukštus, o pirmuosiuose aukštuose įkurdinami komercinių paslaugų teikėjai.

1 Karaliaus Mindaugo prospekto siaurinimas laikinomis akcijomis pratinant gyventojus prie galimų pokyčių.

3 Komercija apatiniuose gyvenamųjų pastatų aukštuose įveiklinant žalias zonas priešais pastatus.

5 Komercija krantinėje, ryšiai tarp krantinės lygio ir Karaliaus Mindaugo prospekto.

<https://fineyoungurbanists.tumblr.com/>

<https://bryantpark.org/the-park>

<https://narchitects.com/work/chicago-navy-pier-9/>

2 Plūduriuojantys želdiniai kanale.

4 Sodai ant vandens, platformos poilsiui.

6 Nemuno salos pakrantė paliekama neurbanizuota.

<https://www.thestar.com/news/insight/2016/02/06/how-rotterdam-got-a-floating-forest.html>

<https://freshgadgets.nl/nederlandse-organisatie-vist-plastic-uit-de-rivieren-en-bouwt-er-eilanden-van>

http://landezine.com/index.php/2016/09/rochetaillie-banks-of-the-saone-by-in-situ/?fbclid=IwAR2WErOR5NmFgdS-Eg-Jf7GhOceZUGCNMQsWU8h6CgbMOE_j21BXZSALMO

7 Žalių zonų terasos, nusileidimas į krantinę, miesto sodai, poilsio zonos, dviračių takai.

https://www.archdaily.com/910636/canal-corridor-kings-cross-townshend-landscape-architects?ad_medium=gallery

<https://www.cktravels.com/south-bank-best-walks-around-london/>

http://landezine.com/index.php/2016/09/rochetaillie-banks-of-the-saone-by-in-situ/?fbclid=IwAR2WErOR5NmFgdS-Eg-Jf7GhOceZUGCNMQsWU8h6CgbMOE_j21BXZSALMO

<https://www.fodors.com/news/trip-ideas/americas-best-urban-bike-paths#!2-greenville-health-system-swamp>

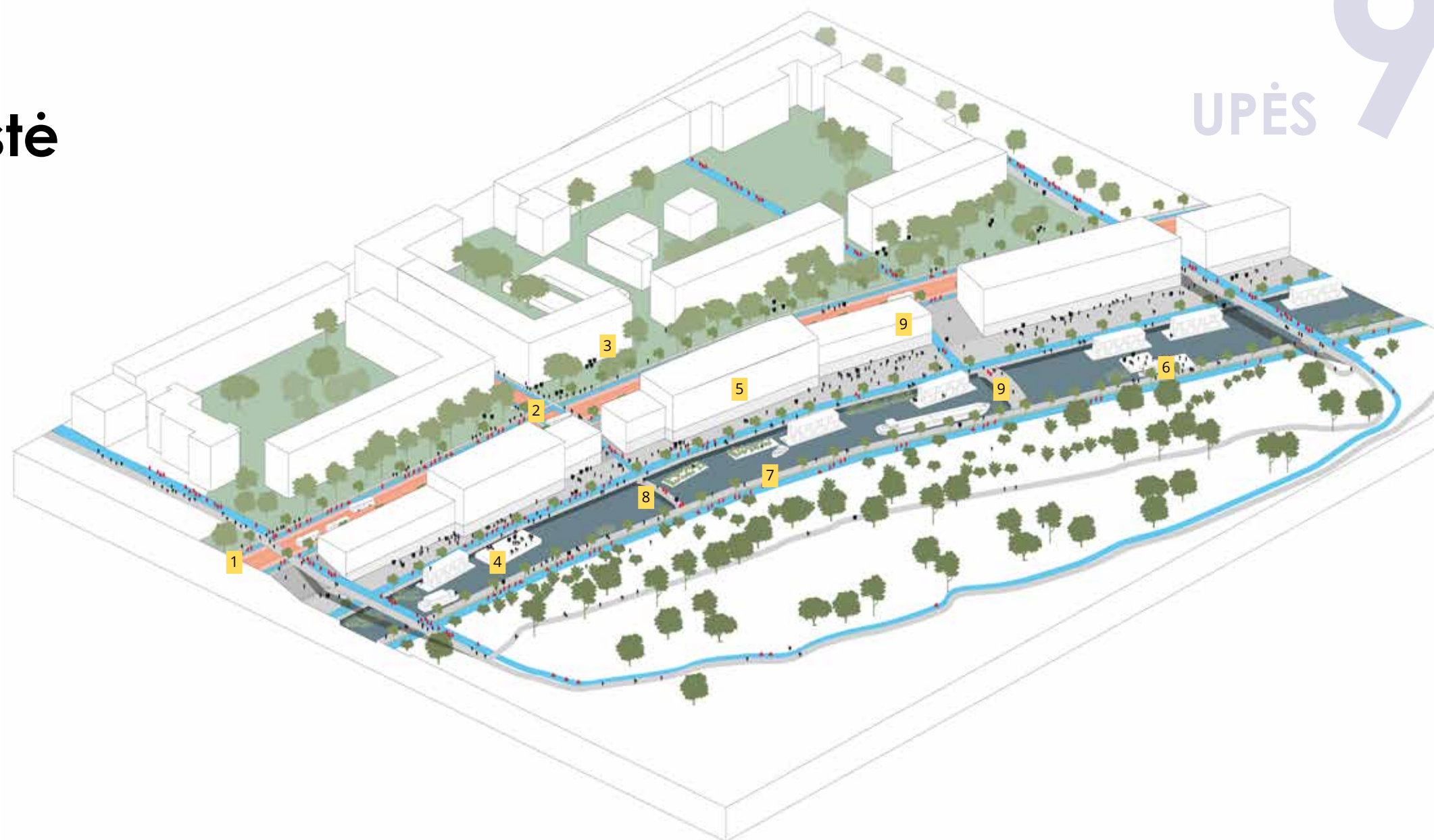

<https://bierenappels.nl/ravotten-en-wandelen-in-speelbos-gagelbos/>

Upių ir miesto draugystė

Urbanistinis scenarijus

- Salos krantinė ištiesinama ir suformuojama panaudojant kietąsias dangas.
- Krantinė tampa aktyvaus laisvalaikio traukos zona.
- Sukuriama nauja gyva gatvė palei kanalą.
- Aukštesnės kokybės užstatymas pritraukia investicijų kaip poilsio zona, išsiskirianti vaizdais ir atvira erdve, kuri upei suteikia gyvybės.
- Glaudus ryšys su vandeniu kuriamas terasomis, žemesniais, arčiau vandens esančiais pėsčiųjų takais.
- Vandenyje kursuoja laiveliai, valtys, baidarės, plaustai, įrengtos maudynių terasos, paplūdimiai.
- Viešosiose erdvėse įsikuria lauko kavinių, kurios tampa traukos taškais, kultūriškai aktyviomis vietomis.
- Kad nesudarytų didelio šešėlio prie kanalų, statomų pastatų aukštis neviršija kanalo pločio.
- Tranzitinis automobilių judėjimas kreipiamas taip, kad aplenktų Karaliaus Mindaugo prospektą.
- Karaliaus Mindaugo prospektas siaurinamas.
- Kuriamos viešojo transporto stotelės su transporto HUB'ais prie sankryžų.
- Formuojama aktyvi erdvė priešais gyvenamųjų blokų pirmuosius aukštus, o pirmuosiuose aukštuose įkurdinami komercinių paslaugų teikėjai.

<https://www.nytimes.com/2020/08/10/nyregion/nyc-streets-parking-dining-busways.html>

1 Karaliaus Mindaugo prospekto laipsniškas siaurinimas, laikinas gatvių uždarymas atiduodant jas žmonėms.

2 Sankryžos - prioritetas teikiamas pėstiesiems ir dviračiams.

<https://www.realidad360.com/se-restablecio-la-movilidad-en-la-via-al-mar-despues-de-manifestaciones/>

<http://www.urbanspacearchive.com/downloads/bopa-plads-copenhagen-dk/>

3 Kavinės ir smulki komercija apatiniuose gyvenamųjų pastatų aukštuose. Įveiklinamos žalios zonos priešais pastatus.

4 Plūduriuojančios platformos įvairiems renginiams.

<https://www.contemporist.com/people-are-attending-small-concerts-on-these-floating-islands/>

5 Komercija ir įvairios veiklos Karaliaus Mindaugo krantinės zonoje, prieplaukos.

<https://micaarchitects.com/projects/southbank-masterplan>

<https://www.bizjournals.com/chicago/news/2016/02/03/chicagos-riverwalk-finds-few-takers-interested-in.html>

7 Krantinės Nemuno salos pusėje.

https://www.west8.com/projects/jubilee_gardens/

8 Pėsčiųjų tiltai, jungiantys su Nemuno salos krantine.

<https://ulfoundation.com/project/pedestrian-living-bridge/>

6 Platformos vandens pramogoms gali virsti scenomis.

<https://architizer.com/projects/canal-swimmers-club-bruges/>

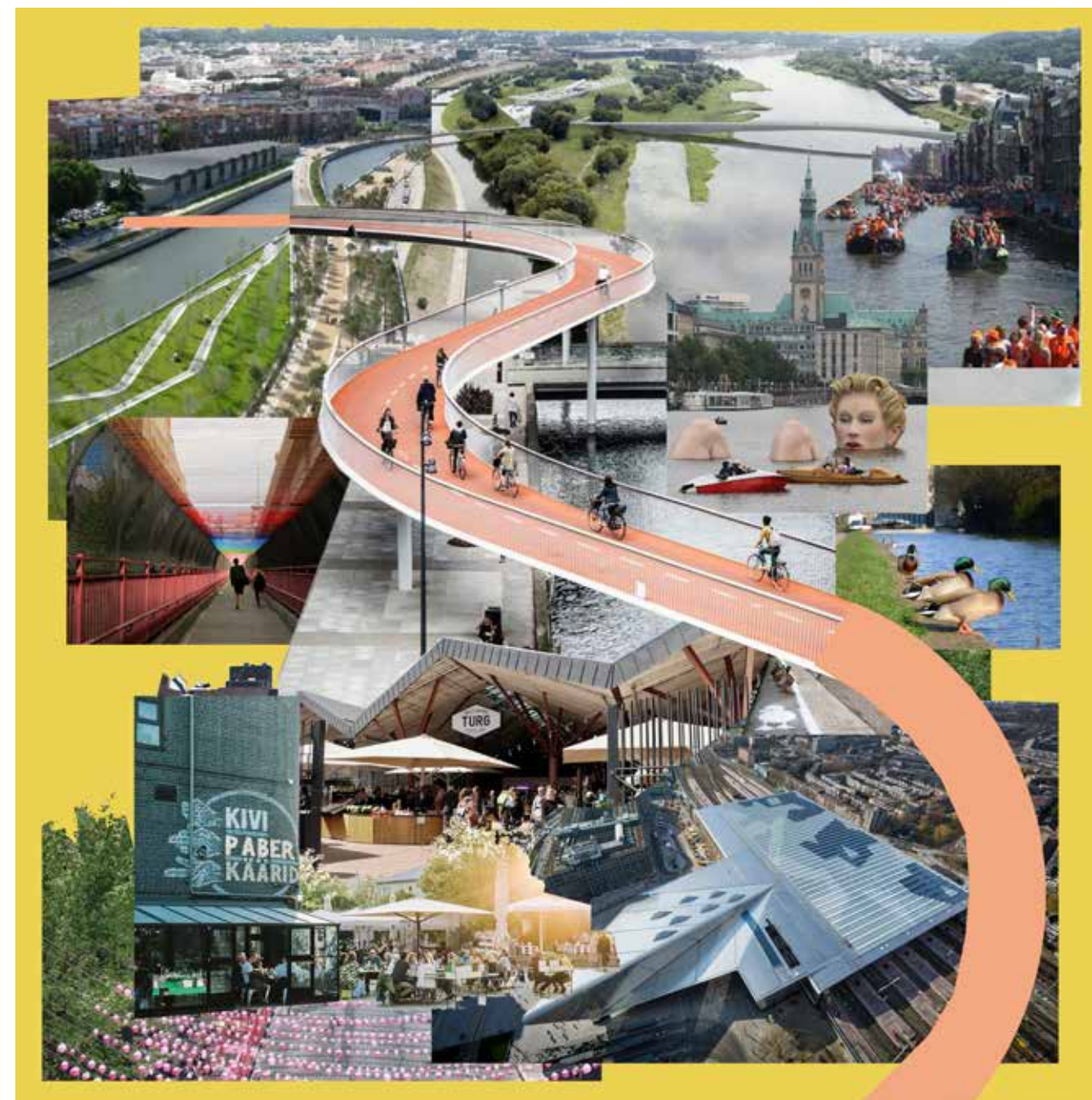
Vartai į ir iš miesto

KODĖL?

Projektas „Rail Baltica“ sugrąžina Kaunui seniai turėtą ryšį su Europa. Tai ne tik suteikia daug galimybių, bet ir kelia naujų iššūkių Naujamiesčio ir viso Kauno plėtrai verslo, gamybos, turizmo, paslaugų ir kitomis kryptimis. Autobusų ir geležinkelio stotys yra nutolusios viena nuo kitos ir nesudaro vientiso, paprasto transporto mazgo įvaizdžio, leidžiančio atvykus sklandžiai judėti toliau.

KĄ SIŪLOME?

Strateginėse centro vietose įrengti įvairiarūšio transporto atvykimo taškus, kuriant efektyvų transporto judėjimo tinklą, taip pat įdiegti automobilių parkavimo sistemą „Statyk ir važiuok“ („Park and Ride“), taip siekiant sumažinti automobilių srautus Naujamiestyje. Pagerinti transporto ir pėsčiųjų judėjimo galimybes, teikiant pirmenybę pėstiesiems ir tvarioms transporto priemonėms. Stiprinti autobusų ir traukinių stočių jungtį. Kauno stotį projektuoti kaip multimodalinį – europinės reikšmės – transporto mazgą. Maksimaliai išnaudoti „Rail Balticos“ potencialą.

Vartai į ir iš miesto

Strateginiai tikslai

VARTAI 10

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI

Pasiruošiamieji žingsniai link stoties rajono ir „Rail Balticos“ integracijos

- Organizuoti stoties ir gretimų rajonų pertvarkymo kūrybines dirbtuves / konkursą.
- Pagerinti autobusų ir traukinių stočių ryšį.
- Padidinti lankytojų srautus pramonės / stoties rajone (per kultūrinės iniciatyvas).
- Darniais būdais pagerinti susisiekimą su autobusų ir traukinių stotimis.

Sumažinti automobilių srautus Naujamiestyje, didinant darnų judumą

- Sukurti bendrą „Kauno bilieto“ sistemą.
- Sukurti „Statyk ir važiuok“ („Park and Ride“) sistemą.
- Įkurti multimodalius atvykimo taškus.
- Pagerinti pėsčiųjų judėjimą ir padidinti darniai judančių žmonių skaičių.
- Atidaryti dviračių nuomos punktų šalia pagrindinių šlaitų jungčių.
- Sujungti neformalius pėsčiųjų takų blokus kiemuose.

ILGALAIKIAI TIKSLAI

Įveiklinta „Rail Balticos“ stotis

- Aktyviai veikiantis multimodalinis tarptautinis mazgas.
- Smarkiai padidėjęs lankytojų skaičius.
- Smarkiai padidėjęs skirtingų funkcijų skaičius.
- Į aplinkinius rajonus integruota stotis.

Naujamiestis patogiai pasiekiamas privačiu ir viešuoju transportu

- Multimodaliniai atvykimo taškai aktyviai naudojami, tad mažesnis automobilių srautas Naujamiestyje.
- Smarkiai sumažėjęs automobilių parkavimas Naujamiestyje.
- Geresnis susisiekimas tarp traukinių / autobusų stoties ir oro uosto.
- Sukurtas ir aktyviai naudojamas nenutrūkstamas darnių judėjimo būdų tinklas.

Vartai į ir iš miesto

Judėjimas

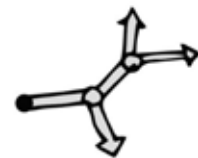
Norint sumažinti automobilių srautus Naujamiestyje ir skatinti judėti darniais būdais, tam turi būti sukurtos patrauklios sąlygos. Siūlomi multimodaliniai transporto mazgai turi būti sujungti nenutrūkstančiu darnaus judumo priemonių tinklu, leidžiančiu greitai ir saugiai pasiekti kelionės tikslą. Priemonės tam pasiekti:

- pirmenybę teikti pėstiesiems ir judėti dviračiais;
- infrastruktūrą pritaikyti įvairių amžiaus grupių atstovams;
- sukurti saugių antžeminių pėsčiųjų takų sistemą;
- padaryti saugesnes pavojaingas sankryžas;
- sudaryti galimybes sklandžiai ir saugiai pasiekti upę ir aplinkinius rajonus;
- sustiprinti jungtis su aplinkiniais rajonais;
- tinkamai apšviesti gatves ir takus;
- sukurti aiškią nuorodų sistemą sklandžiai orientuotis rajone.

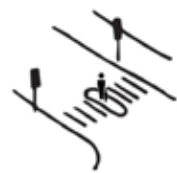
Kaip paprastą ir patogų būdą po Naujamiestį judėti viešuoju transportu, siūlome savavaldžio autobusiuko maršrutą, kuris sujungs geležinkelio stotį su Laisvės alėja ir paupiu.

Norint judėti greitai, būtina įrengti tinkamą magistralinių dviračių takų tinklą ir sujungti aplinkinius rajonus. Taip pat turi būti sudarytos sąlygos lėčiau pėstiesiems ir dviratininkams judėti atskirais takais, jungiančiais pagrindinius Naujamiesčio objektus. Dviračių ir pėsčiųjų takai sujungia Naujamiestį su paupiu, juos siūlome tęsti kitoje upės pusėje. Taip pat svarbūs neformalus pėsčiųjų takai per kiemus, kurie gali susijungti į įdomius maršrutus ir sudaryti sąlygas lankytojams bei gyventojams tyrinėti miestą, atrasti kiemus ir jų bendruomenes.

Šie būdai skatins mieste judėti pėsčiomis, dviračiais ir viešuoju transportu – taip skatinamas miesto gyvybingumas, kartu sumažėja automobilių srautai, parkavimo vietų.

Nuorodos, padedančios orientuotis naujamiestyje

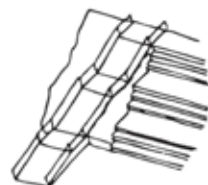
Pavojingų sankryžų gerinimas

Infrastruktūra, pritaikyta judėti vyresnio amžiaus žmonėms

Apšvietimo pritaikymas pėstiesiems

Patogus upės ir aplinkinių rajonų pasiekiamumas pėsčiomis

Stiprinamos jungtys su aplinkiniais rajonais

Prioritetas vaikštomumui ir judėjimui dviračiu

<https://www.archdaily.com/794012/norreport-station-gottlieb-paludan-architects-plus-cobe-architects>

https://www.sohu.com/a/357595507_383324

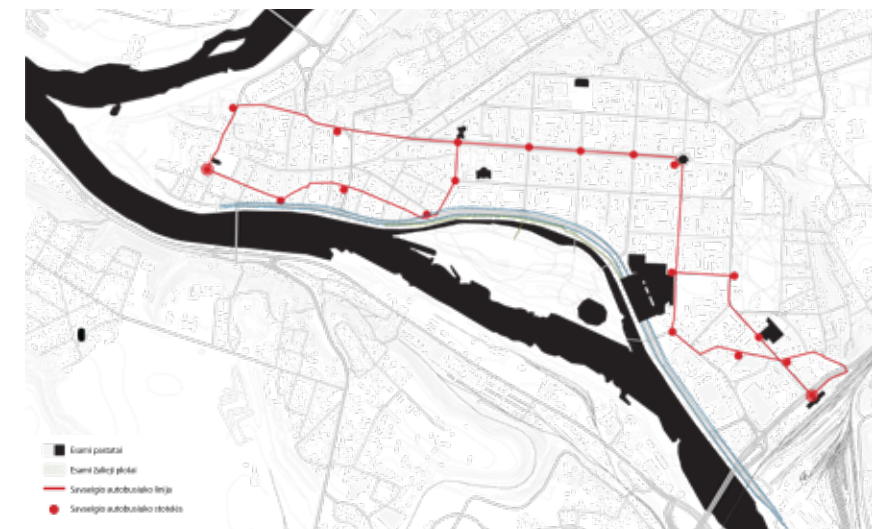
<https://www.pinterest.co.uk/pin/450641506450892325/>

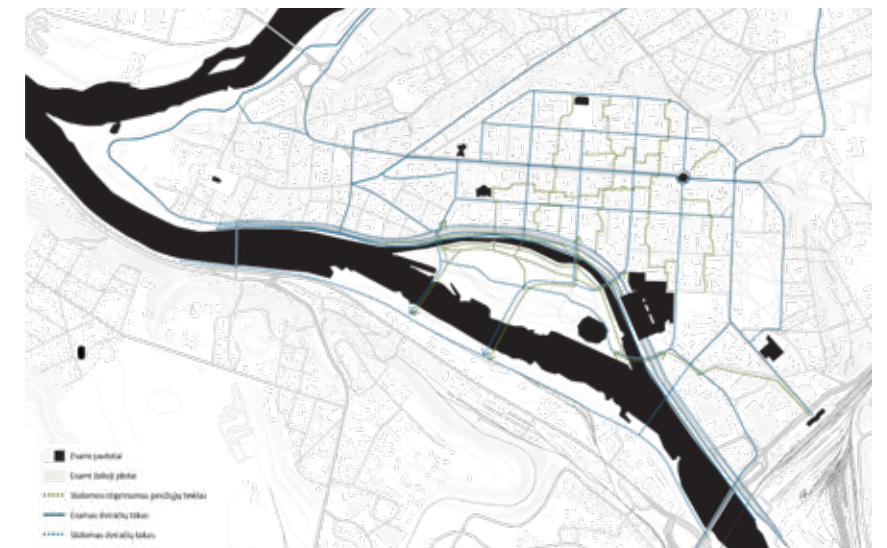
<https://www.facebook.com/BIDCiudades>

Siūloma viešojo transporto schema

Siūloma savaeigio elektrinio autobusiuko judėjimo schema

Siūloma pėsčiųjų ir dviračių judėjimo schema

Vartai į ir iš miesto

Rail Baltica stotis

https://www.archdaily.com/588218/rotterdam-central-station-bentham-crouwel-architects-mvsa-meyer-en-van-schooten-architecten-and-west-8?ad_medium=gallery

Aktyvus „Rail Balticos“a stoties aktyvus multimodalinis mazgas pasižymės smarkiaiženkliai padidėjusiais žmonių srautais, skirtingomis funkcijomis, jungtimis su miestu, bus integruotas į aplinkinius rajonus. „Rail Balticos“a stoties mazge numatomose šias funkcijas:

- „Rail Balticos“ trasos traukinių stotis,
- autobusų stotis,
- viešojo transporto HUB'as,
- „Statyk ir važiuok“ („Park and Ride“) automobilių parkavimo taškas,
- dviračių saugykla,
- paspirtukų nuomos taškas,
- paslaugos ir prekyba,
- maitinimo įstaigos,
- poilsio zonos,
- veiklos 24/7 (kultūros renginiai, turgūs, mugės, parodos ir kt.).

<https://mvsa-architects.com/project/projects-rotterdam-central-station-transportation-logistics/>

<https://www.nytimes.com/2013/06/21/world/europe/a-sea-of-bikes-swamps-amsterdam-a-city-fond-of-pedaling.html>

<https://visit.kaunas.lt/atvykite/transportas/>

<https://www.pinterest.co.uk/pin/367113807105606286/>

<https://www.timeout.com/london/shopping/real-food-market>

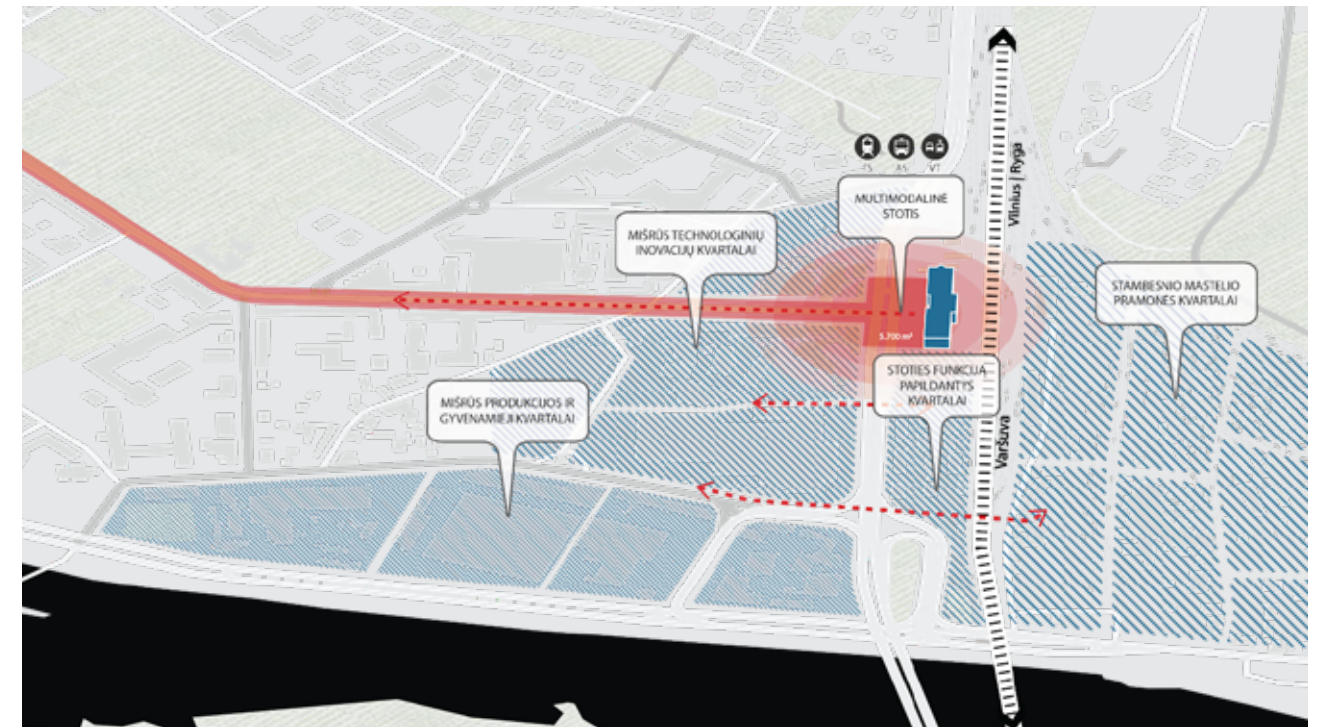
<https://unit.city/en/bolt-is-launching-electric-scooters-at-unit-city/>

<https://www.commonfloor.com/news/ministry-of-tourism-to-fund-multi-level-parking-in-chandigarh-8973>

152

VARTAI 10

Aplinkinių teritorijų plėtra

Būsimoji Rail Baltica stoties aplinkinių teritorijų nužymėjimo schema

„Rail Balticos“ stoties atnaujinimas ir išplėtimas suteikia galimybių plėtoti pramonės zoną, kurioje gali atsirasti įvairių funkcijų, įsikurti verslai, gyventojai, viešbučiai. Ši zona, išlaikius jos identitetą, gali tapti gyvybingu daigafunkciu rajonu ir jungtimi su upe. Taip pat šioje zonoje po žeme teka Girstupio upelis, kurį iškeltą galima sėkmingai integruoti į viešąsias erdves.

Aplinkinių teritorijų plėtos potencialas

- Galimybė atgaivinti Naujamiesčio pramoninį identitetą.
- Miesto gyventojų supažindinimas su miesto istorija.
- Gyvosios viešosios erdvės padės miestui subalansuoti ir darniai augti.
- Kils turto vertė.
- Mažės socialinė atskirtis, susvetimėjimas.
- Skirtingose erdvėse galės vykti įvairios kultūrinės ir socialinės veiklos.

<https://nl.pinterest.com/pin/519673244500428307/>

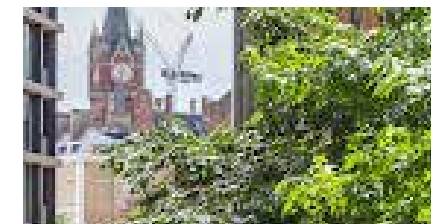
<https://www.essentialliving.co.uk/blog/living-in-deptford/>

<https://www.archdaily.com/511311/refurbishment-of-the-offset-printing-factory-origin-architect>

<https://www.designweek.co.uk/issues/26-october-1-november-2015/how-an-old-vinyl-factory-is-being-turned-into-a-product-design-incubator/>

<http://townshendla.com/projects/pancras-square-kings-cross-78/>

<http://townshendla.com/projects/pancras-square-kings-cross-78/>

153

NAUJAMIESČIO KODAS

PAPILDOMA INFORMACIJA

SCENARIJŲ MODELIAVIMAS

Dirbtuvių dalies tikslas:
**Patikrinti Naujamiesčio ateities vystymosi galimybes
naudojant skirtingus scenarijus,
hipotezes bei prielaidas**

moderavo Tadas Jonauskis

Scenarijų modeliavimas

Tarpinių scenarijų modeliavimas

Hipotezės ir prielaidos

- Pagrindiniai neapibrėžtumai, kurie daro didelę įtaką formuojant Naujamiesčio ateities scenarijus:
- Ar naujamiestis yra gyvenamasis rajonas, kuriame dominuoja gyvenamoji funkcija ar Naujamiestyje išlieka panašus kiekis šiandienos gyventojų?
 - Ar Naujamiestis auga lankytojų skaičiumi, kuriasi naujos darbo vietos, smarkiai didėja turistų skaičius ar Naujamiestis išlaiko šiandienos lankytojų skaičių ir nenusimato didelio pagyvėjimo?

Hipotezės

- A)** Naujamiesčio centrinė lokacija ir besiformuojantis Kauno gyventojų noras gyventi miesto centre sukuria naują plėtros bangą Naujamiesčio ir stoties teritorijose. Kuriasi nauji gyvenamieji kvartalai, formuojasi bendruomenės, aplinka pritaikoma prie gyventojų poreikių. Taip pat smarkiai daugėja lankytojų. Dėl centrinės lokacijos kuriasi naujos darbo vietos, paslaugos ir parduotuvės. Turistų srautas didėja dėl UNESCO paveldo bei kultūrinių renginių.
- B)** Naujamiestis pavirsta į gyvenamąjį rajoną. Čia dominuoja gyvenamoji funkcija, buriasi gyventojų bendruomenės. Laisvės alėjos kvartalai bei stoties prieigos tankėja atsirandant gyvenamiesiems namams. Viešos erdvės pritaikomos gyventojams, atsiranda įvairios paslaugos šeimoms. Lankytojų skaičius nekinta, nežymiai didėja, nes naujos darbo vietos kuriasi kitose miesto vietose, o UNESCO nepritraukia didelio turistų skaičiaus
- C)** Naujamiestis auga kaip komercinis, verslo, paslaugų ir turistinis centras. Čia kuriasi nauji biurų pastatai, atsiranda naujos paslaugos, nauji traukos objektai. UNESCO paveldo zonos pritraukia didelį skaičių lankytojų, didėja kultūrinių paslaugų, renginių ir lankytinų objektų. Gyventojų skaičius išlieka stabilus ir beveik nekinta nuo šiandienos skaičiaus.
- D)** Naujamiesčio plėtros tempas išlieka panašus ir stabilus kaip šiandien. Stabilizuojasi gyventojų skaičius, buriasi lokalsios bendruomenės. Dėl ekstensyvios plėtros, naujamiesčio kvartalai bei stoties rajonas nesikeičia radikaliai, tačiau aplinka susitvarko, atsiranda naujos funkcijos esamuose pastatuose, daugėja „įveiklinimo“ iniciatyvų.

	Daug gyventojų		
Daug lankytojų	A) NAUJAMIESČIO RENESANSAS: atsiranda daug naujų gyventojų, kuriasi naujos darbo vietos, smarkiai didėja lankytojų ir turistų skaičius	B) GYVENAMAS NAUJAMIESTIS: Naujamiestis pasikeičia į gyvenamąjį rajoną, čia dominuoja gyvenamoji funkcija, tačiau lankytojų yra panašiai kaip dabar	Mažai lankytojų
	C) NAUJAMIESTIS VISIEMS: Naujamiestyje išlieka dabartinis kaičius gyventojų, tačiau smarkiai auga lankytojų, turistų skaičius	D) VIETINIS NAUJAMIESTIS: Naujamiesčio plėtra išlieka panašaus tempo, kaip šiandien, gyventojų skaičius stabilizuojasi, lankytojų skaičius išlieka stabilus	
	Mažai gyventojų		

- Scenarijų detalizavimas:
- Naujas užstatymas
 - Aukštingumas, intensyvumas, tankumas
 - Funkcijos
 - Viešos erdvės ir žalios zonos
 - Transporto ir pėsčiųjų judėjimas
- A) Bauland
B) MG-VL-TŠ
C) LAB
D) Urbanozaurai

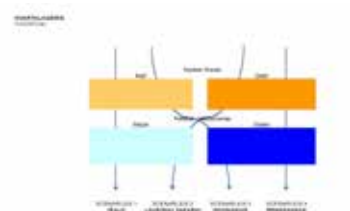
BAULAND komandos pristatymo skaidrės

BAULAND komandos pristatymo skaidrės

MG+VL+TŠ komandos pristatymo skaidrės

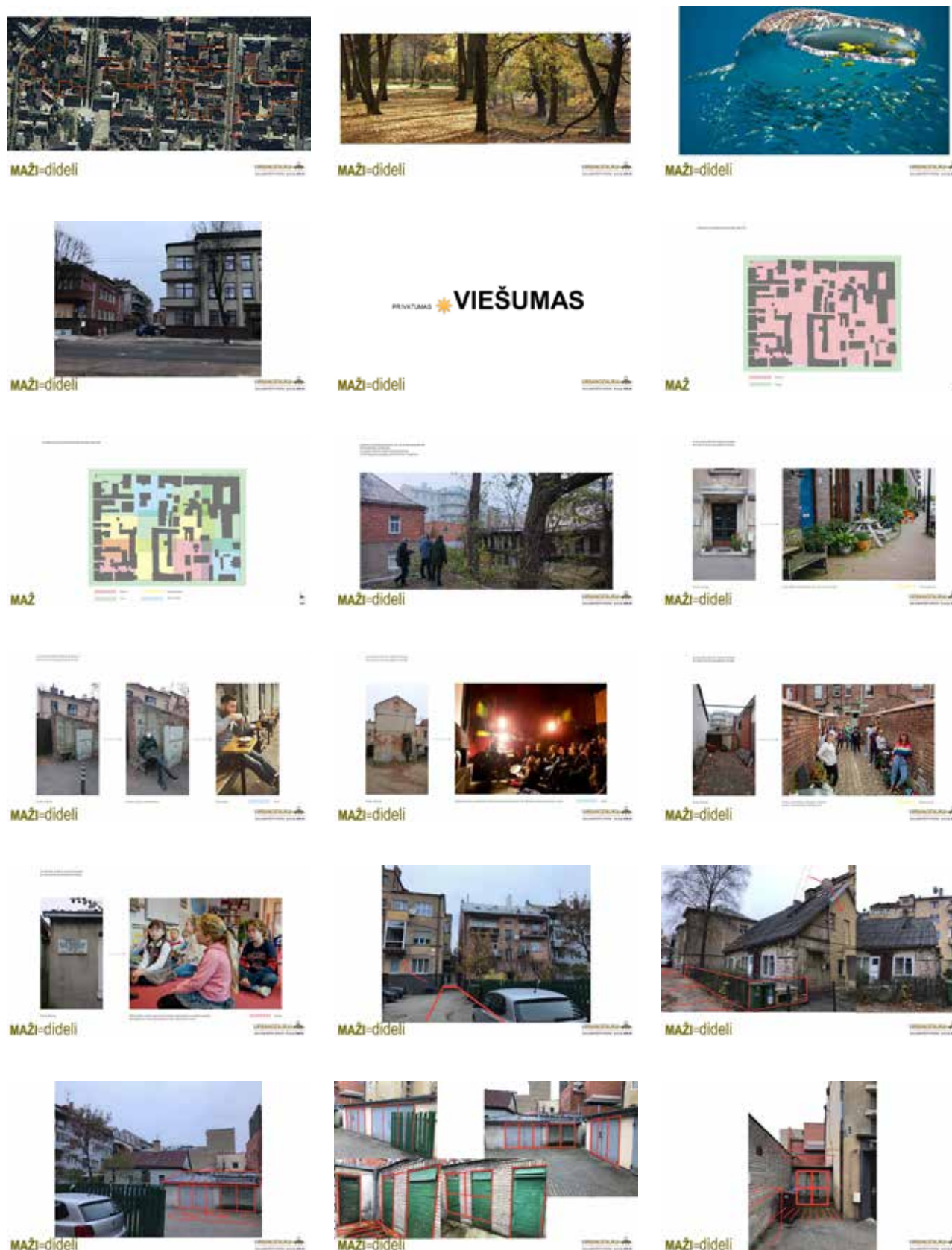
Issue/Challenge	Opportunity/Response/Action
Issue/Challenge Climate change, rising sea levels, drought, and other weather-related issues. These issues can impact the availability of water and the health of ecosystems, which in turn can affect the availability of water for agriculture. Opportunity/Response/Action Investing in water conservation technologies, such as drip irrigation and mulching, can help reduce water usage and improve water efficiency. Additionally, implementing water conservation programs for farmers and the general public can help reduce water usage and improve water efficiency.	Opportunity/Response/Action Investing in water conservation technologies, such as drip irrigation and mulching, can help reduce water usage and improve water efficiency. Additionally, implementing water conservation programs for farmers and the general public can help reduce water usage and improve water efficiency.

[illegible]

URBANOZAURŲ komandos pristatymo skaidrės

URBANOZAURŲ komandos pristatymo skaidrės

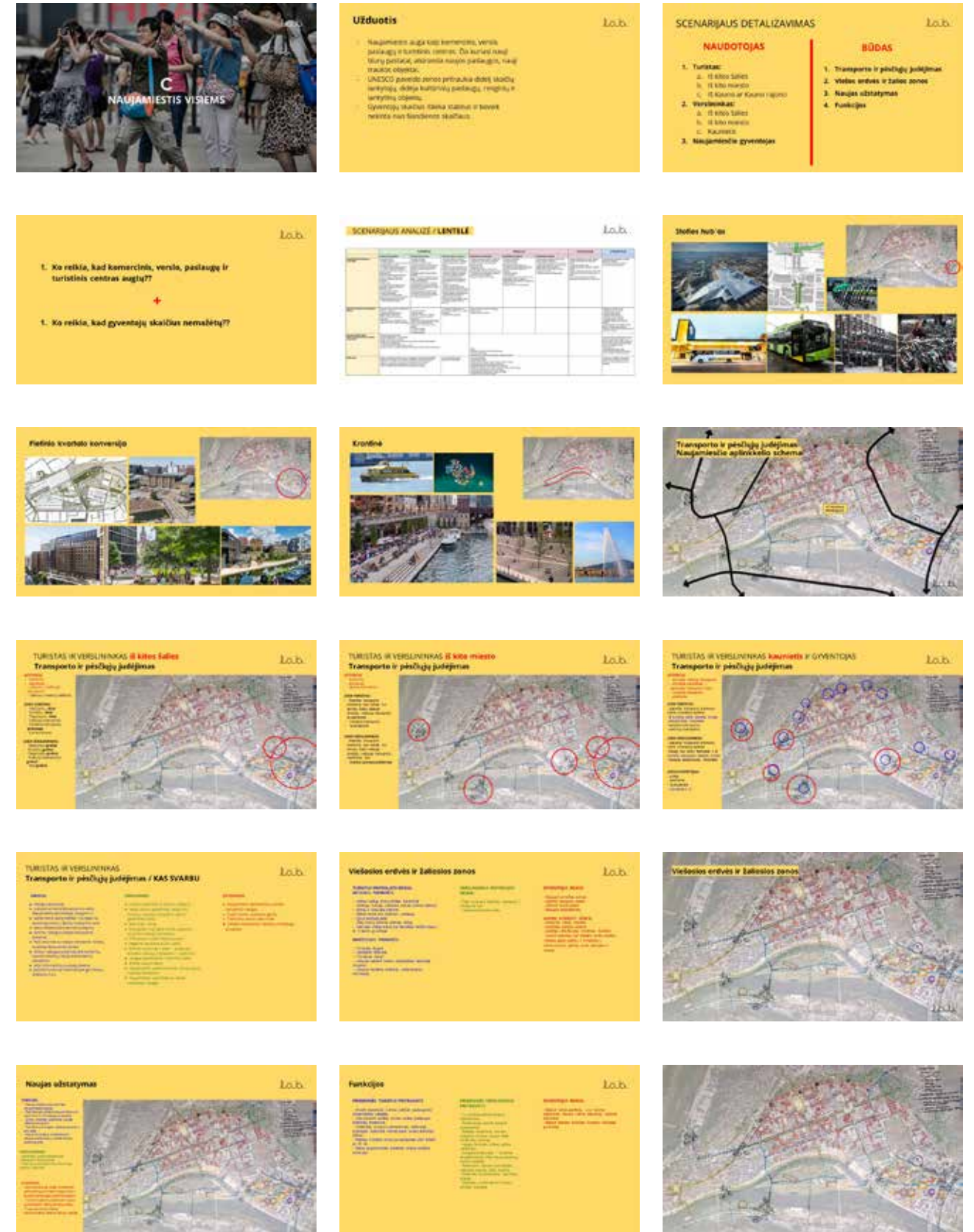
URBANOZAURŲ komandos pristatymo skaidrės

URBANOZAURŲ komandos pristatymo skaidrės

LAB komandos pristatymo skaidrės

Projektą organizavo

VšĮ Kauno architektūros ir urbanistikos ekspertų taryba (KAUET)
kartu su MB „Pupa – strateginė urbanistika“
Jūratė Merkevičienė
jurate.merkeviciene@kauet.lt
+370 616 11510

Projekto dalyviai

BAULAND

donatas@bauland.lt
+370 672 56744
Donatas Baltrušaitis, urbanistas
Agnė Dailidaitė, kraštovaizdžio architektė
Paulius Kliučininkas, architektas - urbanistas
Justina Šerpetauskytė

MG + VL + TŠ

vytautas.lelys@gmail.com
+370 620 25878
Vytautas Lelys, Architektas
Mantas Gipas, Architektas
Tadas Šarūnas, Sociologas

URBANOZAURAI

linas.tuleikis@gmail.com
+370 698 37210
Henrikas Gulbinas, kino menininkas
Kęstutis Vaikšnoras, architektas, lektorius
Linas Tuleikis, architektas, urban-menininkas
Karolis Platakis

LAB

akvile.br@gmail.com
+370 656 88726
Akvilė Brazauskaitė, architektė urbanistė
Audinga Andruškevičiūtė, architektė urbanistė
Linas Ūsas, kraštovaizdžio architektas (ne architektas)
Goda Pomeranceva

Projekta moderavo ir koordinavo

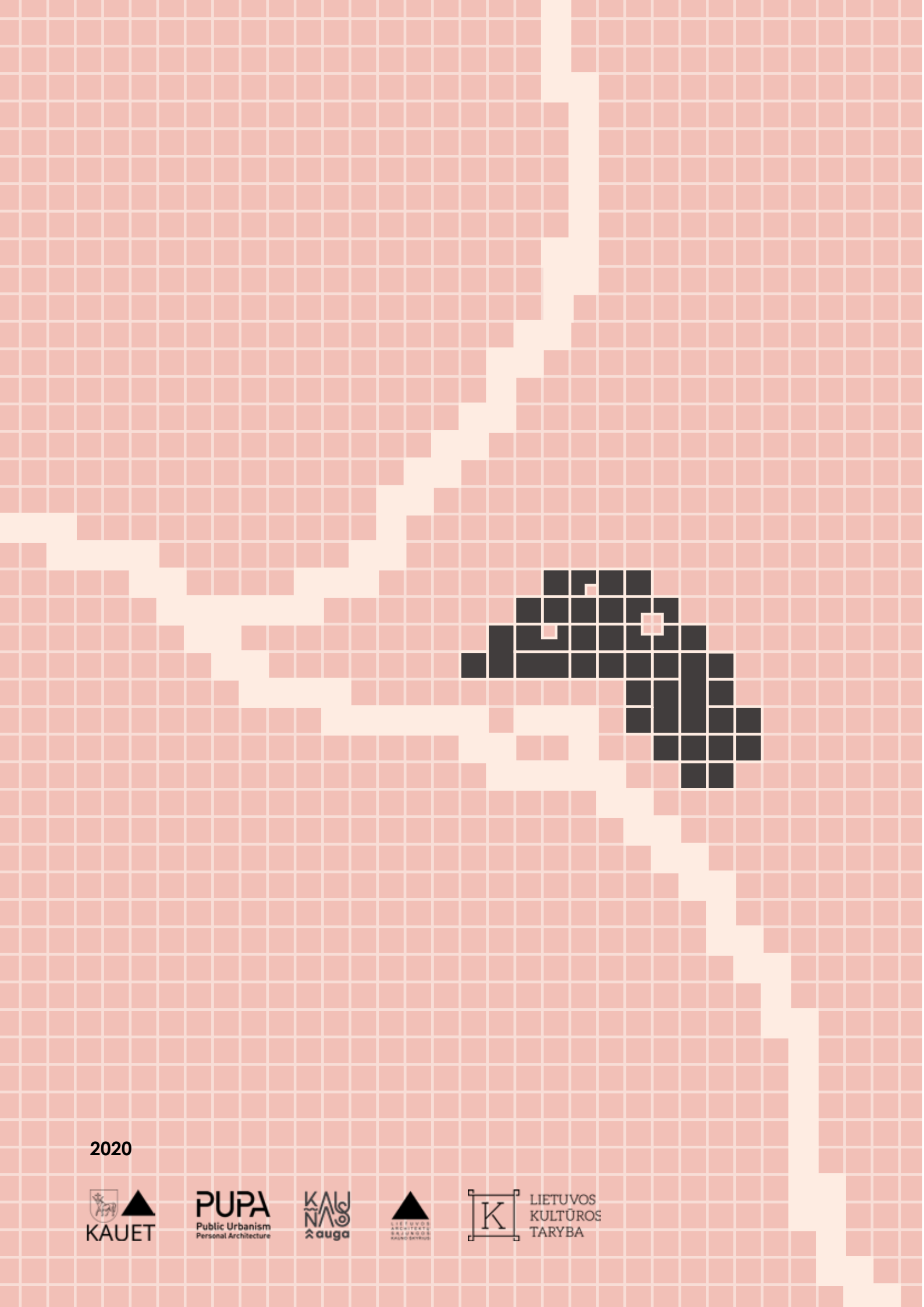
Moderatorius:
Tadas Jonauskis
tadas@pu-pa.eu
+370 688 18329

Koordinatorė:
Rūta Vitkutė
ruta@pu-pa.eu

Projekto partneriai ir rėmėjai

Kauno miesto savivaldybė
Lietuvos architektų sąjungos Kauno skyrius
Lietuvos kultūros taryba

www.kaunokodas.lt

2020

